

Naročnina mesečno 12 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate. Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

SCOVENECE

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redakcija, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Abbonamenti: Mese 12 Lire; Estero, mese 20 Lire, Edizione domenica, anno 34 Lire, Estero 50 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti: 10.349 per le inserzioni. Filiale: Novo mesto.

Ljubljanski velesejem slovesno odprt

Minister Eksc. Renato Ricci je v imenu Fašistične vlade odprl razstavo

Na ljubljanskem velesejmu razstavlja 1318 tvrdk iz vseh gospodarskih panog

Ljubljana, 4. oktobra.

Kljub pozni jeseni je doživela današnji dan Ljubljana lepo sončno vreme, ki je še posebej povzdignilo veliko gospodarsko slovesnost, otvoritev ljubljanskega velesejma. Že dolgo pred 11 so hitele množice po Celovski in Gosposvetski cesti proti velesejmu, ki se je za otvoritev prav posebno pripravil. Že od daleč so pozdravljale trobojnice in fašistične zastave, ki so vihrale na visokih drogovi. Takoj za impozantnim vhomom, okrog katerega se je zbrala velika množica v velikem četverkotu, je bila postavljena častna tribuna za goste. Na srednjem stebur glavnega vho-da je stala mogočna črka M, drugo ozadje pa so tvorile trobojnice, zaključene s simboli fašja. Levo od tribune je bila postavljena godba sardinskih grenadirjev, nato pa je stala častna četa grenadirjev s polkovno zastavo. Drugi dve stranici je obstopilo številno občinstvo, zlasti mnogi navzoči člani in članice fašističnih organizacij.

Številni odlični gostje

Na pomembno gospodarsko prireditve, ki bo prvič predstavila Kraljevini vse gospodarsko udeleževanje Ljubljanske pokrajine, so prihiteli številni zastopniki in predstavniki vseh uradov in ustanov v Ljubljanski pokrajini. V izredno častnem številu so počastili prireditve predstavniki Oboroženih Sil. Na čelu številnega častniškega zbora so bili poveljnik II. Armade, armadni general Eksc. Ambrosio in poveljnik armadnega zbora general Eksc. Robotti. Navzoči so bili dalje ljubljanski knezoškof dr. Gregorij Rožman, ljubljanski podžupan dr. Vladimir Ravnihar in rektor univerze dr. Milko Kos. Nemčijo je zastopal nemški generalni konzul dr. Broseh, hrvatsko državo pa konzul dr. Anton Ivanič. V izredno velikem številu so prihiteli tudi zastopniki gospodarskih organizacij iz Ljubljanske pokrajine na čelu s predsednikom Trgovinsko-industrijske zbornice g. Karlom Čečem in predsednikom borze dr. Ivanom Sliokarjem.

Točno ob 11 dopoldne so prispeli pred glavni vhod velesejma minister za korporacije Eksc. Renato Ricci, Visoki komisar Eksc. Grazioli in podpredsednik Zbornice fašijev in korporacij Ezio Marija Gray.

Ob vohodu je visoke goste pozdravil predsednik velesejma g. Bonač Fran z ostalimi funkcionarji. V spremstvu visokih gostov so bili šef kabineta dr. Bisia, kvestor Messana, tajnik osrednjih sodišč Gatti in drugi.

Takoj ob vstopu visokih odličnikov na velesejem je godba zaigrala pozdravno koračnico, Eksc. Ricci pa je takoj obšel postavljeno častno četo in jo pozdravil z rimskim pozdravom. Eksc. Ricci je nato krenil mimo občinstva, ki mu je navdušeno vzklikalo, nazaj proti tribuni. Ko so se zbrali visoki gostje na tribuni, je ravnatelj velesejma dr. Dular izročil gospej soprogli Visokega komisarja prekrasen šopek.

Slovesnost se je začela z vzklikom Kralju in Cesarju, Duceju in Eksc. ministru Ricciju. Vsa množica je z navdušenjem in odobravanjem ter z rimskim pozdravom povzela te vzklike.

Pred mikrofonom, postavljenim na tribuni, je spregovoril predsednik Ljubljanskega velesejma g. Franjo Bonač, ki je izrekel svoj naslednji pozdrav v italijanščini in slovenščini:

Govor predsednika Bonača

Kot predsednik glavnega odbora Ljubljanskega velesejma si štejem v čast pristrčno pozdraviti Ekscelenco ministra Ricci-ja, zastopnika fašistične vla-

Sprejem Eksc. Ministra Riccija na glavnem kolodvoru. Eksc. Ricci je z Eksc. Visokim Komisarjem in poveljnikom Armadnega zbora Eksc. generalom Robottijem obšel častno četo.

de in izraziti globoko hvaležnost vsem onim, ki so na kateri koli način pripomogli k uresničenju te velike velesejske slavnosti.

Ta otvoritev, kronanje dela, katerega smo vajeni le v popolnoma normalnih prilikah, je res izvanredna. Omogočila pa nam jo je zlasti visoka pomoč ter naklonjenost Duceja. Njegova zasluga je, da Ljubljanski velesejem lahko brez presledka in kljub današnjim okoliščinam nadaljuje svojo dvajsetletno delavnost.

Blagovolite, Ekscelence, izraziti Duceju, ki mu dolgujemo gotovo bodočnost, mirno delo in možnost, nadaljevati z našimi tradicijami, našo globoko in odkritosrčno hvaležnost in našo močno voljo sodelovati z vsemi močmi, da se Ljubljanska pokrajina gospodarsko razvija kolikor mogoče v skladu z ostalimi italijanskimi pokrajinami.

Blagovolite, Ekscelence, tudi izraziti našo hvaležnost Duceju, da je poslal ravno Vas — enega izmed svojih najbližjih sodelavcev — kot zastopnika vlade na to slavnost, kateri daje Vaša priučnost še večji sijaj.

Najspoštlivejši pozdrav in izraz naše hvaležnosti velja tudi Ekscelenci Eziju Maria Gray, podpredsedniku Fašistične in Korporacijske zbornice, katerega visoka pričujočnost daje toliko podvig Ljubljani in njenemu velesejmu.

Pozdravljam tudi ostale oblasti, ki tukaj predstavljajo velike sindikalne in tehnične italijanske ustanove ter izražam globoko hvaležnost močnim industrijskim družbam in voditeljem vseh tvrdk, ki so pripomogle veliki ljubljanski razstavi do še večje važnosti in značilnosti.

Stejem si v dolžnost in v posebno veselje mi je izraziti tudi v imenu vseh sodelavcev te razstave, iskreno zahvalo visokemu komisarju Ekscelenci Grazioliju, ki je kljub težkemu in obširnemu delu za našo pokrajino posvetil toliko pozornosti temu, da imamo letošnji Ljubljanski velesejem.

Ta velesejem, ki šteje že 1318 razstavljalcev na prostoru 15.000 m², kaže popolnoma novo obličje in ima poseben pomen. Kaže nam v veličastni, čeravno v nepopolni obliki, kolikšna je gospodarska, industrijska in poljedelska moč fašistične Italije in hoče odkriti gospodarsko prizadevanje nove Ljubljanske pokrajine. Ta velesejem ima namen, vzpostaviti in olajšati vezi med Ljubljano in drugimi pokrajinami in jim razkriti novo zemljo, pa se nadejamo, da bomo ta cilj dosegli.

Vso zahvalo izrekam ljubljanskemu županu, gospodu dr. Adlešiču za izkazano pomoč ter globoko razumevanje in prijaznost v vseh ozirih, — enako tudi vsem tistim, ki so pripomogli pri organizaciji te razstave.

Ko Vas, Ekscelence, prosim, da blagovolite otvoriti 20. Ljubljanski velesejem, dajem izraza naši vdani misli na Velikansvo Kralja in Cesarja ter Duceja.

Zivio Kralj! Zivio Duce!
Množica je z velikim navdušenjem povzela vzklike in nato pristrčno pozdravljala Eksc. Riccija, ki je stopil pred mikrofonom:

Le parole dell'Ecc. Ricci

Il Ministro attentamente seguito ha detto che la XX Fiera di Lubiana acquista quest'anno un particolare interesse perchè definisce la fusione degli interessi economici di Lubiana con gli interessi italiani. Lo sforzo che Lubiana ha compiuto merita un elogio che va esteso ai rappresentanti, ai collaboratori e alla po-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Attività intensa dei nostri velivoli nell'Africa settentrionale

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica:

Nella giornata di ieri la località di Catanzaro Marina è stata attaccata da velivoli britannici; un certo numero di bombe ha colpito la stazione ferroviaria ed alcune abitazioni civili. Si lamentano due morti e dodici feriti tra la popolazione; qualche tratto di binario è rimasto danneggiato.

Africa settentrionale: Durante una incursione aerea su Bengasi che ha causato alcuni danni materiali, ma nessuna vittima umana, un apparecchio è stato abbattuto dalla difesa CA.

Stukas germanici hanno attaccato con successo nella notte sul 2. apprestamenti difensivi di Tobruk, installazioni portuali a Marsa Matruh, dove sono stati osservati incendi.

Nostra artiglieria è stata attiva contro difese nemiche della piazza di Tobruk, le cui opere sono state anche efficacemente bombardate da unità della Reggia Aeronautica. Altri nostri aerei hanno centrato con numerose bombe la stazione ed impianti ferroviari di Marsa Matruh.

Africa orientale: Attività di nostri elementi avanzati.

Vojno poročilo št. 489

Obsežna letalska delavnost v Severni Afriki

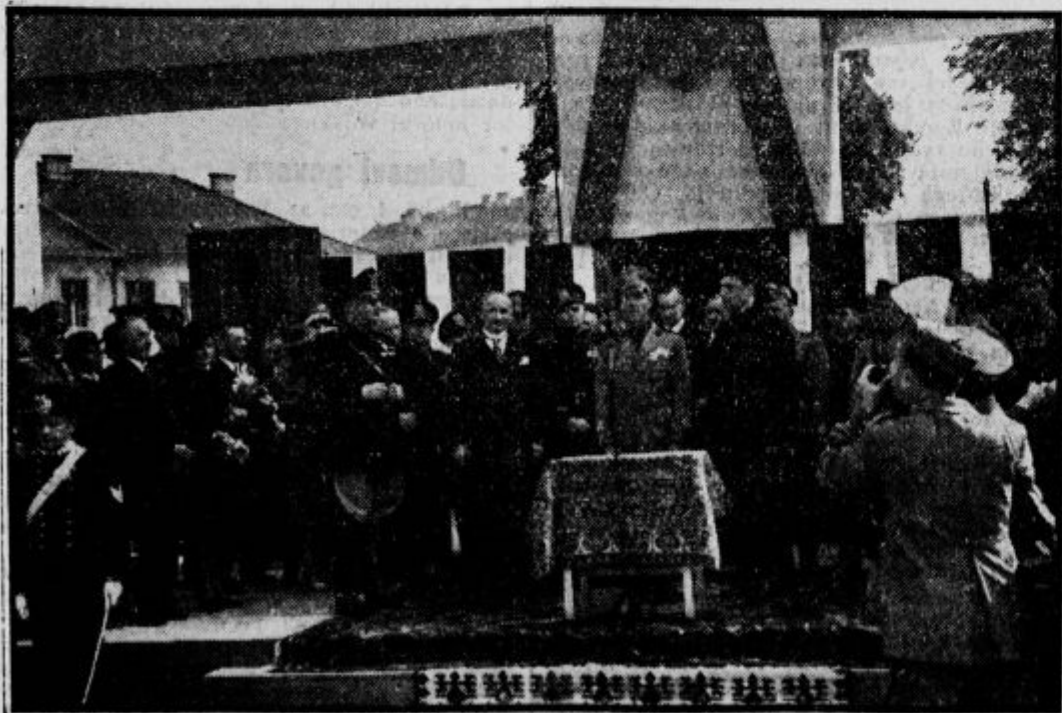
Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

Včeraj so angleška letala napadla kraj Catanzaro Marina. Večje število bomb je zadelo železniško postajo in nekaj zasebnih stanovanj. Dve smrtni žrtvi in dvanajst ranjenih med prebivalstvom. Nekaj delov proge je bilo poškodovanih.

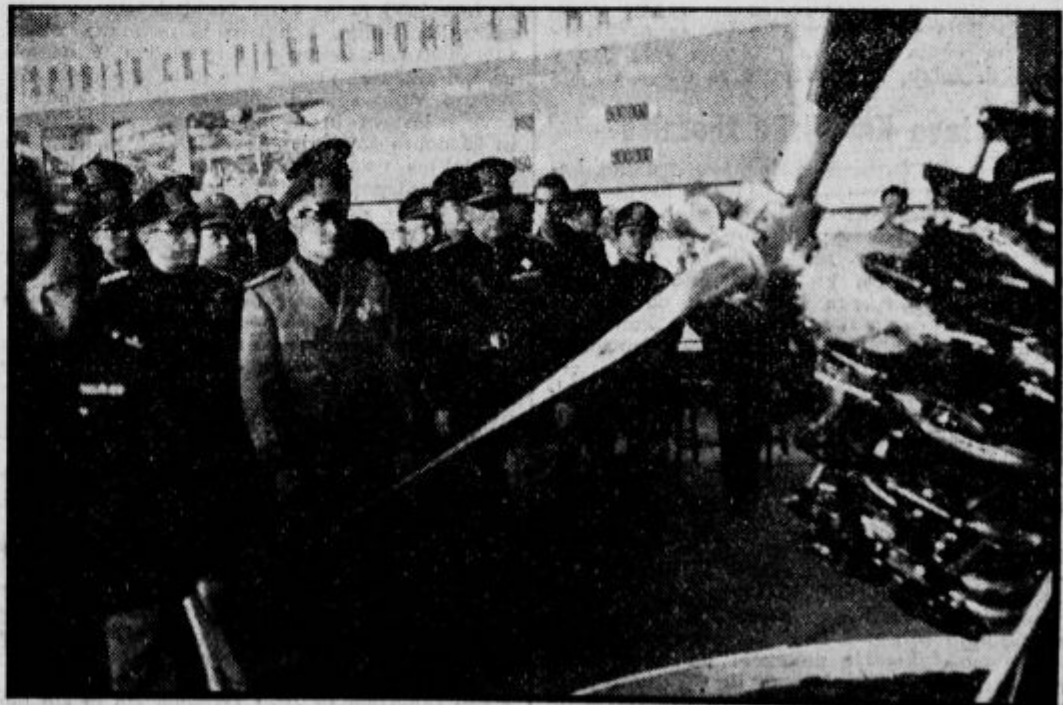
Severna Afrika: Med letalskim napadom na Benghazi, ki je povzročil stvarno škodo, toda nobene človeške žrtve, je protiletalsko topništvo sestrelilo eno letalo.

Nemški strmoglavci so v noči na 2. oktober uspešno napadli obrambne naprave v Tobruku in pristaniške naprave v Marsa Matruhu, kjer so opazili požare. Naše topništvo je delavno napadlo sovražne obrambne naprave v trdnjavi Tobruk, prav tako pa je Kraljevo letalstvo uspešno bombardiralo iste naprave. Druga naša letala so s številnimi bombami zadelo postaje in železniške naprave v Marsa Matruhu.

Vzhodna Afrika: Delovanje naših prednjih oddelkov.

Eksc. Minister Ricci otvarja letošnji ljubljanski velesejem

Eksc. Minister Ricci in Eksc. Visoki Komisar si v spremstvu ogledujeta sodoben letalski motor, razstavljen v paviljonu tovarne »Fiat«

(Nadaljevanje s 1. strani)

polazione tutta. »Non mancherò — egli ha proseguito — di rendermi interprete dei sentimenti così elevati che in questa occasione sono stati manifestati per il Duce.« Infine egli ha augurato il maggiore successo a questa manifestazione che segna l'inizio di un'era nuova, di un'era che porterà a Lubiana benessere commerciale e industriale.

Besede Ministra Eksc. Riccija

Med pozornim poslušanjem je Minister Eksc. Riccij rekel, da je 20. velesejem v Ljubljani posebno važen, ker je izobilil in ponazoril spojitve gospodarskih koristi Ljubljane z italijanskimi koristmi. Napor, ki ga je Ljubljana opravila, zasluži pohvalo, ki se razširja tudi na predstavnike, na sodelavce in na vse prebivalstvo.

Nadaljeval je, »da ne bo opustil prilike, da ne bi bil tolmač tako visokih čustev, ki so se ob tej priliki manifestirale za Duceja.«

Ob koncu je zaželel največji uspeh tej manifestaciji, ki pomeni začetek nove dobe, dobe, ki bo Ljubljani prinesla trgovski in industrijski dobrobit.

Tople in lepe želje Eksc. ministra Riccija so bile sprejete z navdušenim odobravanjem in ploskanjem. Godba je zaigrala himno, katero so vsi poslušali stoji. Po himni se je vsa množica zedinila v kličih vdanosti Kralju in Cesarju ter Duceju, posebej pa še ministru Eksc. Ricciju in Oboroženim Silam. Eksc. Riccij je nato z Eksc. Visokim Komisarjem in Eksc. generalom Ambrosijem in Robotijem krenil skozi gost spalir vzklikajoče množice, ki je klicala Duceja, proti prvemu paviljonu.

Ansaldo, Genova

Če gledamo zgodovino nekaterih italijanskih velesejem, vidimo, da so njih imena ozko povezana z italijanskim gospodarsko zgodovino. Tako je tudi zgodovina trdnice Ansaldo v malem zgodovinskem italijanskem industrijskem državniku grofa Cavourja, ki je hotel dati mali piemontski kraljevini večje industrijsko podjetje. Ko je zvedel, da je stopilo v likvidacijo podjetje S. Taylor in Prandi, ki je od leta 1843 imelo majhno tvornico za popravila in mehanične konstrukcije v Sampierdarena, je nagovoril senatorja Bombinija, ki je bil tedaj ravnatelj Banke kraljevine Sardinije, da naj ustanovi večjo industrijsko družbo. V letu 1853. je inž. Giovanni Ansaldo s svoje strani na novo povečal naprave in dovršil, tako da jih je znatno povzdignil. V prvih letih sedanjega stoletja se je družba spremenila v delniško družbo, ki ima sedaj glavne 250 milij. lir. S tem se je začel veliki razvoj podjetja, ki je stalno povečeval svoje naprave in gradilo nove. Veliko je bilo storitev za ustanovitvijo velike tvornice za topove in oklepe, kar je bil neobhodno potreben vojni material.

V svetovni vojni je podjetje ustanovilo nove naprave in povečalo stare, da zadosti vojnim potrebam. Podjetje si je vzgajalo svoj delavski naraščaj z mojstrskimi šolami. V letu 1915—1918 je Ansaldo dobavljal velike količine topov vojski in mornarici, kar dokazuje, da je premagal vse tedanje težave.

V letu 1935 je vodstvo podjetja prevzela po volji Duceja nova uprava, ki jo je dal Zavod za industrijsko obnovo (IRI), in se je s čvrsto odločitvijo posvetila delu za povečanje in obnovo podjetja, kar je doslej rodilo že lepe uspehe. To delo je v glavnem že dovršeno, tako da je Ansaldo danes med največjimi industrijskimi podjetji na svetu.

Družba, katero vodi nar. sv. inž. Agostino Rocca in gl. ravnatelj inž. Federico Martinoli, ima v 9 velikih tvornicah okoli 35.000 nameščenecv in delavcev. Proizvaja pa izredno važne predmete. Program obsega: ladje za vojno in trgovsko mornarico, vojni material (n. pr. topovi, oklepna vozila in municija), velike naprave za avtarkično industrijo petroleja, dušika, naprave za vrtnanje, Dieslovi motorji za avtarkično mehanično ribolova, pomorski motorni aparati, kalorične in električne centrale, električni stroji vseh vrst in velikosti, železniška, tramvajška in filobusna vozila, delovni stroji, precizijski aparati za metalurgične proizvode, za varjenje vseh vrst, za vlečenje in profiliranje baker, za fosforne bron in aluminij do najnovejših avtarkičnih kovin, ki leže v beli delti. Proizvodi Ansaldo grede na domača in tuja tržišča v velikih količinah.

Posebno je treba poudariti delež, ki ga ima pri ureditvi avtarkične, za racionalno organizacijo boja proti zapravljanju, za preprečevanje nesreč in zlasti za pripravo delavstva v vajenskih šolah, ki so vzorne za svojo stroko.

Razstava Kmetijske zbornice

V sedanjih časih je skrb vsake družine, kako si zagotoviti vsaj najnujnejšo hrano. Vse se ozira na kmeta, ki sam neposredno proizvaja vse najpotrebnejše za prehrano. Kaj naj bi bilo zato primernejše v teh časih, da razstavlja Kmetijska zbornica, ki je zakonita stanovska zastopnica slovenskega kmeta, kot da prikaže na kmetijski razstavi stanje malega kmeta, ki predstavlja v Ljubljanski pokrajini jedro kmetijskega stanu in jedro kmetijskega sploha.

V Ljubljanski pokrajini je od vseh posestnikov 66,72% takih kmetov, ki imajo svoja posestva izpod 10 ha velikosti. Posestnikov od 10 do 20 ha je 21,73% in le 11,55% kmetov je takih, ki imajo svoja posestva iznad 20 ha velikosti. — Okrog tri četrtine je torej malih kmetov s posestvi izpod 10 ha. Vsi ti mali kmetje morejo tudi pri najboljši volji le prav malo pripomoči k temu, da bi zagotovili svojim bratom, ki niso v kmetijskih poklicih, vsaj golo preživljanje. Od rastlinske proizvodnje večinoma ne pridelajo niti zase dovolj, tako da so skoraj vsi slovenski kmetje navezani na nakup žita oziroma moke. Edina izjema je v živinoreji in sicer pri govedoreji. Tu pa proizvaja slovenski kmet preko potreb svoje sicer skromne potrebe (meso, mleko). To izhaja tudi iz podatkov kmetijskega knjigovodstva, ki ga je vodilo v letu 1940-41 okrog 150 kmetov iz raznih kra-

Minister Eksc. Riccij in Visoki Komisar si ogledujeta velesejske paviljone

Potem, ko je Minister za Korporecije Eksc. Renato Riccij odprl letošnji Ljubljanski velesejem in so bile vse otvoritvene slovesnosti končane, se je v spremstvu Eksc. Visokega Komisarja, predsednika velesejma g. Bonača in glavnega ravnatelja g. dr. Dularja ter ostalih dostojanstvenikov napotil proti velesejskim paviljonom. Najprej se je podal v bližnji paviljon »M«, ki so ga zavzela Ministrstvo za Korporecije ter ostala Ministrstva. Vse razstavljene izdelke si je minister dobro ogledal ter tuhtam vprašal tudi za kakšno pojasnilo, ki ga je takoj dobil od navzočega uslužbenstva in zastopnikov posameznih podjetij.

Iz paviljona posameznih Ministrstev se je Minister Eksc. Riccij podal v paviljon Goriške pokrajine, zatem pa v paviljon italijanske industrije Italviscosa, Fiat in Montecatini. Vsi paviljoni so okusno opremljeni in naravnost med seboj tekmujejo s smotno razstavljenimi izdelki in proizvodi in so na vse napravili najlepši vtis.

Minister za korporecije Eksc. Riccij v paviljonih Ljubljanske pokrajine

Posebno pozornost je pa Minister za Korporecije Eksc. Riccij ter vse njegovo odlično spremstvo in visoki funkcionarji korporeijskega ministrstva ter fašistične Stranke iz Rima pokazalo paviljonom in velesejskim oddelkom, v katerih je razstavila svoje blago in izdelke Ljubljanska pokrajina. Povsod se je Ekscelencija zadržal dalje časa in se zanimal za vse razstavljene predmete. Posebno se je pa Minister Eksc. Riccij zanimal za domačo obrt. Povsod mu je stal ob strani Eksc. Visoki Komisar in dajal potrebna pojasnila. Najprej se je Minister za Korporecije ustavil v oddelku Kmetijske družbe. Navzoči zastopniki te najstarejše slovenske kmetijske organizacije in ustanove ter zastopniki Visokega Komisarjata so Ekscelenci dali kratke podatke o delovanju Kmetijske družbe, kakor si je Minister po vrsti ogledoval izdelke vseh podjetnikov in obrtnikov. Tako med drugim keramiko in steklo, razne izdelke obrtnikov Ljubljanske pokrajine, glasilna, proizvode izdelovalnice sadnih sokov »Vitamine« in dr.

jev Slovenije pod strokovnim vodstvom in nadzorstvom Kmetijske zbornice. Kmetijska zbornica izdelala tem kmetom ob koncu leta zaključne račune, s čemur dobijo najpopolnejšo sliko stanja našega kmetijstva in položaja našega kmeta, tako da more uspešno zastopati interese kmetijske proizvodnje, kakor tudi interese kmeta.

Na letošnji jesenski razstavi prikazuje Kmetijska zbornica na podlagi kmetijskega knjigovodstva iz leta 1940-41 ugotovljeno stanje srednje velike kmetije, ki naj nazorno prikaže razmere in življenje na mali kmetiji, dalje proizvodnjo kakor tudi potrošnjo. Prikazana kmetija je last g. A. Š. iz Mirne peči 13 pri Novem mestu in je velika 7.6693 ha (njene 3.0545 ha; travniki 0.9238 ha; vinogradi 0.2880 ha; gozdovi 3.3998 ha, stavbišča 0.0432 ha). Ta prikaz stanja srednje kmetije ima namen prikazati nekmetjskim slojem, da današnja ugodna konjunktura za kmetijstvo koristi samo velikim kmetom, ki jih v Sloveniji skoraj ni, nasprotno pa, da prav nič ne koristi našemu malemu kmetu. Položaj našega kmeta tudi danes ni prav nič zavirljiv in njegov zaslužek zaostaja celo za zaslužkom nekvalificiranega delavstva v industriji.

Poleg tega dela razstave razstavlja Kmetijska zbornica v istem oddelku tudi važnejšo slovensko kmetijsko književnost, ki je bila kmetu dostopna v letu 1940-41 in sicer knjige kmetijske stroke, kakor tudi periodično izhajajoče kmetijsko-strokovne liste. Ta del razstave naj pa pokaže, da smo bili Slovenci kot mlad narod tudi na tem polju, kljub izredno malemu številu slovenskih kmetijskih strokovnjakov, dovolj plodni.

Pred vstopom v paviljon, v katerem tudi razstavlja Ljubljanska pokrajina, so brhka slovenska dekleta izročila Korporeijski ministru Eksc. Ricciju šopek cvetja. Minister se je za pozornost toplo zahvalil in vstopil v paviljon, ki je letos še lepše urejen kakor druga leta. Zanimal se je za vse. Najprej si je ogledal razstavljeno pohištvo. Tako on, kakor njegovo spremstvo, se je zelo pohvalno izrazil o sposobnostih in okusu naših mi-zarskih mojstrov. Minstra so, kakor že omenjeno, najbolj zanimali domači izdelki. Čipke, usnje in razni usnjeni izdelki ter sploh vse, kar proizlaja in izdeluje Ljubljanska pokrajina. Dalje časa se je zadržal pri posameznih razstavljenih predmetih, se pogovarjal z razstavljalci in se pohvalno izražal o visoki kakovosti razstavljenih predmetov. Na več mestih je svojemu spremstvu tudi naročil, da je moralo vzeti od razstavljalcev prospekte.

Iz splošnega paviljona Ljubljanske pokrajine se je Minister Eksc. Riccij z vsemi ostalimi dostojanstveniki podal v paviljon, v katerem je razstavilo svoje pridelke kmetijstva Ljubljanske pokrajine. Pred paviljonom sta visokega gosta pričakovala načelnik kmetijskega oddelka inž. Podgornik in komisar dr. Moser, ki sta ga popeljala na razstavišče, kjer mu je razno grafiko tolmačil in pojasnjeval g. dr. Moser ter skupno z Eksc. Visokim Komisarjem in kmetijskim načelnikom dajal podatke o razstavljenih pridelkih. Minister se je tu živo zanimal za vse pridelke. Posebno pozornost je posvetil našemu čebelarstvu in novim panem. Dalje časa se je zadržal tudi pri ostalih oddelkih, predvsem v oddelku, kjer so razstavljeni vinski pridelki Ljubljanske pokrajine. Tu so dekleta visokim gostom potregla s hladnim prigrizkom in kozarcem vina.

Pri ogledu velesejskih prostorov Eksc. Riccij tudi ni opustil prilike, da si ne bi bil ogledal paviljona Društva Malega gospodarja, v katerem so razstavljene najrazličnejše pasme domačih zajcev, perutnine, kozlice in ovac.

Pri ogledu najmodernejših izdelkov italijanske težke industrije, pred ogromno električno in parno lokomotivo ter vagoni, je Korporeijski minister Eksc. Riccij navel tudi na skupino slovenskih deklet v narodni noši ter se je dal z njimi slikati, za kar so mu bili številni foto- in kinoreporterji zelo hvaležni.

Končno si je visoki gost ogledal še ostale izdelke italijanske težke industrije, predvsem proizvode veletovarn Pirelli, Breda in Ansaldo ter paviljon Narodnega fašističnega zavoda za obrt in malo industrijo, v katerem je nazorno prikazana emotna in vsestranska sposobnost italijanske obrti in male industrije.

Eksc. Riccij govori in poudarja:

»Ljubljanski velesejem je bogat, toda postati mora še večji.«

Prihodnji velesejem bo meseca julija

S tem je bil ogled velesejskih prostorov, ki je trajal do ene ure popoldne končan. Minister za korporecije Eksc. Riccij se je obrnil na predsednika Ljubljanskega velesejma in mu čestital, kakor tudi vsem ostalim njegovim sodelavcem radi velikega bogastva, ki ga razgrinja pred očmi obiskovalcev sedanjih Ljubljanskih velesejem.

Minister je dejal, da je ljubljanski velesejem velik, bogat in zelo dobro organiziran. Tako predsedniku, kakor ostalim velesejskim funkcionarjem naroča, da naj takoj potem, ko bo sedanji velesejem zaprt, začno z novimi deli, da bo še bolj razširil velesejske prostore, da

Hitlerjev govor v Berlinu:

Nemčija bo zlomila boljševizem in vse svoje sovražnike

Berlin, 4. oktobra. AS. Ob priliki zborovanja v športni palači, s katerim se je začelo novo obdobje nemške zimske pomoči, je imel včeraj Hitler ob 17 daljši govor. Pred njim je propagandni minister Goebels podal pregled zbirke zimske pomoči v preteklem letu. Ko se je potem pokazal Hitler, ki je prispel v Berlin z vzhodnega bojišča, so ga zbrane množice navdušeno pozdravile. V začetku svojega govora je Hitler napovedal velikanske uspehe, ki jih je treba pričakovati kot posledice operacij, ki se razvijajo zadnjih 48 ur. Potem je podal pregled gigantske borbe, ki jo je 23. junija začel bojevati nemški narod proti sovražniku Evrope. Rekel je, da so ti dogodki predhodniki nove evropske dobe in poudaril, da si je Nemčija borbo proti boljševizmu vstavila v svoj program že leta 1933 in je v tej borbi dobila za svojega zaveznika Italijo, s katero je povezana z vezmi zavezništva in osebnega prijateljstva. V odgovoru na laži angleške propagande je Führer dejal, da je sedanji vojni spopad sprožil Anglija pod vplivom judovstva in mednarodnega prostozidarstva in se dobro zavedala, kakšne žrtve prinaša s seboj takšna vojna. Toda zaradi posledic, ki bi jih ta vojna utegnila imeti za bodočih sto let Evrope, pa je Hitler storil vse, da bi se vojni izognil. Iz enakega razloga so odhajali predstavniki Nemčije tudi v sovjetsko prestolnico, da bi naredili sporazum. Toda Rusija se je skrivaj zahrbtno in mrlično pripravljala na vojno proti Nemčiji. Nemške meje so bile vsak dan bolj ogrožene in vedno večja je bila nevarnost, da bodo Rusi sili nemški vojski v hrbet. Obisk Molotova v Berlinu naj bi prinesel v ta položaj razčiščenje, toda Stalinov odposlanec je predložil Nemčiji nesprejemljive zahteve, ki se dajo spraviti v štiri točke:

1. likvidacija Finske;
 2. prepuščenje Rumunije njeni usodi (torej narod — tako je rekel Hitler — ki sem mu jaz dal svojo častno besedo);
 3. pošiljanje sovjetskih garnizij v Bolgarijo;
 4. priposrevanje Dardanelskih ožin.
- Te zahteve, je nadaljeval Hitler, so bile nesprejemljive in zato sem jih tudi zavrnil. Ob tem sem na jasen način razumel, da moram stati na straži. Sprito takšnih dogodkov je bil najbolj na mestu popoln molk, kajti le eda sama iskra bi lahko zahtevala za žrtve življenja s to in s tem nemškimi vojakov. In v tistem trenutku, ko sem zvedel, da bo sovražnik prvi ustrelil name, sem za puško zagrabil in ustrelil seveda jaz. To je bil resnično trenutek najtežje odločitve v mojem živ-

ljenju. Od 22. junija, ko so se začele operacije, se vse razvija v skladu z vnaprej izdelanimi načrti. Naše čete in sile so zmerom obdržale pobudo kakor v vseh prejšnjih vojnih spopadih, tako tudi v sedanjem. Nismo se zmotili o solidnosti našega orožja, o popolnosti naše organizacije, kakor se tudi nismo zmotili o odpornosti in požrtvovalnosti našega zaledja. Edino je, česar nismo predvidevali, namreč ogromne priprave sovražnika in za las je manjkalo, da nista bili poštepani Nemčija in Evropa. In danes lahko zardim edino to, da je sovražnikov odpor zlomljen in se sovražnik ne bo mogel več postaviti na noge. (Po dvorani so zadoneli glasni vzkliki in ploskanje.)

Nobena grožnja, kakor edina ta boljševiška, doslej še ni grozila Evropi. Toda zavoljo junaštva in požrtvovalnosti naših vojakov pa je nevarnost že odstranjena. Privikrat je val prebujenja zajel vsjo Evropo. Na severu se vojskuje majhen junaški narod: Finska. Na jugu se bojuje Romunija, ki je morala najprej premagati eno svojih najtežjih notranjih kriz, da se je dvignila in postavila na noge pod vodstvom svojega odločnega voditelja. Od Severnega Ledenege morja pa do Črnega morja so v bojni črti razvrščeni Finci, Italijani, Madžari, Romuni, Slovaki, Hrvači, Španci, Belgijci, Holandci, Danci, Norvežani in celo Francozi. Ko je voditelj Nemčije omenjal sodelovanje italijanskih oboroženih sil, je množica z navdušenjem in ploskanjem prekinila njegove besede.

Hitler je potem začel govoriti o zmagovitih bojih, ki jih je doslej vodila Nemčija in zatrdil, da so uradna nemška poročila zrcalo popolne resnice, kar so zmerom potrdila tudi dejstva. V Rusiji smo v resnici mi, niso pa Rusi na Renu. O ogromnosti te bitke zgovorno pričajo sledeče številke: do danes je padlo v naše roke 2.500.000 ujetnikov, 22.000 topov, uničenih ali zajetih je bilo tudi 18.000 oklepnih vozil. Razbitih ali uničenih sovjetskih letal je že 14.500. Sovražnik, ki nam stoji na tem bojišču nasproti, je enostavno bestialen in nečloveški. Če je kdo kdaj bil občudovalec komunističnih idej, vam lahko zatrdim, da se bo iz Rusije vrnil popolnoma ozdravljen. Pet milijonov vojakov, ki sodelujejo v bitki, bodo lahko potrdili svojo resničnost raja, ki v njem žive ruski delavci in prebivalstvo. Na račun ljudstva, ki je padlo v najbolj temno uboštvo in težko stanje, je postala Rusija ena sama neizmerna oro-

Ljubljanski velesejem

Ljubljana, 4. oktobra. Zopet so se odprla vrata ljubljanskega velesejma, te naše največje gospodarske prireditve. Letos se more velesejem pohvaliti z dejstvom, da je nastanjen v lepih zidanih paviljonih, dočim se je moral prej dvajset let stiskati v začasnih zgradbah. Novi razstavnii prostori ljubljanskega velesejma so okusno zgrajeni ter delajo čast našemu mestu ter bodo za dolgo vrsto let dobro služili svojem namenu. V njih bodo lahko stalno prirejane tudi druge razstave, tako da bomo imeli skozi vse leto možnost za razne manjše razstave, kar bo zelo dobro služilo mestu Ljubljani.

V novih prostorih bo tudi nadalje lahko velesejem vršil svojo propagandno nalogo za naše gospodarstvo. Pokazal bo svetu, kaj gospodarsko pomena Ljubljanska pokrajina, kateri so viri njene gospodarske moči, na katerih temelji tudi naše kulturno življenje, pokazal bo njeno kmetijstvo, ki sicer ni najbolj napredno, pa vendar vredno poštovanja, če pomislimo na njegove razvojne možnosti, kaj nam proizvajata obrt in industrija in za kakšno izmenjavo skrbi trgovina.

V razmerah, nastalih s priključitvijo ljubljanske pokrajine Italiji, je velika naloga velesejma tudi pokazati nam gospodarske sile in napredek Italije na raznih poljih gospodarske delavnosti. Naše gospodarske vezi z drugimi pokrajinami so sicer postale zelo živahne, bodo pa se morale v še večji meri izpopolniti. Pri tem bo odlično služila prireditelj letošnjega velesejma, ki ima na drugi strani namen seznaniti našo pokrajino z italijanskim gospodarstvom. Ugodne posledice ne bodo izostale, ker se bo gotovo še bolj povečal trgovski promet z drugimi pokrajinami države in se bo slovensko gospodarstvo prilagodilo novim kupnim in prodajnim možnostim.

Upamo, da bo letošnji velesejem, ki je zelo skrbno prirejen, dobro služil dvema najvažnejšima smotoma: prikazati prvič drugim pokrajinam našo pokrajino in njeno gospodarstvo, drugič pa naši pokrajini pokazati proizvodne zamenjalne možnosti drugih italijanskih pokrajin. Ugodne posledice se bodo vdele v povečani izmenjavi blaga, kar bo koristno za vse. Gospodarsko življenje bo dobilo novega zagona in bo ta zagon okrepil naše gospodarske pozicije.

Vsekakor je danes ob slovesni otvoritvi velesejma prilika izreči tudi zahvalo merodajnim oblastem, ki so z budno pozornostjo spremljale delo za prireditelj letošnjega velesejma in tudi materialno podprle vsa prizadevanja za čim večji uspeh. Zlasti je neutrudna skrb Visokega Komisarja, ki je vedno kazal razumevanje za gospodarske ustanove naše pokrajine in ne v zadnji meri za ljubljanski velesejem, ki je bil zgrajen in pripravljen v zadnjih mesecih.

Za Ljubljano ima velesejem še pomen kot tujkoprometna atrakcija prve vrste. Ne smemo pozabiti dejstva, da Ljubljana brez velesejma ne bi bila tisto, kar je. Ljubljanski velesejem ni samo izrednega pomena za vse naše gospodarstvo, temveč tudi za Ljubljano, katere ime nosi v svet in od katere prireditve ima tudi Ljubljana neposredno gospodarsko korist.

bo velesejem postal še večji in da se bo uvrstil med svetovne velesejme v Milanu in Lipskem. Prihodnji velesejem mora biti še močnejša afirmacija delavnosti Ljubljanske pokrajine. Odprti bo pa prvo soboto meseca julija. Končno je korporacijski minister Eksc. Riccij poudarjal, da bo rimska vlada posvečala, kakor dosedaj tudi v bodoče Ljubljanski pokrajini največjo pozornost, ker so njene gospodarske težnje popolnoma izenačene s težnjami ostalih državnih pokrajin.

Zatem se je pa toplo pozdravljen od vseh poslovlil od predsednika velesejma g. Bonača in glavnega ravnatelja g. dr. Dularja ter ostalih dostojanstvenikov in je z Eksc. Visokim komisarjem zapustil velesejske prostore.

Odmevi govora

Berlin, 4. okt. as. Ves nemški tisk piše danes obširno o Hitlerjevem govoru in zlasti podpira trdno Hitlerjevo prepričanje, da bo Nemčija zmagala in da je požrtvovalnost nacistov na višku. »Völkischer Beobachter« piše, da je nemški narod ne samo prepričan, da so nemške čete pod Hitlerjevim vodstvom, ampak se vojskujejo tudi proti tistem nevarnemu sovražniku, ki se imenuje boljševizem, ki ni hotel uničiti samo Nemčije, ampak tudi Evropo. Ta sovražnik bo zlomljen in zatrt.

»Börsen Zeitung« in »Deutsche Allgemeine Zeitung« zlasti opozarjata na pohvalne besede, ki jih je Hitler izrekel na čast nemškemu vojaku, ki je s svojimi žrtvami rešil Evropo pred boljševiško kugo.

»Lokal Anzeiger« piše, da imata Roosevelt in Churchill sedaj priliko o čem razmišljati. Govor ni grešil niti zaradi prevelikega optimizma in tudi ne zaradi prevelike črnoglednosti. Ta govor samo očitje preprosto gotovost v končno zmago. »Die Zeit« piše, da je Hitler prišel izgovoriti svoj govor v Berlin naravnost z bojišča in ozračje bojišča veje iz vsega Hitlerjevega govora. »Berliner Morgenpost« piše, da je Hitlerjev govor dokazal popolno vez med fronto in domovino in ta enotnost nemškega naroda bo zmagala v vseh bitkah.

Minister za korporacije je obiskal tovarno Saturnus

Eksc. Minister Ricci je v soboto popoldne obiskal delavce v tovarni Saturnus ter imel na vse zbrane delavce pomemben govor.

Marjan Kocmur, fotografija, Društvena ulica v Mostah

Minister za korporacije Eksc. Renato Ricci, ki je prispel v petek popoldne v Ljubljano, je izkoristil popoldne že za to, da se je osebno preprčal o delu in življenju ljubljanskega industrijskega delavstva. Popoldne okrog štirih je obiskal z Eksc. Visokim Komisarjem tovarno Saturnus v Mostah, kjer je zaposlenih okrog 400 delavcev in delavk. Ob vstopu v tovarno sta pričakovala visokega gosta ravnatelj Löser in predsednik upravnega odbora Češ in mu izrekla dobrodošlico. Eksc. Renato Ricci je nato s spremstvom obiskal vse prostore tovarne ter se podrobno zanimal za delo, zlasti pa za zasluge delavcev in delavk in za njihove družinske razmere. V vseh oddelkih tovarne je zasledoval Eksc. Ricci z velikim zanimanjem izdelovalne postopke in se pohvalno izrazil o ureditvi tovarne ter o spretnosti delavcev in delavk. Po končanem ogledu so se zbrali delavci in delavke na dvorišču in obratni zaupnik delavstva se je Eksc. ministru za korporacije zahvalil za vso skrb, ki jo kaže za življenjske razmere delavstva v Ljubljanski pokrajini. Priručnik zahvalo je izrekel dalje za to, ker so bile tudi za Ljubljansko pokrajino priznane družinske doklade. V imenu delavstva je obljubil, da bodo vsi zvesto in disciplinirano delali naprej z

vso požrtvovalnostjo, v želji, da si pribore lepšo bodočnost. Eksc. Ricci je zadovoljen vzel na znanje izjavo obratnega zaupnika in pohvalil stremiljenje delavstva po pridnem delu in discipliniranosti. Disciplinirana je najvažnejša tako za življenje države, kakor tudi za življenje družine. Fašistična vlada, ki je delavska vlada, bo povsod in vedno skušala podpirati delavstvo in se držala Ducejevih navodil ter skušala v vsakem oziru še izboljšati življenjski položaj delavstva. Z vzklikom Duceju, ki ga je vse delavstvo s priručnim navdušenjem povzelo, je zaključil Eksc. Ricci svoj nagovor na delavstvo, ki je njegove besede sprejelo z velikim odobravanjem. Po priručnem slovesu je Eksc. Ricci zapustil tovarno. Pred vzhodom se je medtem zbrala močunska mladež, okrog 50 otrok. Eksc. Ricci se je z Eksc. Grazilijem ob njih ustavljal in se z nekaterimi ljubeznivo pogovarjal. Naročil jim je, naj počakajo tam, da se bo vrnil. Po priručnih pozdravih mladine se je odpravil Eksc. Ricci v mesto, kmalu nato pa se je vrnil častnik z velikim zavojem slaščic in jih razdelil kot darilo Eksc. Riccija med vrzročeno mladino, ki kaj takega še ni doživela

Položaj na vzhodu:

Izredno važni boji na ruskem bojišču

Berlin, 4. oktobra. AS. V teku bojev okrog Petrograda so nemške enote zasledile zgodovinski gradbišče ruskih carjev, ki so ga imeli navado imenovati vzhodni Versailles. Rusko topništvo, ki je streljalo iz Kronstadta, je poskušalo ovirati nemške operacije, toda ogenj ruskega topništva ni naredil nič drugega, kakor da je na dolgo in široko opustošil park. Ko so streljali sovražnikov odpor in mu prizadejali pri tem težke izgube, so nemški vojaki zasedli grad, ki je bil dosti poškodovan. Ogenj, ki so ga na begu v gradu zanetili sovjetski vojaki, so Nemci že v kali zadušili. Berlin, 4. oktobra. AS. Pri zadnjem bombardiranju Moskve so bile glavni cilj napadov mehanične delavnice, ki se imenujejo po Kirovu. Gre za obsežno industrijsko podjetje, ki izdeluje avtomobilska vozila, traktorje in stroje za ladjedelnice. V teh tovarnah je okrog 40.000 do 50.000 delavcev. Bombni napad je bil zelo uspešen. Ogledniška letala so pozneje videla, da so bili vsi tovarniški objekti zadeti.

Berlin, 4. oktobra. AS. Dne 2. oktobra je sovjetsko letalstvo poskušalo napasti neko nemško divizijo, ki se bori na južnem delu bojišča. Toda nemška lovska letala so prestregla sovražnika in se spustila z njim v letalski epopod, pri čemer so zbila 14 sovjetskih letal, sama pa niso imela nobene izgube.

Helsinki, 4. oktobra AS. Uradno poročajo, da so bili v četrtak zvečer potopljeni trije moderni sovjetski vlačilci po petsto ton. Potopili so jih finski motorni torpedni čolni, ki so patrolirali blizu pristanišča Suursaari. Sovražnikov poskus, da bi s svojimi torpednimi čolni vdrl v pas ob finskem obrežju se je ponesrečil, pri čemer so finska letala s svojimi bombami zadela en sovjetski bojni čoln.

Berlin, 4. oktobra. AS. Predvčerajšnjim se je nadaljevalo bombardiranje industrijskih naprav in glavnih skladišč v Petrogradu. Nemško topništvo je z enakim uspehom bombardiralo tudi pristaniške naprave v Kronstadtu in Oranienbaumu. V polno je bila zadeta tudi neka sovjetska ladja 3000 ton.

Nemško vojno poročilo

Hitlerjev Glavni Stan, 4. okt. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Na vzhodnem bojišču so v teku boji, ki so izredno važnosti.

Letalstvo je v Črnem morju potopilo sovražno prevozna ladja z 20.000 tonami, ki je vozila čete. Letala so prav tako napadla važne naprave v Petrogradu in v Moskv. V obeh mestih so letale opazili mnogo velikih požarov.

Edinice vojne mornarice so s sodelovanjem finske mornarice nadaljevale izvajanje zapora v Finskem zalivu.

Podmornice so potopile štiri velike angleške parnike.

Nemška bojna letala so bombardirala pristaniške naprave in trdnjavo Tobruk.

Angleški bombniki so bombardirali v noči na 4. oktober v Rotterdamu dve cerkvi in potopili nizozemsko bolniško ladjo ter povzročili žrtve med civilnim prebivalstvom.

Sovražnik ni priletel nad nemško ozemlje.

Angleško letalstvo je v času od 24. avgusta do 30. septembra izgubilo 476 letal. Od teh so letala sestrelila 418 letal, nemška vojna mornarica pa 58. Med tem časom smo sami izgubili skupno 40 letal.

Smrt nemškega skladatelja

Dunaj, 4. oktobra. AS. V neki tuježnji kliniki je umrl znan nemški glasbenik Kienzel, ki je bil star 85 let. Med drugimi deli je komponiral tudi znano opero »Evangeljnik«.

Zastopstvo hrvatske mladine v Rimu

Rim, 4. okt. as. Zastopstvo hrvatske ustaške mladine je danes jutraj prišlo v Rim. Na kolodvoru ga je sprejel in pozdravil poveljnik italijanske liktorske mladine obenem z drugimi oddelki.

Smrtne obsodbe komunistov

Szegedin, 4. oktobra AS. Preko sodišče v Szegedinu je obsodilo na smrt voditelja tajne komunistične stranke na bivšem jugoslovanskem ozemlju, ki je pripadalo Madžarski. Obdolžen je bil, da je izvajal sabotažna dejanja, zažgal skladišča in delal propagando med prebivalstvom za sodelovanje s sovjetskimi padalci. Smrtna kazen je bila takoj izvršena.

Novi Sad, 4. oktobra. AS. Preko sodišče je včeraj sodilo dvema srbskima dijakinjama, ki sta bili obdolženi, dinamičnih atentatov na trgovine, ki so last Nemcev. Nekaj teh trgovin je bilo razdejanih. Med prebivalstvom je bilo nekaj žrtv. Ena dijakinja je bila obsojena na smrt, druga na prisilno delo.

Atentati na sinagoge v Parizu

Pariz, 4. oktobra. AS. Ponoči so bili izvedeni razni atentati na sinagoge v Parizu. Poškodovanih je bilo šest židovskih templjev. Škoda na poslopih je znatna.

Roosevelt v Newyorku

Washington, 4. okt. as. Po petletni odsotnosti bo danes Roosevelt zopet obiskal svojo hišo v Newyorku. Po smrti svoje matere je Roosevelt sklenil hišo v Newyorku prodati. Iz Newyorka bo odšel v Hyde Park, kjer bo počival dva dni.

Gospodarstvo

Obisk Eksc. Riccija

v Trgovinsko-industrijski zbornici

Ljubljana, 4. okt.

Danes dopoldne je v spremstvu svojih sodelavcev obiskal minister za korporacije Eksc. Renato Ricci Trgovinsko-industrijsko zbornico v Ljubljani. V zbornici so ga pričakovali predsednik zbornice Karel Čeč, zbornični svetniki iz mesta Ljubljane in vodilni tajniki urada. Predsednik g. Karel Čeč je naslovil na ministra pozdravne besede, prosič ga, da naj posveča kot doslej svojo pozornost gospodarskim problemom Ljubljanske pokrajine. Eksc. Ricci se je predsedniku Čeču zahvalil za pozdrave ter si je nato ogledal zbornične prostore in se podrobno zanimal za dosedanje delo zbornice.

Gospodarske osnove Ljubljanske pokrajine

Vključ dejstvu, da izkazuje poklicna statistika prebivalstva Ljubljanske pokrajine iz leta 1931 zelo veliko prebivalstva, ki je zaposleno v industriji in obrti ter prometu in trgovini, je vendar pretežno kmetijska pokrajina. Kajti veliki delež industrijskega ter obrtnega delavstva je pripisovati predvsem Ljubljani, ki šteje že skoraj 92.000 prebivalcev in je veliko industrijsko, prometno in kulturno središče pokrajine.

Kmetijsko prebivalstvo tvori nad polovico vsega prebivalstva in je kmetijstvo dejanska podlaga vsemu gospodarskemu življenju. Tudi površina zemlje služi v veliki meri kmetijskim svrham, če upoštevamo še gozd, ki tvori okoli 41% vse površine. Od vse površine kulturne zemlje v Ljubljanski pokrajini odpade na gozd 41%, na travnike in pašnike 39%, okoli 18% pa na rodno in orno zemljo, med katero seveda prevladuje kultura žitaric in stročnic ter krompirja. Skupna njivska površina v Ljubljanski pokrajini znaša 85.000 hektarov. Po površini je najvažnejša proizvodna panoga krompir, katerega so lani pridelovali na nad 16.000 hektarjev, sledi pa pšenica z lanskimi okoli 12.000 ha in koruza z okoli 11.000 ha. Poleg tega so znatne površine posejane z ajdo, ovsom in ječmenom. Poleg tega pa še z fižolom in zeljem.

Hektarski dogos kmetijstva Ljubljanske pokrajine so zelo majhni, kar pa je v veliki meri

Visoko odlikovanje škofa dr. Rožmana, župana dr. Adlešiča in dr. Plesa

Ljubljana, 4. oktobra.

Nj. Vel. Kralj in cesar je na predlog Duceja motu proprio podelil ljubljanskemu škofu Eksc. msgr. Gregoriju Rožmanu visoki red »komendatorja Italijanske Krone«.

S Kraljevim »motu proprio« je bil na predlog Duceja podeljen križ častnega viteza Italijanske Krone ljubljanskemu županu dr. Juru Adlešiču, za viteza reda Italijanske Krone pa je bil imenovan dr. Ivan Ples.

L'Alto Commissario ha ricevuto il nuovo rettore dell'Università

Ieri mattina l'Alto Commissario ha ricevuto al palazzo di Governo il nuovo rettore dell'Università, prof. Emilio Kos, che era accompagnato dal Segretario dell'Università dott. Sketelj.

Il prof. Kos gli ha portato il deferente saluto suo degli insegnanti e degli studenti dell'Ateneo. L'Alto Commissario ha ricambiato cordialmente il saluto rivolgendosi e ha intrattenuto il prof. Kos intorno ai vari problemi dell'Università di Lubiana.

Važna objava Rdečega križa

Poizvedovalni odsek Rdečega križa, Miklošičeva cesta 22, objavlja, da zaradi selitve, čiščenja in ureditve novih poslovnih prostorov do srede, 8. t. m. ne sprejema strank. Redno uradovanje se prične zopet v sredo, 8. t. m. ob 9 dopoldne v novih prostorih, Tyrseva cesta 11-I (bivši Putnik), vhod skozi prodajalno družbo CIT.

pripisovati kraškemu terenu naše pokrajine. Za kmetijstvo zlasti pa za poljedelstvo pridejo v poštev predvsem okolica Ljubljane, novomeški okraj, krški okraj in višnjegorski okoliš, dočim so drugi okraji bolj bogati na gozdovih. Vinogradništvo šteje okoli 6000 ha vinogorod posebej v novomeškem in črnomajlskem okraju.

Poleg poljedelstva je zelo razvita v Ljubljani število prasičev v naši pokrajini nekaj nad 100.000 goveje živine je našela zadnja statistika Preveda in sicer je gostota goveje živine največja v Ljubljanskem in novomeškem okraju. Nadalje znaša število prasičev v naši pokrajini nekaj nad 100.000 in so za prišljerejo najvažnejši tudi že našeti okraji.

Les je največje bogastvo Ljubljanske pokrajine. Saj znaša gozdna površina okoli 190.000 ha. Na naših gozdovih in njih bogastvu je zgrajena znatna lesna industrija. Na naših zagah je 55 polnojarmenikov, ki so producirali okoli 210.000 m³ rezanega lesa igličarjev. Storitna zmoglost naših žag za rezani bukovni les znaša 60.000 m³ letno. Proizvodnja tramov je znašala 200.000 m³ letno, pragov pa okoli 400.000 od tega 250.000 bukovnih in 150.000 hrastovih. Drv daje Ljubljanska pokrajina letno 400.000 m³, od česar pride v poštev za domačo potrošnjo okoli 2000.000 m³. Izvoz lesa slejkoprej teži v Italijo.

Industrija je najbolj osredotočena v Ljubljani, dve večji središči industrije sta še Kočevje in Novo mesto, dočim so drugi industrijski obrati razdeljeni po drugih krajih. Največja podjetja industrije so v Ljubljanski pokrajini: Tobačna tovarna v Ljubljani, Tvoronica papirja Vevče, Saturnus za industrijo pločevinastih izdelkov v Ljubljani, Stora, tvornica zaves v Ljubljani, Motovoz in platno, Grosuplje, Pivovarna Union v Ljubljani, tri večje tekstilne tvornice, kemična tvornica v Ljubljani in tako dalje.

Rud je malo v Ljubljanski pokrajini, dva večja premogovnika sta v Kočevju in v št. Janžu, manjša v Črnomlju in na Otočcu.

Trgovina šteje v Ljubljanski pokrajini okoli 5000 obratov, od tega v Ljubljani 1.400 obratov. Ljubljana pa je tudi važno središče slovenskih bank, saj se nahajajo v Ljubljani tri največje slovenske banke, nadalje 3 delniške banke, poleg tega obstaja še cela vrsta podružnic bank v Ljubljani. Ljubljanska pokrajina ima dve regulativni hranilnici, od katerih je največja Hranilnica Ljubljanske pokrajine. Nadalje dela v Ljubljani tudi večje število zavarovalnic, med njimi dve veliki slovenski zavarovalnici. Zadrudništvo šteje v vsej Ljubljanski pokrajini skoraj 400 zadrug, ki so organizirane v dveh zadrudnih zvezah v Ljubljani.

Nakup surovih kož v Ljubljanski pokrajini

Zveza trgovskih združenj za Ljubljansko pokrajino v Ljubljani sporoča, da je Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na osnovi čl. 1. navedbe št. 102 z dne 11. septembra 1941 pooblastil za nakup surovih kož v Ljubljanski pokrajini naslednje tvrdke: V. Bitenc, S. Kalin, A. Pollak in J. Preskar, dr. z o. z., vsi v Ljubljani. Te tvrdke imajo izključno pravico nakupa surovih kož neposredno ali posredno preko svojih pooblaščenec. — Zveza opozarja, da se po omenjeni naredbi kaznujejo takoj neopravičeni nakupovalci kot prodajalci, ki prodajajo ali nakupujejo neupravičeno surove kože.

Zahvala. Vsem, ki so nam ob smrti našega dragega soproga, očeta itd., gospoda

Jakoba Toni

kakor koli stali ob strani — se najlepše zahvalujemo. Posebno zahvalo smo dolžni za požrtvovalno skrb gg. dr. Rakovec in dr. Heferlu, čč. sestram sanatorija Leonisča, čč. duhovščini, ravnateljju EIAR, Cav. Madorju in uslužbenem radijske postaje.

Zahvaljujemo se vsem njegovim obiskovalcem v boleznih, številnim kroleem in vsem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti.

Lanišče, dne 4. oktobra 1941.

Družina Toni.

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 5. oktobra: Rožnovenska nedelja; Placid, mučenec. Lunina sprememba: ščip 5. oktobra ob 9.32. Herschel napoveduje spremembo vremena.

Ponedeljek, 6. oktobra: Bruno, opat in ustanovitelj reda; Mar. Frančiška od Jezus. ran.

Torek, 7. oktobra: Kraljica rožnega venca; Marko, papež.

Osebnosti

Učitelji maščanskih šol v Srbiji

Z odlokom prosvetnega ministra so bili v Srbiji nastavljeni ti maščanskošolski učitelji: Kovač Mirko, Sabac; Seliga Irma, Kragujevac; Grčar Emil, Čačak; Likar Franjo, Belgrad; Goršek Josip, Mladenovac; Karner Edmund, Mladenovac; Bodicević Rudolf, Vršac; Gospodarić Jakob, Valjevo; Perko Marija, Valjevo; Janež Lucijan, Gvanice; Zivko Vinko, Soko Banja; Haeleji Dragutin, Kragujevac; Rode Viktor, Čačak; Lapajne Ivan, Kragujevac; Herbut Josip, Niš; Segula Josip, Valjevo; Novak Josip, Kraljevo; Leske Jože, Leskovac; Aleksić Terezija, Vlasotinci; Tomažič Josip, Salaš; Horvat Anka, Kladovo; Žerjav Albert, Užička Požega; Rajhman Josip, Niš; Janšovec Franc, Kragujevac; Rudež Josip, Kovin; Jenko Alojzij, Leskovac; Šumjak Ivan, Kovin; Kladava Franja, Sabac; Sole Pavla, Užička Požega; Peterlin Josip, Bajina Bašta; Segula Terezija, Vlasotinci.

Polhove kože kupuje L. ROT, krznarstvo LJUBLJANA, Mesni trg 5

— Ljubljanski bogoslovci pridejo v semenišče v soboto 11. oktobra pred 18. uro. — Opozorilo lovčim! Če hočete zvedeti vse lovske tajnosti, kako pravilno gonjo na žival, kako lov organizirati, tedaj je nujno, da kupite knjigo našega znanega pisatelja Janeza Jalena »Trop brez zvoncev«, ki je najlepša lovska povest, v kateri so na čudovito lep način opisane vse zanimivosti iz življenja lovcev in živali, pa tudi našega rodu iz planinskih krajev. Ne kupite pa samo te knjige, ampak se naročite na vso zbirko »Slovene knjižnice« (t. j. 24 knjig), ker boste v njej našli mnogo knjig, ki vas bodo vedrile! Vsaka knjiga stane le 5 lir. Kdor se bo naročil na vso zbirko, bo dobil 25. knjigo zastonj! Preberite danes našo glasilo! — Najlepšo lovsko povest Janeza Jalena »Trop brez zvoncev« lahko dobite tudi vezano v platno, tiskano na antičnem papirju. Knjiga stane 20 lir!

— »Naša Zvezda«. V ozvezdju listov in brošur je prisiljal kongregacijski in splošno dijaški list »Naša Zvezda«. Kdor jo pozna od znotraj in z ljubeznijo in pridom prodira v bogato in sodobno vsebino njenih člankov, ta je vesel, da kljub hudi denarni stiski in riziku ni zatonila. Čim večja je tema zmote in zablode časa, tem bližja in svetlejša nam mora biti zvezda stalnica, ki naj kaže varen in pravičen izhod vsakomur. Rad jo bo bral dijak, saj mu bo svetlovala in vodila iz materializma k vzvišenim vzorom in idealom ob najlepšem vzoru predstavi Devici Mariji; bral jo bo tudi inteligent in dobil v njej iskren odgovor vedno povprašujočemu duhu. — Vzgojitelji in starši! Če hočete svojim otrokom na pot v šolo in življenje dobroga in zvestega prijatelja, jim naročite »Našo Zvezdo«.

Grobnice in spomenike
kamnoseško stavbna, cerkvena dela izvršuje po nizkih cenah
kamnoseško kiparsko podjetje
FRANJO KUNOVAR
pokopališče Sv. Križ-Ljubljana
telefon 49-09

— Kolektivna pogodba za brivsko in frizersko stroko. Od Pokrajinske delavske zveze smo prejeli: Dne 1. oktobra je stopila v veljavo kolektivna pogodba, ki je bila sklenjena med Združenji delodajalcev v brivsko-frizerski in kozmetični stroki ter pomočniki, ki so bili zastopani po Pokrajinski delavski zvezi ter Sindikatu brivsko-frizerskih in kozmetičnih pomočnikov (sic) za Ljubljansko pokrajino. Pogodba ureja celotno delovno in plačilno razmerje v tej stroki. Da se bo posameznim pomočnikom (icam) močilo točno seznaniti z vsebino obširne pogodbe, je sindikat dal tatisnitni nekaj izvodov te pogodbe. Kdor jo želi imeti, jo dobi v uradu Pokrajinske delavske zveze (prej Delavske zbornice) proti primerni odškodnini. Pokrajinska delavska zveza opozarja tako delodajalce kakor tudi delojemalce, da pogodbo točno izvajajo, da se izognejo neželjenim sporom.

— Preberite dve zadnji knjižici: »Dekletu na poti« in »Dvojni sad«. Naročite tudi vi »Knjižice«! — Uprava: Rakovnik.

— Zastopstvo Marjetiča, Mladineka založba, Ljubljana, Stari trg 30, ima misale, brevije in razne bogoslovne knjige. Tu se dobivajo vse »Knjižice« v poljubni množini.

— Darovi Rdečemu križu. Namesto venca na grob blagopokojne gospe Mete Krejčičeve darujeta g. Fran in Josipina Pretnar Rdečemu križu 150 lir. — Namesto venca in agrob blagopokojne gospe Josipine Čudrove so darovale gđ. Savnikove Rdečemu križu 50 lir. — Vsem darovalcem najpriznanejša hvala.

MEHANIČNA PREDILNICA
Uvoz surogatov
ŽIMA
M. JAGER, Sv. Petra cesta 17 - Fužine

— Darovi Rdečemu križu. V počastitev spomina blagopokojne ge. Golobrančeve, soproge stavbenika, je darovalo Združenje pooblaščenih graditeljev v Ljubljani Rdečemu križu, sekcijski za socialno pomoč L. 1.000. V isti namen je daroval g. Mirolav Zupan, poob. graditelj v Ljubljani L. 200. Iskrena hvala! — Za socialno akcijo Rdečega križa so darovali nameščenci L. delavskega konzumnega društva L. 100. — Iskrena hvala!

— Tečaj italijanske, nemške in drugih jezikov — dnevni in večerni — prične 6. oktobra. Oddelki: začetni, nadaljevalni, višji nadaljevalni in konverzacijski tečaji. Zahtevajte prospekt: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15. Posebni tečaj za strojeopisje, stenografijo, knjigovodstvo itd.

— Polovico potnih stroškov si prihrani kdor potuje na letošnji veleseljem v Ljubljano, ki bo od 4. do 13. oktobra. Na odhodni postaji se kupi cela vozna karta do Ljubljane, in sicer med 1. in 13. oktobrom z veljavo 13 dni za brezplačen povratek. Vsak obiskovalec dobi na veleselju brezplačno potrdilo o obisku pri blaginji, ko si nabavi vstopnico, nakar mu je omogočen brezplačen povratek po železnici. Vstopnica za enkratni obisk stane 4 l, legitimacija za 10 obiskov pa 15 l.

— Novo pevsko šolo je uvedla letos Slogina glasbena šola za one, ki ne žele ali ne morejo obiskovati običajnega pouka v solopetju. Šola bo obravnavala snov solopevskega pouka na lahko dostopen in poljuden način v malih skupinah. Predmet je prikladen zlasti za člane pevskih zborov.

LJUBLJANA

Najvišje cene na ljubljanskem živilskem trgu

Po dogovoru z zastopnicami in zastopniki konsumentov, prodajalcev in pridelovalcev, je mestni tržni urad spet predložil Visokemu komisariatu najvišje cene za tržno blago ter jih je ta odobril.

Z odlokom VIII/2 št. 1133/41 Visokega komisariata za Ljubljansko pokrajino določene najvišje cene veljajo od ponedeljka 6. oktobra zjutraj do nedelje 12. oktobra 1941 zvečer. Najvišje cene, ki je dovoljeno po njih prodajati v ceniku navedeno blago v Ljubljani in ga plačevati, so naslednje:

Krompir na drobno 1.20 lir; zeljate glave na drobno izpod 10 kg 0.70 lir; zeljate glave na debelo 0.60 lir; kisló zelje 2.30 lir; repa na drobno izpod 10 kg 0.70 lir; repa na debelo 0.50 lir; kisló repa 2.00 lir; rdeče zelje 0.80 lir; ohrovt 0.80 lir; cvetača 3.00 lir; koleraba 1.00 lir; rumena koleraba 0.50 lir; rdeča pesa 1.50 lir; rdeči korenček brez zelenja 2.00 lir; rumeno korenje 0.50 lir; petršilj 2.50 lir; por 3.00 lir; domača zelena paprika 2.50 lir; zelena 3.50 lir; domača čebula 2.00 lir; šalota 2.00 lir; česen, 25 glav na kilogram 3.00 lir; jedilne buče 0.50 lir; kumare 1.20 lir; kumarice za vlaganje, 125 komadov na kilogram 8 lir; visoki domači stročji fižol 2.50 lir; lisčeni fižol 3.00 lir; glavna solata 2.50 lir; endivija 2.00 lir; mehka špinača 2.50 lir; trda špinača 1.50 lir; domači paradizniki 1.50 lir; liter robidnic ali kopin 2.00 lir; liter svežih bezgovih jagod 1.00 lir; liter šipka 2.00 lir; liter dreva 1.00 lir; kilogram suhega lipovega cvetja 15.00 lir; domača jabolka I. prvovrstna namizna 3.00 lir; domača jabolka II. vrste, gospodinska 2.00 lir; domača jabolka za vkuhanje, nedozorela, črva, obtočena, nagnata 1.50 lir; domače breskve 3.00 lir; domače češnje 3.00 lir; domače slive 3.00 lir; domače hruške od 2 do 4.00 lir; kutine 3.00 lir; Gobe: a) rumeni in rjavi ježek, rumena griva (medvedova tačka ali parkelj), mrtvaška trobenta, rumena trobenta, štorovke, zimke kolobarnice (sivke) liter 1.00 lir; b) lisčaste liter 1.50 lir; c) liter sirovk, ciganzov, možka, (jelenovega jezika) 2.00 lir; d) turki, bezgovi gobani z mladimi in trdimi klobuki, mladi čebularji, maslenke kilogram 3.00 lir; e) jurčki z zaprtim klobukom 10.00 lir; jurčki z odprtim klobukom kilogram 6.00 lir. Kunci žive teže 10.00 lir.

Kjer ni posebej naveden liter, veljajo cene za kilogram. Te cene morajo biti vidno označene pri vseh vrstah fižola, pri čebuli, pri paradizniku, pri cvetači, pri vseh vrstah sadja in pri vseh vrstah gob. Potrebne številke za označevanje blaga s cenami dobe prodajalci in prodajalke pri tržnih organih brezplačno.

Te cene je določil Visoki Komisariat na predlog mestnega tržnega urada, ki cene predlaga Visokemu Komisariatu po dogovoru s pridelovalci, prodajalci in konsumentmi. Za koristi naših gospo-

1 Sv. maše v stolnici. Od danes naprej bo v stolnici vsako nedeljo ena stalna sv. maša ob 7.15, ena stalna sv. maša bo pa ob 12.15 (en četrt na eno). S tem bo ustrezno vsem uradnikom, ki delajo od 8 do 12 v uradih; sv. maše se bodo lahko udeležili ali pred uradnimi urami ali pa takoj po končanem delu.

1 Praznik pri Sv. Mihaelu na Barju. Prvič, odkar imajo v svoji oskrbi lepo cerkev svetega Mihaela na Barju oo. minoriti, bo slovesno praznovanje sv. Mihaela, cerkvenega zaščitnika, v nedeljo 5. oktobra. Sv. maše bodo ob 7, 8 ter slovesna ob 10, katero bo daroval g. stolni kanonik in župnik dr. Tomaž Klinar. Popoldne ob 4 bo obiskal cerkev sv. Mihaela prevz. g. knezoškof dr. Gregorij Rožman, ki bo imel cerkveni govor, nakar bo blagoslovil podobno Mater božje brezjanske, ki bo krasila barjansko cerkev, in kamor bomo v bodoče polagali svoje prošnje in želje ne samo Barjani, ampak vsi, ki bodo obiskali ta božji hram. Sledile bodo pete litanije z blagoslovom. K tej lepi slovesnosti so vljudno vabljeni vsi Barjani in tudi Ljubljanci.

1 Slovenski praznik sv. Terezije D. J. v njenem svetišču na Kodeljem. Sv. maše se bodo vrstile od 6 do 11. Ob 8.45 cerkveni govor o sv. Tereziji, ki ga bo imel g. dr. Ciril Potočnik, nato slovesna sv. maša za dobrotnike svetlišča. Zbor mladincev bo ob spremljavi orkestra izvajal Rihovskega »Missia Lorettica«. Popoldanska pobožnost se bo začela ob 14.45 z molitvijo sv. rožnega venca. Ob 15.00 bo imel govor g. kanonik Rovanj, po govoru darovanje za svetlišče, pete litanije in blagoslov. Zatem praznovanje sv. Terezije v gledališki dvorani. Prav gotovo bodo tudi danes Ljubljanci radi pohitili na Kodeljevo, da počaste priljubljeno svetnico in jo poprosijo vsak za svojo rožo.

1 Križanski moški kongreganti so se udeležili danes zvečer ob šestih rednega mesečnega družbinega shoda. Pred pričetkom ob tri četrt na šest bomo molili rožni venec.

1 Pobožnosti v šentjakovski cerkvi. Sv. maša v nedeljo bo ob 10.30 in ne ob 11, kakor je bilo objavljeno v včerajšnjem »Slovenec«.

1 Kongregacija gospodicev in kongregacija učiteljic pri sv. Jožefu v Ljubljani. V ponedeljek 6. t. m. je ob pol 7 zvečer prvi kongregacijski shod v novem šolskem letu. Vse članice iskreno vabljene. — Predstojništvo.

1 Kongregacija Marije Pomočnice za gospe pri sv. Jožefu ima v torek 7. t. m. zjutraj ob pol 7 sv. mašo s skupnim sv. obhajilom, popoldne ob 4 odbovno sejo, ob 5 pa prvi shod v novem kongregacijskem letu. Pridite vse!

1 Pomenljiva obletnica pri frančiškanih. V frančiškanski cerkvi obhajajo te dni evharistično

rov, ki se žele temeljiteje izobraziti v petju, pa tudi pevcem začetnikom bo odlično služil. Vpisovanje je vsak dan v Slogini šolski pisarni, Pražakova ul. 19. Ukovina je nizka.

— Višji trgovski tečaj v Ljubljani. Naknadno vpisovanje traja še prihodnji teden. Sprejemni pogoji: Dovoljeni višji razredi (najmanj pet) srednje oz. strokovne šole ali pa dovršeni redni enoletni trgovski tečaj. Informacije in prospekte daje: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15.

din se razumno in vneto in z uspehom zavzemajo zastopnice naših ženskih organizacij, zlasti pa predstavnice Zveze gospodinj, Slovenske krščanske zveze, Kola žen zadrugar in drugih ženskih društev. Naša poštena javnost je bila pa zelo ne-ljubu presenečena od govoricah, ki so tem ektrnim zastopnicam gospodinj očitala, da so krive povišanje cen. Taki nepremišljeni očitki niso samo neresnični, temveč tudi zlobni ter lahko izvirajo samo iz verižniških vrst, ki pri svojih temnih, zločinskih namelih hočejo zvaliti krivdo za draginjo na ramena naših mater in gospodinj.

Zato je na zadnji seji uprave mestnega preskrbovalnega odbora g. podžupan dr. Vladimir Ravnihar v zastopstvu gospoda župana ugotovil, da tako predstavnice našega žensstva in gospodinj, kakor predstavniki naših nabavljalnih zadrug in Pokrajinske delavske zveze pri vseh protidraginjskih in preskrbovalnih vprašanjih sodelujejo pošteno in vestno ter se z vsemi svojimi silami prizadevajo za koristi prav vseh slojev prebivalstva. Podčrtal je njih prizadevanje za koristi vseh slojev, saj zastopniki in zastopnice konsumentov pri določanju cen uvidevajo tudi potrebe naših zelenjadarjev in vrtnarjev ter naših kmetov, posebno pa tudi stisko našega revnega okoliškega prebivalstva, ki si z nabiranjem jagod in drugih gozdnih sadežev, predvsem pa z nabiranjem gob skuša lajšati dandanašnje težke razmere. Pozabil tudi pri zastopnikih naših slovitih zeljarjev, ki si resnično prizadevajo ohraniti svoj dober glas ter s zastopnicami in zastopniki sodelujejo v popolnem soglasju.

Prav zastopnikom naših zeljarjev moramo biti hvaležni za opozorilo na izvoz zeljnatih glav, da je uspešno ustavil izvoz zelja, ki nam je pretil z velikim zvišanjem cene kislemu zelju. Gospod podžupan dr. Vladimir Ravnihar je kot predsednik seje zastopnicam gospodinj, zastopnikom delavske, zastopnikom nabavljalnih zadrug in tudi zastopnikom producentov in prodajalcev izrekel v imenu mesta najtoplejšo zahvalo s prošnjo in z željo, naj bi še nadalje tako vestno in pošteno varovali koristi vsega prebivalstva.

Na željo zastopnic gospodinj in ženskih organizacij je mestni tržni urad uvedel vidno označene cene pri vseh vrstah fižola, pri domači čebuli, pri paradizniku, pri cvetači, pri vseh vrstah sadja in pri vseh vrstah gob. Vidno označevanje cen se je obneslo tudi pri uvoženem zelenjavi in uvoženem sadju ter pri vsem drugem blagu. Zato naj pa gospodinj in kupovalci pazijo na vidno označene cene ter čim najbolj sodelujejo z mestnim tržnim uradom pri prizadevanjih za red, zlasti pa za uveljavljanje maksimalnih cen v korist vsega prebivalstva.

tridnevno za dvanajsto obletnico vsakodnevnega javnega čedenja presvetega Rešnjega Telesa. Pred dvanajstimi leti ravno na praznik sv. Frančiška 4. oktobra se je namreč ta pobožnost pri frančiškanih začela na pobudo tedanjega provinciala že pokojnega p. Regalata in tedanjega župnika p. Gvidona dr. Ranta. Pobožnost se vsak dan vestno opravlja in kdo naj omeni ter opiše blagoslov in bogastvo, ki lije iz te pobožnosti na vso Ljubljano. Sveče so na razpolago na samostanski porti. Naša tridnevna bo slovesno zaključena danes popoldne ob 4 z zaključnim govorom, petimi litanijami in papeževim blagoslovom, ki je z njim združen popolni odpustek. Odpustka bodo deležni vsi, ki so se udeleževali pobožnosti evharistične tridnevnice in ki so prejeli sv. zakramente. Vse govore ima p. Odilo O. F. M.

1 II. vnanja Marijina kongregacija pri uršulinkah v Ljubljani ima danes ob 14 shod. Pridite vse! Voditelj.

1 Prihodnji koncert našega komornega združenja, ki deluje in nastopa pod imenom »Ljubljanski kvartet«, bo v petek, 10. oktobra ob pol 20 v filharmonični dvorani. Ljubljanski kvartet, ki ima za seboj že veliko število uspešnih koncertnih nastopov, med njimi tudi koncert na festivalu mednarodne moderne glasbe v Firenzi leta 1934, bo letos nastopil v naslednji sestavi: prvo violino igra vseletni primirij Ljubljanskega kvarteta g. Leon Pfeifer; drugo violino Dermelj Albert, absolvent visoke šole prof. Humla na zagrebški akademiji; violo tudi vsa leta Sušteršič Vinko in čelo Bedlbauer Cenek, absolvent mojstrske šole prškega konservatorija. Za svoj letošnji prvi nastop v novi sestavi so igrali spored, na katerem bodo izvajali dela skladateljev: L. M. Škerjanca, Malipiera, Vitezslava Novaka in Beethovna. Vstopnice od ponedeljka dalje v knjigarni Glasbene Matice.

1 Uklenjen promet na glavni pošti. Zaradi preureditve prostorov se začasno ukine ves paketni promet na glavni pošti. Zato naj se od 6. oktobra 1941 pa do preklica predajajo paketi in vrednostna pisma na kolodvorski pošti ali pri drugih filialkah.

1 Večerni trgovski tečaj prične v torek 7. oktobra. Poučuje se: Knjigovodstvo, trgovstvo, korespondenca, računstvo, pisarniška dela, stenografija, strojeopisje, italijansčina, nemščina. Šolnina nizka. Dovoljen je obisk tudi posameznih predmetov. Zahtevajte prospekt: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska cesta 15.

1 Igra narave. V našem uredništvu se je zglasila Tilka Rant z Viča, Satnerjeva ulica 9, ter nam prinesla vejico malin. Poleg lepo rdečih zrelih jagod je bilo na vejici še vse polno novih cvetov

1 Enoletni trgovski tečaj sprejema dijakinke, ki so dovršili nižjo srednjo ali meštansko šolo, v posebni oddelke se pa sprejemajo učence-ke z nižjo predizobrazbo. Naknadni vpis traja še prihodnji teden. — Informacije in prospekte daje: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15.

Občni zbor »Dobrotec«, obmrtnega podpornega društva poštinih uslužbencev, bo dne 5. oktobra 1941 v Ljubljani v tečajni dvorani poštnega ravnateljstva ob pol 9 dopoldne. — Odbor.

1 Združenje trgovcev obvešča vse učne gospodaje, da prične na trgovski strokovni nadaljevalni šoli redni pouk v ponedeljek, dne 6. t. m., ob 2 popoldne.

1 Prvovrstna namizna jabolka kg 8 lire — F. Kham, Kongresni trg 8.

1 Odsek za kontrolo cen Visokega komisariata 12 v Erjavčevu ulico 12, VIII. oddelk, riata se preseli z današnjim dnem iz Gosposke trgovin. odd. Visokega komisariata, tel. 46-64.

1 Sv. Petra cesta zaprta. Zaradi popraviljanja tlaka bo Sv. Petra cesta do Fignerjeve ulice zaprta za vozni promet od danes do preklica.

1 Sezname davčnih osnov trgovin z deželnimi pridelki in semeni, gravirjev in puškarjev, kinematografov, drogerij, trgovin z lesom, trgovin s slaščicami, trgovin s športnimi, tehničnimi in elektrotehničnimi predmeti bodo razgrnjeni do 15. t. m. sezname davčnih osnov trgovin z galanterijo, trgovin z usnjem in čevlji ter raznih industrijskih podjetij so pa prav tako že razgrnjeni ter ostanejo razgrnjeni do 16. oktobra, zato pa opozarjamo interese, naj si te sezname ogledajo do določenih dni pri vrtarju v pritličju leve hiše magistrata.

1 V novi uprizoritvi Shakespearjeve žaloigre »Hamlet« bo podal naslovno vlogo član Drame g. Slavko Jan. ki je 18 let nositelj mladostnih, junaških in ljubimskih vlog. Letošnja predstava »Hamlet« obeta postati nenavadno zanimiva. Zrežiral jo je dr. K. Reft, novo scensko glasbo je komponiral operni dirigent D. Zebre, narče za inscenacijo pa je napravil scenograf inž. Fran z. Premiera »Hamlet« bo v nedeljo 3. t. m. za red Premierski.

Gledališče

Drama. 5. oktobra, nedelja, »Hamlet«, Premiera. Red premierski. Začetek ob 17.30. — 6. oktobra, ponedeljek, zaprto. (Generalka.) — 7. oktobra, torek, »Dva bregovca«, Premiera. Red premierski. Začetek ob 18.15.

Opera. 5. oktobra, nedelja, »Faust«, Izven. Začetek ob 17.30. Konec okrog 21. — 6. oktobra, ponedeljek, zaprto.

Radio Ljubljana

Nedelja, 5. oktobra: 8 Napoved časa — Napoved časa v slovenščini. — 8.15 Radijska poročila — 8.30 Koncert organista Jerneja Fuserja — 11 Peta maša iz Bazilike Marijinega Oznanjenja v Firenzi — 12 Branje in razlaga evangelija v italijanski (Pater E. Zapparaterri) — 12.15 Branje in razlaga evangelija v slovenščini (Pater C. Sekovanič) — 12.30 Radijska poročila v slovenščini — 12.45 Komorna glasba — 14 Radijska poročila — 14.15 Radijski orkester pod vodstvom Draga Marija Sijanca: Orkestralna glasba — 14.45 Radijska poročila v slovenščini — 17.15 Kuret Vladimir: Trgatev — Kmetijsko predavanje v slovenščini — 17.35 Koncert violinista Karla Sancina, pri klavirju L. M. Škerjanca — 19.30 Radijska poročila v slovenščini — 19.45 Pisana glasba — 20 Napoved časa — Radijska poročila — 20.20 Komentar k dnevnim dogodkom v slovenščini — 20.30 Koncert pianista Marjana Lipovška — 20.55 Simfonični koncert pod vodstvom Alcea Tonija, vmes pogovor v slovenščini — 22.45 Radijska poročila v slovenščini.

Ponedeljek, 6. oktobra: 7.30 Radijska poročila v slovenščini — 7.45 Slovenska glasba, vmes napoved časa ob 8. — 8.15 Radijska poročila — 12.30 Radijska poročila v slovenščini — 12.45 Operetna glasba — 13 Napoved časa — Radijska poročila — 13.15 Vojno poročilo Glavnega stana Oboroženih Sil v slovenščini — 13.17 Orkestralna glasba pod vodstvom Arlandija (prvi del). — 14 Radijska poročila — 14.15 Orkestralna glasba pod vodstvom Arlandija (drugi del). — 14.45 Radijska poročila v slovenščini — 17.15 Radijska orkester pod vodstvom Draga Marija Sijanca: Pisana glasba — 19 »Parliamo l'italiano« prof. dr. Stanko Leben. — 19.30 Radijska poročila v slovenščini — 19.45 Operetna glasba — 20 Napoved časa — Radijska poročila — 20.20 Komentar k dnevnim dogodkom v slovenščini — 20.30 Koncert komornega ljubljanskega tria — 21 Vojška godba Kraljevih Karabinerjev pod vodstvom Luigija Cireneja — 21.30 Radijski orkester pod vodstvom Draga Marija Sijanca s sodelovanjem sopranistke Drage Sok in tenorja Janeza Lipuške: Operetna glasba — 22.10 Koncert violinista Enrica Campajola — 22.45 Radijska poročila v slovenščini.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Komotar, Vič, Tržaška c. 48; v ponedeljek: dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 62, in mr. Gartus, Moste, Zaloška cesta 47.

Poizvedovanja

Strežnik umobolnišnice Pučko je našel v ponedeljek na cesti med Mostemi in Studencem papigo.

Zlupljena je bila ženska temno modra jopica 1. oktobra popoldne od D. M. v Polji proti Gor. Kašlju. Pošten najditelj naj jo odda proti nagradi v župnišči v D. M. v Polju.

Izgubil se je v okolici Most in Vodmata tri mesece star pes volčjak, ki sliši na ime »Luk«. Najditelja prosim naj ga vrne proti nagradi v Ciglerjevi ulici 7.

V trgovini Marinka, Prisojna ulica 6, je 2. t. m. neka stranka pozabila ročno torbico, ki jo dobi v trgovini.

„Slovenčeva knjižnica“ bo imela 24 knjig izbrane vsebine

Knjige bodo le po 5 Lit

Posredovanje službišno-gospodinjiskim poslom

Od Pokrajinske delavske zveze smo prejeli: Glasom naredbe g. Visokega komisarija za Ljubljansko pokrajino je za posredovanje službišno gospodinjiskih poslov (gospodinjiskih pomočnic) merodajen edinole »namestitveni urad« pri javni borzi dela v Ljubljani, odnosno oddelki tega urada, ki se ustanove v posameznih krajih pokrajine. Namestitveni urad je določil za posamezne vrste poklicev uradne ure. Za ženske hišne posle so določene uradne ure od 11—14 vsak dan. Ob ostalih uradnih urah so hišni posli ne bodo sprejemali.

ZA DRUŽINO IN MLADINO

Kako je mogla mati...

V ROZNOVENSKEM MESECU NAM BODI MATI MARIJA POMOČNICA ZA TE TEŽKE DNI.

Prej kratkim je bilo v časopisu objavljeno, da je izginila majhna šolarica. Plačala je z življenjem svoj sprehod. V zadnjih dneh pogrešajo zopet otroke. V zvezi s tem bi staršem, zlasti materam, povedal neki dogodek iz našega mesta.

Neka ljubezniva in prijazna teta je pripovedovala nekemu ljubljanskemu fantičku pravljico o »Rdeči kapici«. Fantiček je napeto poslušal. Rdeča kapica je zopet končno bila rešena groznega volčjega žrela — dolg presledek. Fantič zamaknjen gleda ter dolgo premišljuje.

»No, povej teta,« naenkrat zakriči, »kako je mati mogla pustiti, da je Rdeča kapica šla v gozd, če je vedela, da so tam volkovi?« Ne vem, kaj je teta fantu odgovorila. Menda je v svoji notranjosti tudi ona mislila: »Kako je mogla mati?«

Če temeljito pretehtamo, bi se danes tako vprašal vsak pameten človek. Materam iz dobe pravljic menda ni kaj takega prišlo na misel.

Njim se je naravno zdelo, da so pustile, da se majhni otroci igrajo in da romajo na polja, njive in v gozdove prav tako, kot se mnogim modernim materam večjega mesta popolnoma naravno zdi, da pustijo, da se majhen otrok igra na cesti ali da ga pošlje k trgovcu. Ali pa čez ulico po sol, začimbe ali podobno, ali pa po vino v gostilno.

Starši so veseli, da je otrok že tako velik, da ga že lahko kam pošljejo.

Ali naj otroke še zmeraj spremljamo na igrišče? Za to kratkoma ni časa.

»Kako more mati —?« se vprašamo več kakor enkrat, če gledamo in opazujemo, kako ti majhni otroci »marširajo« po ljubljanskih ulicah, gredoč k peku, mesarju, branjcu ali v trgovino, da bi materi prihranili pota.

Dosti hudo je, če jih že moramo same poslati v solo. Toda tu so v družbi sošolci, češ da se večji morda zavzamejo za manjše. O neki drugi punčki tudi ni sledu. Bilo ji je samo deset let.

Otroci v večjem mestu so prej godni in seveda bolj pametni kakor drugi.

Neki fantek, šolar, ki je zginil ali pa odšel od doma, je štel samo 2—3 šolska leta in voda teče komaj dva metra daleč od hiše.

Ali se vendar tudi nam ne vsiljuje vprašanje tistega majhnega fantička: »Pa kako je mogla mati...?«

Ni na mestu, da bi materam, revam že itak izdelanim, delali očitke!

Ali morda ne bo njih nesreča dala drugim materam misliti in priložnost za preudarek? Ti dogodki nas silijo, da zmeraj in vedno mislimo na volka, ki okrog hodi v mestu prav tako kot na onega, ki preži v gozdu. »Volk« se danes lahko približa v obliki avta, jutri v obliki naše same po sebi nenevarne električne železnice in nam otroke pohodi in uniči. Morda se pa jutri prikaže v človeškem bitju — in potem?

Strašna in grozna usoda male deklice nam je še vsem v spominu...

»Rdečo kapico« so sicer zopet izrezali in vzeli iz volkovega trebuha.

Moderne »Rdeče kapice« pa ne bo zadelo tako srečno naključje.

Če pa bi ji tudi rešili življenje, ostane brezpogojno poškodba na duši in na telesu.

Imamo vrvice, zavetišča in druge naprave.

Mater: Pazite! Če pa same ne morete paziti, potem poskrbite za naprave, ki so tukaj, da bi vam pomagale paziti! Ne smete izgubljati zaupanja do takih naprav.

Da bi otroci izginjali, to se ne sme dogajati, in če se to pripeti, potem pa moramo zopet in vnovič vprašati z vprašanjem tistega fantička: »Kako je mogla mati...?«

(Dr. Dragaš.)

Žrtve materinstva

Kadar zmanjkajo vsi dokazi proti številni družini, ti gotovo pomolijo pod nos tudi žalostno dejstvo, da toliko in toliko mater umrje na porodu. Prav in v redu je, da jih slavimo kot junakinje. Da spoštujemo njihov spomin in občudujemo njihovo žrtv. Nikoli ne bo otrok, če ostane, videl svoje matere. Zgodilo se je celo, da je umrla mati z živim detetom pod srcem, a da so dete izrezali in da raste in postaja koristen in zdrav član svojega rodu. To je res tako bridko, da bi moral vsak mož s spoštovanjem in tudi z dejanjem misliti na tako mater in na takega otroka. Strašna nesreča, ki zadene družino, se ne da primerjati z vsako nezgodo. Zmerom ni je roso oko, ko berem o smrti.

Vendar je statistično s to stvarjo takole:

Smrti primeri mladih mater na porodu so tako redki, da zaslužijo časnikarske pozornosti. Zaslužijo jo prav zaradi svoje redkosti. Če bi bili bolj pogosti, bi jim posvečali svojo pozornost samo zdravniki. Zato se dnevno mnogo manj zanimamo in zanimajo, če se ponesreči ženska na kolesu ali v avtomobilu. Kvečjemu dobi ona ponesrečenka v avtomobilu več in večje vence. Toda mnogo nesreč je tudi pri plavanju, da celo pri branju jagod in malin.

Morda bo kdo osporaval, da pri mladih materah ni tega navadnega vida in da se za stvar zanimamo iz drugih vzrokov. Prav, tudi to pade človeku v oči. Mlada mati je namreč doživela tragiko, ko bi morala iti v polno življenje. Ponavljam: to je strašna stvar. Nemila nesreča prekriža vse račune.

Če ob tej nepopisni tragiki vendar kličem na pomoč statistiko, hočem povedati, da je tak primer zelo redek. Mlade matere morajo na drugih poteh in v drugačnih okoliščinah pustiti več življenj.

Imenova sem pa samo take primere smrti, ki jim vzroke poznamo ali jih lahko imenujemo. Toda koliko več primerov imamo, ko gredo mlade žene v smrt zaradi nedopustnega posega v božje — nekateri bodo rekli: v naravno — snovanje. Ne trdim, da so to zakriville same, vendar moramo priznati, da so čisto krive same svoje smrti, čisto in mislim, da v večji meri so pa njih smrti krivi drugi.

In vzrokov teh neimenovanih smrti in smrti samih je več.

Samo to sem hotel povedati: teh je mnogo, več!

N. V.

Stari vrvar in njegov denar

(Davna finska zgodba.)

Ob poti za gozdom, blizu nekega mesta, je stanoval siromašen starček. Po poklicu je bil vrvar in je moral veliko delati, če se je hotel pošteno preživljati.

Kadar je šla mestna gospoda na lov, je večkrat počivala v vrvarjevi koči.

Trije lovci, ki so hodili zmeraj skupno na lov, so največkrat prihajali k starcu. In čim bolj so ga spoznavali, tem bolj jim je bil všeč in tem bolj se jim je smilil, da mora toliko delati. Dogovorili so se, da mu bodo dali denar, da bi se mogel vsaj malo odpočiti. In ko so nekoč, gredoč z lova, spet prišli k njemu, mu dal vsak od njih po tri zlatnike v dar.

»Tako, dragi naš očka,« so dejali, »s tem denarjem se utegneš brez skrbi preživljati nekaj časa. Ne bo se ti več treba ubijati z vrvmi in boš lahko počival.«

»Prav lepo zahvaljeni, ljubi moji gospodje,« je dejal starček.

Ko so lovci odšli, je poiskal primeren kraj, kamor bi skril svoj denar.

Pogled mu je obstal na starem čebričku, ki je stal v kotu gostega grmičja pri koči. Obroči niso bili več čvrsto pritrjeni in med obroči je bilo dovolj prostora za zlatnike.

Tako, zdaj je bil denar dobro spravljen. Spočetka ni na denar niti pomislil, ker je bil prav tedaj prodal mnogo vrvi, pa je utegnil tudi od tega izkupička nekaj časa brez skrbi živeti.

Nekega dne je prišel po tisti poti kočijaž. Ustavil se je pred vrvarjevo kočijo in je starčka vprašal, ali ima kako vedro ali kaj podobnega, iz česar bi dal konju zobat.

Starček je za hip pomislil in se je ozrl okrog sebe. Saj res! Tam na vogalu je še zmeraj stal stari čebriček. Tega bi lahko dal kočijažu! In ne misleč na to, da je bil svojih devet cekinov skril ondi za obroči, je prijazno dejal:

»Vzemi take čebriček, dragi moj, in ko ti bo konj pozobal oves, ga lahko obdržiš!«

In tako ga je voznik dal na svoj voz, ko je konj pozobal oves.

»Zares mi bo dobro služil,« je dejal sam pri sebi voznik, »spotoma bom konju itak dal še kaj jesti.«

In se je odpeljal dalje.

Malo kasneje pa se je vrvar spomnil, da je njegov denar izginil. Nobene prilike si ni mogel domisliti, da bi ga dobil spet nazaj, saj ni poznal kočijaža, kateremu je bil dal čebriček.

Spet je moral na vse pretege delati. Pa je bil vendarle zadovoljen in se ni grizel zaradi izgubljenega denarja niti malo ne.

mogel domisliti, da bi ga dobil spet nazaj, saj ni poznal kočijaža, kateremu je bil dal čebriček.

Spet je moral na vse pretege delati. Pa je bil vendarle zadovoljen in se ni grizel zaradi izgubljenega denarja niti malo ne.

Srednješolki v primernih oblekah.

Nekaj domačih nasvetov

Če otroka preveč žene na blato in ima hudo drisko, menaj mleko! — Stare oljate madeže odpraviš z mešanico iz dveh delov salmijaka in enega dela terpentina. — Da si rube čim delj ohraniš sveže in užitne, jih koj po nakupu zavij v krpe, ki so z jeshom premočene. — Potne roke si dobro umiješ brez mila v mlačni vodi, kjer je raztopljen nekaj zrnc galuna. — Najboljša pijača za zdrave in bolne je citronova voda brez sladkorja. — Majhne preproge izvrstno očistiš, če jih dobro izpečeš in podgrgneš z njimi po rosnih ali od dežja mokri travi. — Iz pisanega blaga odstraniš madeže potu tako, da ga opereš v jeshovi vodi; iz belega pa, da ga opereš v mešanici iz enakih delov alkohola in salmijaka.

Dve šolski obleki.

Mšek in Netopir

»Od daleč mu bom sledil,« jo je potolažil Mišek. »Videti moram, kam se bo lopov skril!« je rekel, in že ga je zakril oblak sivega prahu, ki je kazal Misku pot za tolovajem.

Zelo se je začudil Mišek, ko je videl, da dirja Netopir v smeri proti posestvu sosedu Lisjaka. Še bolj se je čudil, ko je videl, da se je tolovaj skril med poslopji in skednji.

Ko je Mišek dospel do hiše gospoda Lisjaka, je poklical gospodarja. Povedal mu je, da je sledil roparju, in da je videl, kako je izginil v njegov senik.

»Prehantana reč!« je kričal gospod Lisjak. »Saj je nemogoče, da bi se drnil Netopir priti v mojo hišo, kadar sem jaz doma!« je robantil.

Kmalu za Miškom so prispeli stric Jurček, Miška in oropani inženir.

Vsak Slovenec, ki le more naj naroči »Slovenčevo knjižnico«. — To je njegova kulturna in socijalna dolžnost. Knjige lahko plačujete mesečno.

Na sodniji.

Sodnik ženski priči: »Samska ali poročena?«

Priča-ženska, zavzdihne.

Sodnik: »Zapišite: samska.«

Sodnik moški priči: »Samski ali poročen?«

Priča-moški, zavzdihne.

Sodnik: Zapišite: poročen.«

Kam je vrvar skril ta kamenček, ni znano, a ker ni poznal njegove vrednosti, ni iskal zanj takega skrivališča kot za zlatnike. Vendar ga je slučajno še imel v koči, ko so prišli oni trije lovci k njemu v vas. Lahko si mislite, kako so se začudili in bili osupli, ko so spoznali, da je to dragocen demant!

Ko so se vrnili v mesto, so se oglasili pri nekem zlatarju, ki se je koj odpravil k vrvarju, da bi videl ta dragulj.

Resnično, bil je pravi, pristni demant in draguljar se je ponudil, da bi ga odkupil.

Lovci so vprašali vrvarja, ali soglašajo s tem, da bi mu za ta denar kupili novo hišo, ki je bila v bližini na prodaj.

Tako so storili in lovci so poskrbeli, da je bila hišica lepo opremljena in prikrbeli so mu tudi služkinjo in še slugo, da bi mogel tako zares brezskrbno preživeti stare dni, ko se je vse življenje toliko pehal in trudil za kruh.

Vsega tega sedaj ni mogel izgubiti, kot je bil izgubil svoje zlatnike! Lahko si mislimo, kako je bil starček ves blažen, ko je prikrval prišel v svojo hišico in je zagledal na mizi izvrstno kosilo, katero mu je bila skuhala služkinja.

In — joj prečudno —, ko je po kosilu odšel na svoj vrtič, je zagledal tisti čebriček, ki ga je bil podaril kočijažu. Kako je prišel semkaj, ni vedel, a njegovi zlatniki so bili še zmeraj med obroči in obodom!

To je bilo zares čudno, a čakalo ga je še večje presenečenje. Zakaj, le pomislite, na visokem drevesu pred njegovo novo hišico, je bilo čudno gnezdo. Narejeno je bilo iz starega klobuka. In ko si ga je starček dobro ogledal, je spoznal v njem svoj stari klobuk, ki mu ga je bil svoj čas odnesel vihar.

Brž je splezal po klobuk — in zares — bil je njegov in za trakom še devet njegovih zlatnikov!

Trije lovci, ki so bili tisti dan prišli iz mesta obiskat starčka v novem domu, so videli tudi ta dva čudesa. In veste, kaj so rekli?

Rekli so vrvarju, da je vse to nagrada za to, ker je bil zmeraj z vsem zadovoljen in se ni nikdar pritoževal in ne godrnjal sprito svoje usode.

Kavkaz - meja med Evropo in Azijo

Kavkaz je prehodno področje med Evropo in Azijo in leži med Crnim in Kaspijskim morjem. Njegova južna meja pada skupno z državno proti Iranu in Turčiji. Severna meja pa leži ob rekah Kuma in Kubanj.

Glavni gorski venec Kavkaza, ki se raztega od severozahoda proti jugovzhodu, deli ta del Evrope v severni in južni del. Ta 3000 m visoki gorski masiv s širino 100-160 km presega Alpe za 1000 m. Proti severu pada strmo, proti jugu pa se spušča v več vzporednih gorskih vrstah.

Edina prava zveza med Severnim Kavkazom in Transkavkazijo je georgijska državna cesta, ki so jo zgradili sredi prejšnjega stoletja. Železniška zveza obide gorski masiv na vzhodu in je speljana do Bakuja, od tu dalje pa do glavnega mesta Georgije in starega upravnega središča kavkaškega področja Tiflisa. Zahodna železniška zveza vzdolž Črnega morja na več krajih še ni dograjena. Vzhod vežeta z zahodom dve državni cesti. Poseben pomen imajo rečne in morske poti preko Kaspijskega morja in Volge, ki je s prekopi zvezana z Vzhodnim morjem, Crnim morjem in Donavo. Od kavkaških rek je sposoben za plovbo samo Kubanj na progi 120 km.

Gospodarski pomen Kavkaza je danes že zelo velik, čeprav je veliko krajev geološko še zelo slabo preiskanih. Znatno bi se lahko dvignilo tudi še poljedelstvo. Razna zlata najdišča še niso izčrpana. Predvsem so znani petrolejski vrelci v Bakuju, ki je z dvema petro-

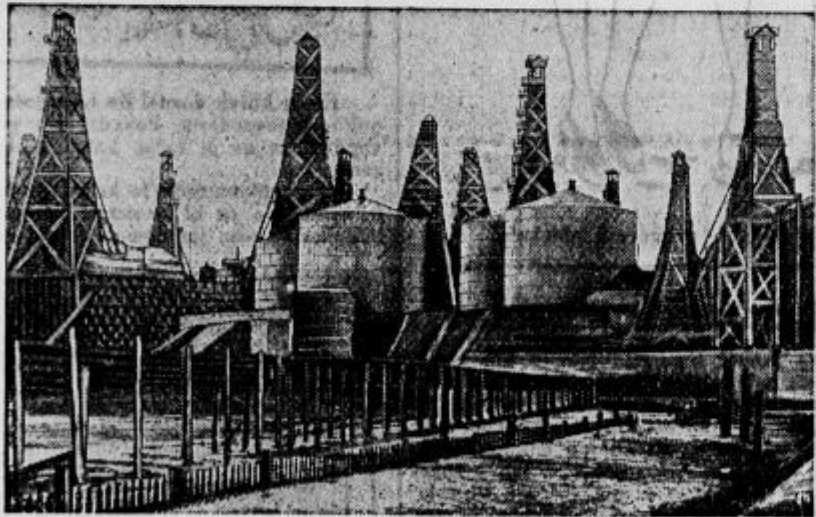
Kavkaz: Gorovje Adgezu od severne strani

lejskimi cermi zvezan s črnomořskim pristaniščem Batumom. Nadalje so še veliki petrolejski vrelci v Groznom in Majkopu. Računajo, da imajo Rusi s 6,5 milijard tonami nafte v svojih rokah 55% celokupne zaloge petroleja na svetu. Po zalogah, ki jih ima Rusija, stoji na prvem

mestu Baku s 50%. Grozni pride na tretje mesto po najdišču petroleja v Embri, področju severovzhodno od Kaspijskega morja v Kazakstanu. Od okroglo 25 milijonov ton letne porabe sovjetske proizvodnje petroleja odpade na Baku 77%, na področje Grozni-Majkop pa 12%.

V proizvodnji mangana stoji Sovjetska Rusija z 2,5 milijona ton na prvem mestu pred Ameriko, ki pridelala letno 988.300 ton. 50% te dragocene rude daje Čiaturi v Georgiji. Razen tega so na Kavkazu tudi rudniki bakra. Prav tako je na Kavkazu tudi zelo razvito poljedelstvo. Poleg vina in južnega sadja izvažajo Transkavkazija, ki ima v dolinah subtropsko klimo tudi tobak, riž, bombaž (7% celokupnega ruskega pridelka, čaj (20% celokupne ruske proizvodnje). Velika je tudi gojitelj sviloprejk. Po planinah je zelo razvita živinoreja in v zvezi s tem tudi mlekarstvo. Glavna panoga kavkaškega kmetijstva je pridelava žita in koruze. Povsod na Kavkazu je razen tega še zelo močno razvito sadjarstvo, vinogradništvo in povrtinarstvo. Kavkaz je bogat tudi zaradi svojih gozdov. V tem pogledu sta siromašni samo Armenija in Dagestan, kjer so svojevčasno Rusi pri zavajevanju pokrajini požgali vse gozdove.

Kavkazu primanjkuje razvita industrija za predelavo sirovin. Do sedaj je samo več industrijskih naprav za predelavo življenjskih potrebščin, zatem več tovarn za pripravljanje in strojitve kože. V povojih je pa že tudi tekstilna industrija.

Petrolejske črpalke v mestu Bakuju

Svetilnik, ki bo imel svetlobo iz Kolumbove dobe

Prihodnje leto bo 12. oktobra minulo 450 let, odkar je Kristof Kolumb odkril Ameriko. Ob proslavi tega važnega dne bodo v Ameriki v San Domingu odkrili velik svetilnik, ki bo svetil dve sto milj daleč. Stolp svetilnika bo stal na velikih poslopjih, ki bodo zgrajena v obliki križa in bo imelo v njih potrebne prostore vseučilišče, ki se bo imenovalo po Kolumbu. V palačah bo tudi muzej, velika knjižnica in zavod za razvoj tropskega poljedelstva. Svetilnik bo svetil s svetlobo, ki jo bodo dovajali z neke zvezde, katero bodo izbrali zvezdoslovci. Svetil bo s svetlobo, ki je prihajala na zemljo pred 450 leti, t. j. v času, ko se je Kristof Kolumb izkrcal na otoku San Salvadoru v Ameriki.

Oče in šolske skrbi

Janezek je prišel eno uro pozneje iz šole kakor navadno. Doma ga je že pričakoval oče in ga je strogo prijel: »Kod si se pa zopet potepal?«

Janezek je plaho priznal: »Eno uro sem bil zaprt.«

Oče: »Zaprt? Zakaj? Kaj si pa zopet napravil?«

Janezek: »Nisem vedel, kje so Azori.«

Oče: »Vidiš, Janezek! Če tisočkrat sem ti govoril, da si vedno zapomni mesto, kamor postaviš svoje stvari.«

Obojestranska vljudnost

Dijak, ki mu učenje ni šlo ravno najbolje v glavo, se je na koncu šolskega leta poslavljaj od svojega profesorja z besedami:

»Gospod profesor, zahvaljujem se vam, gospod profesor, za vse, kar vem.«

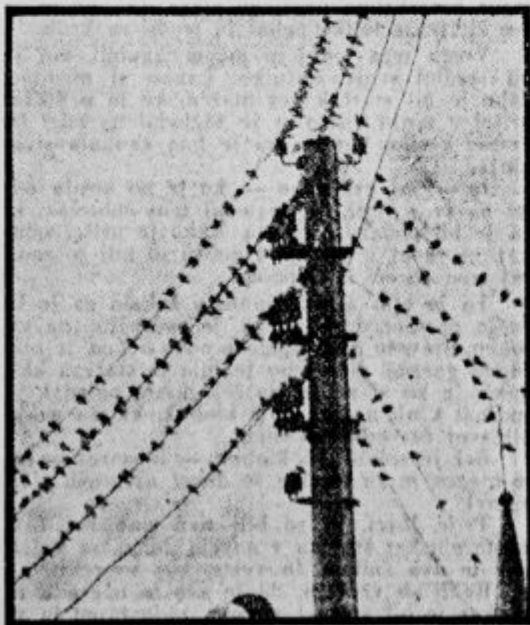
Profesor se je za priznanje svojega učenca lepo zahvalil in se od njega poslovil z besedami: »Pustite, pustite! Za takšno malenkost se vendar ne izplača še zahvaljevati.«

Dobro je odgovoril

Učitelj: »Tonček, katera žival je najbližja Sloveku?«

Učenec: »Najbližja žival Sloveku je — bolha.«

Prišla je v deželo jesen

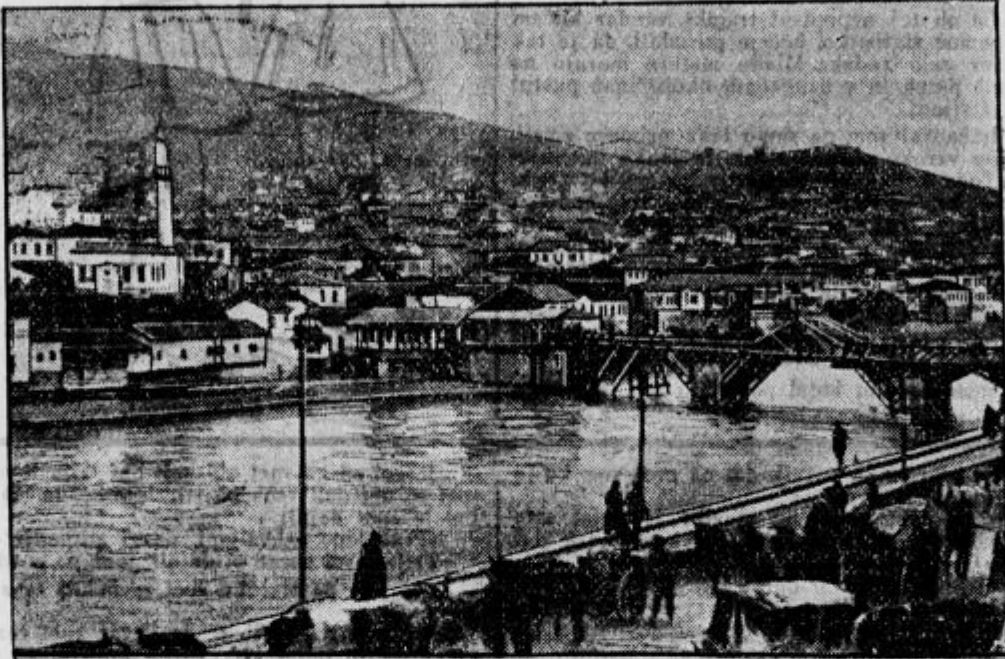
In lastavice so odletele na toplejši jug.

Zapiski s potovanja po deželi, kjer raste tobak

Pod tem naslovom objavlja pariški nemški dnevnik »Der Neue Tag« na uvodnem mestu vtise s potovanja svojega urednika po Makedoniji. Urednik uvodoma poudarja, da je padla prejšnja meja med bivšo Jugoslavijo in Bolgarijo in sedaj prejšnje mejnike opazujejo samo še tu in tam radovedne oči. Čas je šel preko njih in sedaj zravnavna v skupni državi obe strani. Potnik je videl povsod veliko obnovitveno delo. Med Guševom in Kumanovim so inženirji merili zemljišče za novo dvotirno železniško progo, ki bo vezala Sofijo s Skopljem. Pri delu je zaposlenih

stavba s stebriščno galerijo nad glavnim portalom. Vlaki prihajajo skoraj redno. Pripravljajo ravno spalne vagona z napisom Sofija—Skoplje. Ob zidu je postavljen oder. Delavec ima ravno opravka z odstranjevanjem bivega jugoslovanskega državnega grla.

Skoplje je glavno mesto obeh upravnih okrožij, v kateri je razdeljena priključena Makedonija. Okrožje šteje 700.000 prebivalcev. Med njimi je samo malenkost Srbov, Turkov, Albancev in cigánov. In je treba samo obudovati potrpežljivost Bolgarov, ki ne nadlegujejo tistih Srbov, ki

Skoplje — glavno mesto Makedonije

okoli 80.000 članov bolgarske delovne službe, ki vihte krampe in odstranjujejo nepotrebno zemljo, katero potem odvažajo drugi delavci. Drugi zopet s sekirami podirajo drevje in sekajo drmičevje.

Zatem popisuje svoje nadaljnje potovanje tako: »Že po nekaj urah potovanja smo dobili vtis, da prihajamo v dobro urejeno pokrajino, v kateri samo še nekaj sledov priča, da je bila tu vojna. Nekaj razbitih in deloma že odstranjenih tovornih avtomobilov in tankov v cestnih jarkih, pri Kumanovu ogradoje angleškega četala, zapuščen samotni grobovi srbskih vojakov in tu in tam grob z nemško vojaško čelado na križu. Ti grobovi so posuti s cvetjem in venci, ki jih hvaležno ljudstvo stalno obnavlja.

V vseh pekarnah je bilo zadosti kruha in moka. V gostilnah smo dobili domače pridelke in tudi vse drugo, kar smo želeli. Iz Bolgarije so pripeljali tudi ostalo blago. Videli smo ga po izložbenih oknih. Cene so nižje, kakor so pa bile pod prejšnjo srbsko oblastjo. V Makedoniji sedaj uvažajo tudi sistem kart za vse tiste vrste blaga, ki je v sami Bolgariji bilo že prej racionirano. Skozj Kumanovo vodi lepa cesta na Skopljansko polje, prostrano ravnino, ki je razgrnjena pred mestom in ki jo reže Vardar. V Skoplju so Srbi imeli največjo trdnjavo v tamošnji banovinski upravi in so ga nasproti ostali Makedoniji zelo pospeševali. To ni več staro Skoplje s turškimi deli mesta, čeprav je videti še vedno precej belih minaretov, fesov in turbanov. Močan dotok srbskega uradništva in oficirjev po zadnji svetovni vojni, je posebno spremenil zahodni del mesta, kjer so zgradili nova moderna stanovanjska poslopja in uradne prostore. V središču pade Sloveku takoj v oči velikanski kolodvor, mogočna

so bili v teh krajih rojeni in so bili vedno zmerni. Lastnik tovarne za izdelovanje konzerv v Skoplju, Srb, je ostal še nadalje tu in vodi še dalje svoj obrat. Prav tako tudi nekateri trgovci. S trgovin so izginili vsi srbski napisji ter so jih zamenjali z bolgarskimi. Oko takoj lahko spozna, da je bilo treba imena samo na nekaterih mestih prepleksati. Večina skopljanskega prebivalstva namreč v zadnjih 20 letih ni dosti spremenila svojega narodnega značaja. Poizkus naseljevanja Srbov v skopljanski okolici ter okolice Bitolja in Resnika je popolnoma spodletel. Naseljenci se namreč gospodarsko niso mogli obdržati in so se vrnili v staro Srbijo.

V prostranem upravnem poslopiju smo od zastopnika okrožnega poveljstva zvedeli, da je tudi letošnja žetev v pokrajini zadovoljiva. Že sedaj pa skrbe, da bodo v jeseni obdelali sleherni ped zemlje in jo zasejali. Ker je zahodno področje z mesti Kičevo, Tetovo in Gostivar priključeno Italiji, se bo moralo skopljansko okrožje samo rediti. Glavni makedonski pridelak, želo aromatični tobak, odkupujejo sedaj po višjih cenah kakor poprej in hočejo s tem popraviti krivice, ki jih je delala prejšnja monopolna uprava, ki je tobak iz starih srbskih pokrajin kupovala dražje kot pa v Makedoniji. Dejansko smo bili tako tu, kakor tudi v bitoljskem okrožju, presenečeni zaradi tehnične zaostalosti poljedelstva, opustošenosti rodovitnih tal in primitivnosti ter skromnosti življenja tamošnjih kmetov. Okrožni poveljnik v Bitolju, ki je bil prej poslanec turškega vilajeta Skoplje v Carigradu, je izjavil, da je po 33 letih odločnosti zatekel deželo v istem stanju in z enako nizkim življenjskim standardom kakor je bila leta 1908. S povečanjem svoje domo-

Vsakega nekaj

Ali že veš, koliko kalorij porabi človek pri posameznem delu?

Precej zanimivi so podatki o porabi kalorij pri enournem človeškem delu. Strokovnjaki so izračunali, da porabi: strojepiska 94 kalorij, krojač 114, čevljar 160, dekla 180, igralec na glasovirju 228, perica 230, igralec ping-ponga 312, plesalec valčka 330, kamenorezec 370, drvar 448, tekalec 530, plesalec polke 599, kolesar 600, plavalec 624, planinec 767.

Pisanje na stroju prav tako odkriva značaj

Učenjaki trde, da tudi pisanje na stroju odkriva človeški značaj. Do te ugotovitve so prišli pri primerjanju jačine udarca na tipke, enakomerni razvrstitvi črk, pri popravljanju in izpuščanju posameznih besed itd. Na podlagi teh opazovanj so postavili za določitev značaja osebe, ki piše na stroju, 13 točk:

1. Pravilne črke, udarjene preko nepravilnih pomenijo vestnost.
2. Izpuščanje posameznih črk in besedi: slab spomin, površnost, hitrost.
3. Če beseda odnoso črka udari na prejšnjo črko: razdražljivost, neuravnovesenost.
4. Slab udarec: otožnost, občutek manjvrednosti in podrejenosti.
5. Močan udarec: odločnost, borbenost.
6. Neenako udarjanje na tipke: nasilnost.
7. Pogoste nepravilne napake: poskodovalna asociacija, nemarnost, slab značaj.
8. Širok rob v začetku: konvencionalnost, domišljavost.
9. Ozek rob: varčnost, skopost.
10. Nemarna interpunkcija: pomanjkanje smisla za dolžnost, prazna glava.
11. Pomanjkanje razdalj med besedami: zmečkanost, zaljubljenost.
12. Prevelika razdalja med besedami: razum, urejenost, hladna kri.
13. Napaden vrstni red črk: nervoza, prehitro mišljenje.

Kako je oglušil Beethoven?

Znano je, da je bil veliki glasbeni genij in slavni skladatelj Beethoven proti koncu svojega življenja popolnoma gluhi in je kljub temu ustvaril še več znamenitih svojih del. Ob neki priliki je slavni komunist sam pripovedoval, kako je oglušil ter je povedal naslednji dogodek iz svojega življenja: »Neke jeseni sem bil zaposlen s pisanjem svojega novega dela. Bila je opera »Fidelio«. Kot prvi tenorist bi bil moral v njej nastopiti človek, ki je bil skrajno muhast in sploh zelo neugoden. Na besedilo sem napisal dva različna velika napeva ter sem mu jih izročil. Zadovoljen ni bil ne z enim ne z drugim. Šele tretji napev, ki sem ga napravil, mu je ugajal, ter je odnesel note s seboj. Oddahnil sem se in hvalil Boga, da sem se ga rešil. Kakor hitro je sitni pevec odšel, sem se lotil nadaljevanja dela, pri katerem sem bil zaostal samo zaradi tega pevca in njegovih muh. Hotel sem ga tudi čimprej končati. Delal pa nisem niti pol ure, ko začujem zopet trkanje na vratih. Vrata se odpro in v sobo stopi znova nesrečni tenorist. Že na obrazu sem mu čital, da zopet nekaj ni v redu. Zelo sem se razjezil, skočil hitro pokonci, se spotaknil in padel na tla. Ko sem vstal, me je uho silno bolelo, ker sem z glavo udaril ob tla. Od tega dneva sem čul vedno slabše. Od tega časa se tudi pri mojem sluhu ni prav nič spremenilo. Postal sem popolnoma gluhi. Zdravniki trde, da sem si poskodoval slušni živec.«

Otroci pripeti na vrvice

Navadno je tako, da imamo pripete samo pse in živino. Pse, če je v kakšnem kraju nevarnost za steklino in v časih, ko ima divjačina mladice, živino pa, da ne dela škode. Običevalci nekaterih divje raztrganih norveških fjordov so pa ugotovili, da imajo tam pripete na vrvicah tudi majhne otroke. To je slučaj v Geirangerem fjordu, najbolj južno ležečem izrastku Storfjorda. To navado je pa rodila sila in potreba. Nekatera kmečka naselja in kmečki domovi stoji tako visoko v pečinah, da jim pravijo enostavno »orlovski gnezda«. Zato so otroci tega naselja v svoji najnežnejši dobi stalno privezani na vrvi, da ne bi popadali v prepahe in se pobili. Fjord je namreč izredno strm in znan po svojih lepih slapovih. Voda se meče na nekaterih krajih do 1500 m globoko. Vrv, na katero so pripeti otroci je tako dolga, da se otroci drobijo lahko brezskrbno podi okoli in igra in prihaj skoraj do roba prepada. Večkrat je za lesen drog pripetih kar po pet otrok. Dostikrat pa še več. Njihovi starši lahko medtem brez skrbi opravljajo svoja domača opravila.

Anekdota

Za Balzaca je znano, da je vse svoje življenje plaval v stalnih dolgovih. Nekega dne je prišel nadenj eden njegovih upnikov ter je od njega odločno zahteval, da mu mora poravnati dolg. Zagrozil mu je z besedami: »Do jutri mi morate plačati dolg, ker moram tudi sam poplutišjem poravnati nek svoj dolg.« Na to grožnjo je skočil Balzac in mu odvrgel: »Čudna zahteva. Vi delate dolgove, jaz naj jih plačujem.«

Pred sodiščem.

»Že čisti ti sodim zaradi potepušstva in tativine. Mislim, da mi ne boš več prišel, pred očili.«

»Kaj? Ali ste prestavljeni?«

vine za 36%, so Bolgari prevzeli nase veliko odgovornost. Toda ravno v Makedoniji smo se zopet prepričali in potrdili svoje vtise, da ima bolgarski uradnik talent in sposobnost za organizacijo in bo zaradi tega kmalu lahko prešel sedanji vmesni režim v mirodnostno upravo.

Prva knjiga „Slovenčeve knjižnice“:

Najlepša slovenska lovška povest

Janez Jalen:
Trop brez zvoncev

Česar ni bilo mogoče doseči v normalnih razmerah, to smo doživeli sedaj: Slovenci smo dobili periodično izhajajočo — poceni knjižnico dobrega, tudi visokovrednega čtiva, nekako po zgledu češke »Lacine knjižnice«, kot jo pred leti začel izdajati Melantrich po 5 Kč, ali pa drugih knjig vseh narodov, ki imajo namen popularizirati dobro branje. Dozdaj smo Slovenci sloveli po svoji veliki knjižni produkciji, pa tudi izredno visoko razviti knjižni kulturi, na drugi strani pa tudi po zelo dragi lepi knjigi. Naše knjige so gotovo ene najdražjih na evropskem trgu, čemur pa se ni čuditi, kajti draga knjiga spada med prilastke malega naroda. Tako je konzorcij »Slovenca« storil veliko delo, ko je zasnoval sedanjem časom edino primerni način dobavljanja dobrega čtiva med najširšimi vrstami naroda z ustanovitvijo »Slovenčeve knjižnice«, na občinstvu pa je, da te zasnove, ki se ji nudi z začetkom izdajanja knjig prve serije ne puste propasti, temveč da jo z naročbo podpro, kajti le zadostno število naročnikov omogoča izdajati slovensko knjigo v taki nizki ceni. Pripravi smo, da bo narod idejo »Slovenčeve knjižnice« razumel in jo podprl, kajti namenjena je njemu v duhovno uteho in razvedrilo.

»Slovenčeva knjižnica« se je tako predstavila s prvo knjigo, z izvirno gorenjsko povestjo znane in priljubljene pisateljice **Janeze Jalene** »Trop brez zvoncev«. (Str. 230!) Povest je budila veliko zanimanje že, ko je izhajala dve leti zaporedoma v družinski reviji Mladiki, toda počasno izhajanje v dolgih presledkih oslabi celotni vtis in notranjo moč. Sedaj v predelani knjižni izdaji pa bralca zajame ter ga naravnost tira s svojo bleščečo lepoto ter dobroto do konca. Jalen se je tu posrečila zopet nova planinska idila, v kateri je dosegel prvi uspeh v »Ovčarju Marku« in sedaj v »Tropu brez zvoncev«, dočim je »Cvetkova Cilka« že bolj povest z bolj zapletenimi psihološkimi prijemi. Prav zategadelj pa je tudi slabša od »Ovčarja« in »Tropa«, ki vplivata prav s svojo preprosto zgodbo primikanja in odmičanja se dveh src, zgodbo ki se pretaka kot biser studenček skozi grušč planinskega sveta in življenja av njem. In tega pesnik je Jalen, tako sočen, kakor ga dozdaj še nismo imeli v naši književnosti. V tem je njegova svojska nota v naši moderni literaturi, njegova umetniška individualnost in njegova literarna vrednota, ki bo Jalenu prihranila eno vidnejših mest v naši književni zgodovini.

Jalenov Trop brez zvoncev lahko mirno imenujemo najlepšo našo lovsko povest. Že v zbirki novel Previsi je imel Jalen nekaj lovskih črtic kakor Pogoni ali najlepšo Previsi, toda v tej svoji povesti je lov in poezijo ob njem napravil naravnost za glavno vsebino vse umetnine. Trop brez zvoncev, to je čreda planinskih gamsov, ki se pase v bohinjskem kotu nad Komarčo, Voglom in Sedmerimi jeziri proti Komni, Planini na Kraju in Bogatinu, v tem triglavskem raju, ki seže s svojo zgodbo preko Dednega polja v Voje in Uskovnico ter Bohinjsko Srednjo vas in Bistrico, na ono stran pa od Komarče proti Savici in Ukancu do svetega Janeza. V ta biser slovenske zemlje in lovškega raja je postavil Jalen svojo zapriseženo lovca Petra. Da pa se lažje sprosti v svojo poezijo deviške zemlje in nemotenega lova ter idilične davne lepote življenja v teh krajih lovec — divjih in zapriseženih — ter planinskih stanov in kmečkih ljubezni, je dogajanje postavil kakšnih petdeset let nazaj, ko še ni bilo bohinjske železnice. Pokrajina se mu sicer s tem ni spremenila,

„Slovenčeva knjižnica“

24 knjig je najlepša in najcenejša zbirka knjig izbrane vsebine. Vsaka knjiga stane le 5 lir. Naročite se na »Slovenčeve knjižnice« takoj.

Največja njiva v Ljubljanski pokrajini

Javna borza dela ima na Fužinah veliko zemljišče, ki je bilo prej last fužinske graščine, pripravljen za zidanje delavskih hišic. Po socialnih načelih je Javna borza dela to svoje veliko zemljišče spomlad odstopila mestni občini ljubljanski, naj ga obdela s podpiranci Javne borze dela ter pridelek porabi za prehrano delavstva in sploh manj premožnih slojev v javnih kuhinjah mestnih socialnih zavodov. Vsega velikega zemljišča zaradi slabega in kamnitega sveta ni bilo mogoče spremeniti v njivo, pač pa so z mestnimi konji zorali nad 100.000 m² sveta in to velikansko njivo večji del posadili s krompirjem, nekaj pa tudi s fižolom in koruzo ter posejali s prosom, torej s semenom, ki ga je kupila mestna občina. Pod vodstvom mestnega kmetijskega referenta je mestna občina to polje vse leto obdelovala z nezaposlenimi delavci, ki jih je na ta način podpirala Javna borza dela z delom, prav pridno so pa krompir okopavali tudi nezaposleni inteligenti, predvsem pa učitelji, ki jih podpira Rdeči križ. Polje je bilo res dobro obdelano in ne površno, saj so sedaj pospravili prav dobro letino. Samo na eni njivi so pridelali 5 vagonov krompirja, na tem zemljišču pa tudi še 500 kg fižola, 70 mernikov prosa za kašo in 2000 kg koruze. Vsi ti pridečki bodo za hrano v javni kuhinji v Delavskem domu in v kuhinji stare kurkarne.

Kakor že znano, je mestna občina na drugih krajih mesta razdelila velika svoja zemljišča manj premožnim slojem za obdelovanje. Tako smo na vseh straneh občine dobili polno vrtevčev in njiv, ki so jih obdelali zasebniki. Marsikdo se ni pohvalil z letino, toda slabšo letino na teh vrtovih in njivah moramo pripisati neizkušenosti naših meščanskih kmetovalcev, ki so pač še začetniki ter še premalo poučeni o vrtnarstvu in poljedelstvu.

Mnogo večje uspehe pa je imela mestna vrtnarija, ki je spomlad obdelala precej več zemljišč kot prejšnja leta. Samo kuhinji Delavskega doma in javni kuhinji najbednejših v stari kurkarni je

le da je ostala nedotaknjena od mestnih turistov in meščanskih razvad v planinah; polpreteklo okolje je tako podano predvsem z dvema osebamama, ki igrata v zgodbi veliko vlogo: češki nadgozdar Vencelj in nemški kmet Kranjberger, ki si z ozirom na usodo lovca Petra razdelita dvojni vlogi: pokrovitelja in tovariša (Vencelj) ter preganjaca (Kranjberger). Sicer pa je zgodba te povesti skromna in rahlo razgibana: gre samo za ljubezen prejšnjega — sedaj zapriseženega lovca Petra do planarice Jerice, ki je prišla že skoraj čisto do poroke — največ po zaslugi Venceljevi, pa se je vendar ves čas nekaj krhalo kot nesoglasje v dnu duš; ko je prišel vmes še bodoči tast Tkalec Boštjan kot divji lovec, katerega Peter ovadi, on pa se maščuje s tem, da ga osumi umora svojega prednika ter je zaradi tega Peter nekaj dni zaprt, se seveda zaročka podre, kar pride vsem prav: Peter se nagne k pravi srčni harmoniji, ki jo občuti s Špelco, Jerica pa se skuša umakniti v samostan, pa ne vzdrži ter jo vzame nadgozdar Vencelj, ki je že prej gojil simpatije do nje. Z določitvijo obeh porok na en dan, kot znak pomiritve vseh zamer in zadrž, se konča zgodba ljudi te povesti,

Rajska dolina na Krasu

Župnija Vreme, njene zanimivosti in zgodovina

Pogled na Vreme.

Ali si lahko predstavljate sredi kamenitega Krasa košček sveta, ki le podobno najbolj zelenemu in rodovitnemu predelu Stajerske? Ali si morete misliti, da bi tu, na kraškem svetu, kjer je največkrat komaj za prst debelo zemlje na kamenju, kjer ure in ure daleč ne naletiš na živo vodo, zagledali naenkrat zeleno dolino s skrbno obdelanimi njivami, po katerih kmet lahko brez skrbi zasaja plug, kakor globoko mu gre, z bujnimi travniki, velikimi sadovnjaki in bistro, sumečo reko? Da, tudi tako čudo obstaja na našem Krasu, pa je razumljivo, da ga Kraševci imenujejo »rajska dolina«. Vidiš jo, če se pelješ z železnico iz Sv. Petra na Krasu proti Divači. Ko zavije vlak ob pobočjih Vremšice ter drvi skozi

mnoge tunele, se odpre globoko spodaj pod progo prelepa dolina, obdana na obeh straneh od pogorja. Po sredini teče železnica, hitra reka, ki prihaja tamkaj izpod Snežnika ter izginja v škotskih globinah pod zemljo, da potem pri Devinu privre kot Timav iz skal ter se po kratkem toku izliva v morje. Skrajna je dolina ozka, le za nekaj travnikov in sadovnjakov je poleg struge prostora, potem pa se naenkrat razširi, lepe vasi jo obrobajo, bogata polja ji polnijo ravan, ob pobočjih pa se vrstijo sami vinogradi. Tam ob skrajnem južnem koncu doline, kjer se odbija Reka od strmin gorskih sten Primorskega hribovja ter zavija v oster ovinku spet proti zapadu, se dvigata iz gostega zelenja dva zvonika in rdeča cerkvena streha, pod katero se blesti belo zidovje. To so Vreme, sedež istoimenske župnije, pod katero spadajo vse te vasi, ki jih vidite okrog doline, Gornje in Spodnje Vreme, Britof, Famije, Ležec, Skoflje in Zavrhek.

Prebivalci Vremške doline so že v starih časih vedeli ceniti dragocenost, ki jim jo je naklonila narava. Postavili so svoje vasi same ob robih, na pustem kraškem svetu; tudi farna cerkev se je morala umakniti z ravnine, da je dovolj prostora za polja. Zgradili pa so jo na najlepšem prostoru vse Vremške doline, na gričku, ki ga kakor kakšen polotok ob treh straneh obkroža Reka, od polja pa ga loči še majhna dolinica, tako da je v resnici čisto na samotni, odrezani od sveta. Poleg cerkve pa stoji župnišče. Hribček je ves obrasel z zelenim gozdom, cerkvi pa delajo senco mogočne, stoletne lipe ter se v vetru šepetaje pogovarjajo z Reko, ki šumi spodaj ob vnožju o daljnjih, davnih časih. Saj so Vreme ena najstarejših slovenskih naselbin na kraškem svetu, pred Slovenci pa so tukaj domovali že nešteti rodovi, ki jih je privabila tekoča voda in rodovitna zemlja. Na prostoru, kjer stoji danes lepa vremška cerkev, posvečena Materi božji vnebovzeti, je stalo gotovo kakšno pogansko svetilišče. Cerkev, ki ga je nasledila, je prastara, iz prvih časov krščanstva v teh krajih. Seveda je bila velikokrat prenovljena in popravljena, da je dobila sedanjo obliko treh ladij. Srednja je menda prvotna cerkev, obe stranski sta bili prizidani leta 1633. Valvazor piše, da je bila poleg cerkve včasih kapela sv. Mihaela, o kateri pa sedaj ni sledu razen latinskega napisu na stranskih cerkvenih vratih. Svetilišče je bilo včasih močno obzidano ter je bil tu znan tabor za obrambo proti Turkom. Oltarji v cerkvi so vsi iz marmorja. Izredna umetnina je marmorna prižnica. Na praznik Marijinega Vnebovzeta je vsako leto tukaj velik romarski shod. Ljudje pridejo od blizu in daleč, poleg romarjev številni sejmarji, pa krčmarji z vinom, kruhom in sirom. Cerkev ima mnogo dragocenosti, posebnost je šest masivnih srebrnih svečnikov, darila bivših graščakov.

Vremška dolina je bila v starih časih zaradi svoje rodovitnosti in prijetnega podnebja velika vaba za graščake. Cela vrsta gradov je stala okrog doline, grajska gospoda si je delila ta lepa polja.

in flore, pestrost barv in čustvenih odnosov do živali, kakor doslej še nismo brali v nobeni slovenski povesti. Zato jo lahko imenujemo najlepšo našo lovsko povest, obenem slavospev našemu triglavskemu svetu, kot ga ni še nihče zapel. Jug Kozak je v svoji Bohinjski simfoniji zajel vse boje človeka v usodni zvezi z demonstvom tega kraja, v Belem macesnu pa planinsko zgodbo. Finžgar je v Divjem lovcu in Hudourniku podal bolj samo obrise tega okolja, Režek je opisal strast planarice itd., Jalen pa je zajel zunanjo barvitost v mirnih, skoraj priplepljenih, ne demonsko bruhaajočih stavkih ter dal pravo panoramo vseh vrst planinskih lovov v vseh letnih časih — nekdo je rekel, da je dal prav učbenik za lovca — in to tudi v epiki slovenskih običajev na božič, veliko noč, snubljenju in ženitvi. To, kar je on podal v tej povesti, je idilična epika življenja naših planin, gledana z očmi lovca in optimističnega človeka, ki veruje v življenjsko skladje duš in narave in Boga.

Nekaj podobnega je dal Jalen tudi v »Ovčarju Marku«, samo da je tam gledal na tako planinsko idilo s strani planarstva, pastirja, ter je napisal v njem pesem svojim rodnim planinam pod Stolum. »Trop brez zvoncev«, pesem lovec v bohinjskih gorah, ne zaostaja dosti ali pa prav nič za »Ovčarjem Markom«, ki ostane ena najlepših naših planinskih povesti: v obeh pa je dal Jalen dozdaj najlepši deli svojega peresa, ki bosta preživelim ljubečim modno delo še za dolgo, dolgo let. — Ljubitelji planin in lova so mu gotovo hvaležni za njegovo gorsko idilo, kakor tudi bralci, ki bodo vedno radi segali po teh sončnih zgodbah.

Povest je ilustriral E. Sajovic.
Z njo je »Slovenčeva knjižnica« lepo začela svoje delo. t. d.

Glejte seznam knjig Slovenčeve knjižnice na 12. strani!

Danes ni za njimi drugih sledov, kakor nekaj razpadlih razvalin ter grob, izsekani na kamenitih ploščah, ki pokrivajo v cerkveni ladji grobove, povrhu pa še dva lepo izrezljana korna stola, ki ju je dobila cerkev iz kapelice v nekdanji graščini Stranje. Dobro so vidne samo še razvaline gradu Skolj, o gradu Tukulcu in o Stranjah pa pričajo danes samo še imena.

Kakor drugod po Krasu, ima tudi v Vremah vsaka vas svojo kapelo, prav za prav cerkvico. Večina teh je že precej razpadla. Najlepša je v Britofu, posvečena sv. Lovrencu. Okrog je bil včasih tabor za obrambo proti Turkom ter se prostor še danes naziva Tabor, vidi se tudi ostanek atarega obzidja. V cerkvi je čudovita umetnina marmornat oltar. Moral je biti narejen v delavnici velikega umetnika. Prekrasni so vložki iz barvnega kamna v snežnobelim marmorju, prelepi so kipi angelov in svetnikov, posebno lepo pa je izdelan podstavek. Ta oltar se izplača pogledati.

V Britofu je tudi opuščen rudokop, v katerem so začeli že leta 1709 kopati premog. Včasih je bilo zaposlenih več sto rudarjev, saj pričajo še danes velike naprave o razsežnosti rudniškega obrata, toda žila se je izčrpala in delo se ne izplača. V upravnem posloju je danes šola. V okolici so vrhovi zadnja leta na raznih mestih za premogom, vendar niso naleteži nikjer na izdatnejša ležišča. Med svetovno vojno so v Vremah pripravljali drugo obrambno črto za avstrijsko armado in še danes je vse polno v zemljo vkopanih kavern v teh krajih.

Vreme so bile najbolj južna fara nekdanje krajske dežele ter so mejile na tedanjo Primorsko. Mejo je delala Reka. Ko so gradili južno železnico, je stanovalo tu na stoltno tujih delavcev. Med njimi je izbruhnila kolera ter jih toliko počila okrog vremške cerkve, da so zaradi mrlicev morali prestaviti pokopališče na drugo mesto. Nad železnico so zgradili velik rezervoar za vodo, ki jo potiskajo iz Reke velike sesalke navzgor več sto metrov visoko, od koder potem napaja vse železniške postaje od Sv. Petra do Nabrežine. Veliko je pridobila dolina s cesto iz Trsta na Trnovo; v prejšnjih časih je po vsej dolini peljal samo kolovoz.

Vremška fara ima znamenito zgodovino. Ustanovljena je bila leta 1305 ter so včasih spadale pod njo tudi sosednje župnije, med njimi Barka, iz katere so morali vaščani s silo goniti v vremsko cerkev, tako so se upirali, ker so hoteli imeti svojo župnijo; nazadnje so pa le uspeli. Škoda, da je bila kronika uničena, ko je zgorelo župnišče. V njej bi čitali o nesreči, ki je zadela na lesenem mostu v Škofljah svatovsko družino pred 300 leti. Most se je udrl pod svati in mlada nevesta je utonila v Reki. V poročni knjigi je napisano, da se je leta 1793 poročil v vremski cerkvi brat reda sv. Frančiška in profesor kirurgije Josip Mlakar, ki je dobil pismeno dovoljenje od samega papeža Pija VI. V kroniki piše tedanji župnik Rubeša o nevarnosti, ki je pretela Vremški dolini 15. in 16. novembra 1826. Bili so takšni nalivi, da je Reka podrla mlino, mostove in žage ter zamajala luknje, skozi katere odteka v škotskih jamah. Začela je naraščati in voda se je dvignila že tako visoko, da je tekla okrog župnišča. Vse se je balo, da bo zalila vso dolino ter jo izpremenila v veliko jezero. Nad cerkvijo je stal Deklevov mlin. Mlinar in njegov pomočnik sta se zatekla pred povodnjno na streho mlina, ko pa je voda naraščala, sta se držala samo še za dimnik, ki je molil iz blatnih valov. Na ves glas sta kričala na pomoč. Župnik Rubeša je splezal na cerkveni stolp, z znaki je dal obema znamenje, naj se kesata grehov ter jima je podelil iz stolpne line odvezo. Bil je že zadnji čas, ker so mlinarja zapustile moči ter je ga voda odnesla. Pomočnika pa sta rešila pogumna fant Matija Ambrožič in Matija Matjaž iz Dol. Vrem, ki sta na vežnih vratih priveslala do dimnika ter spravila reveža na varno. Na župnika Rubeša pa je dogodek tako vplival, da je takoj sedel k mizi ter ga zabeležil v knjižici, v katero je vpisoval cerkvene račune.

Tudi ljudski običaji in izročila so v Vremah zanimivi. Včasih je nevesta po zaroki z bisago pobrala po bližnjih in daljnjih vaseh »baloc« — žito ali nove z besedami: »ženim se, prosim za eno rožico«. O postanku farne cerkve pravijo, da so na mestu, kjer stoji, našli pastirji v gozdu sliko Matere božje. Včasih so bili Vremci jako vdani vražam ter so verjeli v coprnice. Kadar je padala toča, so zmetali stole iz sohe, in sicer narobe, da bi se coprnice med noge ujele. Sedaj govore o tem samo še spomini.

Znamenitost Vrem je 1027 m visoka Vremšica, s katere je najlepši razgled po vsem Primorskem. Domačini na njenem vrhu kose seno — žeti in pasejo ovce. »Rajska dolina« bo zaradi svojih naravnih lepot, svojega podnebja, tekoče vode, zaradi bližine Vremšice, zlasti pa zaradi bližine Trsta še velika tujsko-prometna privlačnost.

ŠPORT

Praktična nega telesa Šest športnih vaj za vsakogar

Kadar se boste zbudili dobre volje, skočite iz postelje, odprite okno in pričnite z jutranjo telovadbo. Samo deset minut boste porabili za vaje, ki jih danes objavljamo. Delajte z verno in prepričali se boste, da vam bo dobro storilo. Pošteno se boste pretegnili, mišice boste okrepili, sklepe razgibali, pljuča prezračili, srce poživeli. Samo začeti je treba!

16x

Prva vaja: Postavite se pokonci, vdahnite malo več zraka, da bodo prsa napeta, dvignite glavo in pričnite mahati z rokami v smeri naprej nad glavo. V mislih si poveljajte: leva, desna, leva, desna... Delajte tako kot da ste najbolj navdušen muzikant s činelami. Učinek vaje morate čutili v ramenih. Ponovite šestnajstkrat.

8x

Druga vaja: Dvignite roki visoko nad glavo in jih izprožite. Zatem se globoko priklonite, tako globoko, da se dotaknete z rokami tal. Razumete se, da pri tem ne smete upogibati kolena! Hrbtenica bo postala bolj prožna in tudi mišice nog boste pretegnili, če boste ponovili to vajo vsako jutro vsaj osemkrat. Ko se pripognete, izdahnite, ko pa se vzravnote, vdahnite.

8x l.d.

Tretja vaja: Dvignite kolena! Najprej levo osemkrat, zatem pa desno. Če hočete izvajati to vajo povsem pravilno, dvignite koleno naravnost naprej. Samo energično izvajanje, bliskovito hitro dviganje bo imelo pravi učinek.

Obisk št. 7-8

Te najnovejša številka danes že odlično vplelanega ter priznanega družinskega mesečnika »Obiske«, bodo bralci in naročniki prav gotovo veselili, kajti že samo naslovno stran pokriva tako ljubeč motiv, da se doslej pri nas s takim nobena podobna revija ni mogla postaviti. Vesel in prijetno presenečen bo obstal pri njej tudi nedomačin. »Trije rodovi« je pod njo zapisano. Stara mati, mati in otrok v narodnih nošah ter v tehnično in kompozicijsko dovršenem fotografskem posnetku — to je slika prve strani ovitka. Na ovitku dalje najdemo še motive z moderne italijanske mladinske počitniške kolonije, celostransko »Jesen ob Cerkljskem jezeru« in prav tako celostranski motiv s prenovljenega ljubljanskega gradu.

V običajni bakrotiskani prilogi sta dva lepa prizora z ljubljanskega živilskega trga, nato pa sledi kar na treh straneh vrsta prekrasnih slik s Skrlatice. »Kako smo nosili križ«. Na dveh straneh so motivi s poti, prizori, ki dovolj zgovorno prikazujejo trude in težave pogumnih planincev, ki so nesli križ na Skrlatico, na tretji pa stoji v snegu na temenu Skrlatice mogočni križ pred nehom in pred silueto očaka Triglava.

Med tekstom je nato razporejena še cela vrsta posređenih in zanimivih fotografskih posnetkov s prečo vsebino (n. pr. Grozote vojne na Vzhodu), ter risb, ki so jih izdelali naši priznani umetniki.

Na prvem mestu je v tekstu zanimiva črtica priznanega pisatelja Janeza Jaina. »Odtrgan zavrnik«. Ilustriral jo je J. Trpin. Sledi »Pogovor s slovenskim slikarjem« (M. Stiern). ki ga je obiskal dr. St. Mikul. Med besedilom so razporejene tri prav uspele reprodukcije Sternovih del. Posebnost v tej številki je reportaža v slikah in v kratki besedi »Poezija čipk... in beneškega stekla«. M. Javornik končuje velenizmično razpravo o Shakespearovih skrivnostih, tokrat pod naslovom »Tistemu, ki bo razvozlal Shakespearovo skrivnost«. Prevedel je poslednje poglavje iz Bachon-Shakespearove avtobiografije. »Iz Milanovega počitniškega dnevnika« je bistro napisana humoreska Zorka Simčiča. »Moda v jesen«, »Sodobna kuhinja«, »Dobra domača zdravila« in podobne praktične rubrike pa so v »Obisk« že poznani, priljubljeni kotički. Niko Kuret nadaljuje prevod romana »Amaryllis, sladki cvet«. Prav lepo in pristržno je napisana Krivčeva novelica »Drobna svetlinca«, ki jo je zelo okusno ilustriral M. Sedej. Jože Košorok piše o »Tajnah okrog nas«, sledi stalni »crim«, ki nosi tokrat zaglavje »Zlo rodi zlo«, nato Stefan Plut popisuje »Burno zgodovino najzanimivejših naših znancev«. »Uganke« in »Šah« — kakor že navadno — zaključujejo to zanimivo, dvojno (7-8) številko.

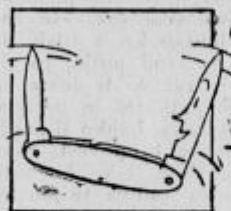
Ta nadvse lepo in sodobno in zanimivo urejena družinska revija se narača pri Upravi »Obiske«, Kopitarjeva ulica, trgovina Ničman. — Celoletna naročnina znaša samo 30 lir, polletna 15, posamezna številka pa 5 lir.

Kdor jo je že videl, temu je ni treba posebe priporočati, ker bo sam pohitel in priporočal tudi drugim, da se nanjo naroče. Tak »Obiske« je v hiši res vedno dobrodošel!

16x

Četrta vaja: Predstavljajte si, da ste na smučeh, da drвите po klancu navzdol. Ne pozabite: stopala vzporedna, nagnite se naprej. Zibajte se v počepu gor in dol in ponovite to šestnajstkrat. Če pa se pripravljate na smučanje, ponavljajte vajo tako dolgo, da se utrudite.

8x

Peta vaja: Ležite na hrbet in položite roki na tla nad glavo. Sledi odlična vaja za trebušne mišice, katero vidite na peti sliki. Počasi dvignite iztegnjeni nogi in roki v navpičen položaj in jih prav tako počasi spustite zopet na tla. Ponovite osemkrat.

8x

Šesta vaja: Razširite nogi in počepnite, roki pa skrite kot da držite težkoatletsko ročko. Energično se vzravnote in sunite z rokama prožno navzgor. Zatem zopet upognite kolena in skrite roki. Ponovite vajo osemkrat.

Po telovadbi se umijte z mrzlo vodo in odrgnite z grobo brisačo. Tako telovadite vsako jutro. Po par mesecih jutranjega treninga se boste prepričali, da ni bilo škoda časa.

—a.

Kaj moram vedeti o nogometu

O igri, ki je enostavna — zahteva pa veliko znanja

Ljubljana, 3. oktobra.

V nedeljo se bodo začela tekmovanja za slovensko nogometno prvenstvo. V Ljubljani bomo imeli kar dve tekmi, med Ljubljano in Hermesom ter med Grafiko in Jadranom. Marsovi bodo odpotovali v Novo mesto, kjer bodo bili boj za žogo z Elanovci, najboljšim moštvom Dolenjske.

Med nami je še vedno veliko takih, ki pravijo, da jih nogomet prav nič ne zanima in priznavajo, da »nimajo pojma« o igri. Le tem so namenjene sledeče vrstice, da bodo imeli kaj več užitka, če se bodo podali na zeleno igrišče.

Če povemo, da se igra nogomet z nogami in da služijo roke le za balansiranje pri tekih in breah, tedaj nam je takoj jasno, da je izraz »nogomet« netočen. To lepo igro bi morali nazivati »žogobrec...«. Je pa to izraz, katerega tako priljubljena igra res ne zasluži in bomo ostali pač pri stari udomačeni besedi nogomet, če tudi ni pravilna.

Oglejmo si najprej igrišče. Dolgo je okrog 100 metrov, široko pa okrog 70 m. Meje igrišča so vidno označene, na vsaki strani pa stoji 7.80 metrov široka vrata. Za vrata je navadno mreža, ki se »stresce«, kadar pade gol.

Nogomet igra dva moštva, od katerih ima vsako 11 igralcev. Edini mož, ki sme igrati tudi z rokami, je vratar ali golman. Njegova naloga je, da brani gol, podpirata ga pa dva branilca. Pred obrambo stoje trije krilci, ki držijo zveze med obrambo in napadom. V prvih borbenih linijah ima vsako moštvo svojih pet krepkih napadalcev. Polje je torej taktično zasedeno. Enajst mož se bori za okroglo žogo in jo skuša spraviti skozi vrata nasprotnika.

Iz Srbije

Pred rekonstrukcijo srbske vlade. Iz sedanjih srbskih vladnih krogov se čujejo novice, da bo general Nedić v sporazumu z nemškimi vojaškimi poveljstvom v kratkem preosnovljal svojo vlado. Po teh novicah namerava general Nedić poleg ministrskega predsedništva prevzeti še notranje ministristvo. Sedanji notranji minister Ačimović bi zopet postal upravnik mesta Belgrada, sedanji upravnik Diagi Jovanović, ki je istočasno tudi belgradski župan, bi pa obdržal samo župansko mesto. Iz vlade bi izpadel tudi min. brez portfelja Momčilo Janković. Kot njegov naslednik se imenuje general Djokić.

Postavitve upravnika za centrale za kemične proizvode. Dosedanji namestnik upravnika centrale za kemične proizvode Mihajlo Stefanović je postavljen za upravnika tega urada. Istočasno je razrešen vseh funkcij dosedanji upravnik Fran Vindić, ki ostane še nadalje upravnik centrale za tekstilije.

Varčevanje z elektriko. Belgrajska mestna občina je pozvala prebivalstvo, naj do skrajnih mej varčuje z elektriko. Na eni strani se je uporaba električnega toka zelo zvišala, na drugi strani pa ima električna centrala vedno manj premoga za pogon strojev.

Srbski predsednik vlade častni predsednik odbora za zimsko pomoč. Predsednik srbske vlade je kot častni predsednik odbora za zimsko pomoč pozval Belgradčane, da se naj ob tej priliki zopet spomnijo vseh pomoči potrebnih in jim priskočijo z izdatno podporo na pomoč. Akcijo za zimsko pomoč vodi sedanji odbor za preskrbo beguncev in za obnovo Smedereva.

Prosvetno ministristvo je zaključilo letno premetitev učitelstva in novih profesorjev za premetitev sploh več ne sprejema.

Iz Iga

Slovenec koledarje lahko naročijo naročniki Slovenca, Slov. doma, Domoljuba in Bogoljuba v trgovini Mirka Merzela na Igu.

Nedeljski športni spored

Stadion: ob 14.30 lahkoatletske tekme, športne igre in telovadni nastopi ženskih oddelkov Dopolavora.

Igrišče Ljubljana: ob 14.45 prvenstvena nogometna tekma Grafika: Jadran; ob 16.15 prvenstvena nogometna tekma Ljubljana: Hermes.

Novo mesto: na igrišču Elana dvoboj dolenjskih in notranjskih lahkoatletov.

Mavsar v Florenči. Iz Rima poročajo, da bo v nedeljo 5. t. m. v Florenči posebna tekma v metanju kopja. Poleg italijanskih prvakov se bo udeležil tekmovanja tudi Ljubljčan Mavsar, član SK Planine in slovenski rekorder v tej disciplini lahke atletike.

Na težkoatletskem tekmovanju v Tokiu je dosegel Korejčan Kanemura nov svetovni rekord v dviganju uteži. Kanemura, ki spada v srednjo kategorijo, je dvignil obojerno 122.5 kg. S tem je premagal dosedanji svetovni rekord Egiptčana Khadr el Tounyja, ki je dvignil »samo« 122 kg. Zanimivo je, da je novi rekorder Kanemura šele 19 let star.

Najboljši skakalci na svetu so: v višino Meloy Walker, Amerika 2.09 m; v daljino Jesse Owens, Amerika 8.13 m; v višino s palico Warmerdam, Amerika 4.60 m; v troskoku Tajima, Japonska 16 m.

Svetovni rekordi v metih se niso v zadnjih letih nič spremenili. Mednarodna lahkoatletska federacija je izdala novo tabelo svetovnih rekordov, s katere je razvidno, da so orjaški metalci že precej na koncu človeških možnosti. Že sedem let ni bilo človeka, ki bi sunil kroglo bolj od Amerikance J. Torranceja (17.40 m). Rekord v metanju diska je star šest let. Posejduje ga Nemec Schröder (53.10). V metanju kopja in kladiva pa veljata še vedno rekorda iz l. 1938. Prvak kopja je Finec Yrjö (78.70 m), prvak kladiva pa Nemec Erwin Blask (59 m).

Po smrti Dr. Donatha, tajnika mednarodne plavalne federacije, bo vodil sekretarske posle nemški plavalni strokovnjak O. Brewitz.

5.61 m v daljino je skočila danska atletinja Inge Schmidt-Nilsen in postavila znanko, ki je tudi njenim moškim tovarišem trd oreh. V Monakovem bodo v nedeljo medmestne tekme med plavalnimi predstavništvi Dunaja in Monakovega. Ker sta reprezentanci približno enaki po moči ljubljanskim plavalcem, bomo o rezultatih poročali podrobneje.

Pet atletov imajo Srbi, ki skačejo v daljino čez 6 metrov. To so: Lazarevič 6.99 m, Živković 6.79 m, Jović 6.39 m, Medaković 6.32 m in Skekić 6.20 m.

Teniški dvoboj med italijanskimi in hrvatskimi predstavniki belega športa se je pričel danes v Milanu in bo zaključen v nedeljo.

Popit Franc — 60 letnik

»Ni mogoče!« — bo marsikateri izmed številnih znancev vzkliznil, ko bo videl v »Slovencu« sliko šestdesetletnika g. Popita. Krepak, vedno delaven in skrben, kakor bi imel le kakih štiri-deset, opravlja svojo naporno službo pri železnici, poleg katere mu je prva skrb številna družina. Saj pa tudi ni kar tako vzgojiti dobro in lepo tako vrsto otrok. Enajst jih je bilo, a tri je Bog poklical k ebi.

Za svojo šestdesetletnico pa g. Popit stopa tudi v zaslužni pokoj. Od srca želimo dobremu krščanskemu očetu in možu, zvestemu naročniku katoliških časopisov ter neustrudnemu delavcu v krščanskih organizacijah, da bi ga njegov življenjski varuh sv. Frančišek Asiški, čigar god je bil včeraj obhajal, še mnogo let varoval v zdravju in moči, v ponos narodu in veselje otrok.

Rdeči križ sporoča

Na Polzvedovalni oddelk Rdečega križa je prišlo nekaj obvestil o pogrešanih. Svojce naprošamo, da jih dvignejo v naši pisarni na Miklošičevi cesti 22 b. Brentič dr. Leopold, Macun Josipina, Pristavec Anton, Tavčar Josip, Zupantič Nada.

Pošlo naj dvignejo: Bačnik Joško, Gl. kol., Banko Mina, Smartinski c., Cek Darko, Metelkova 5, Cuznar Lojzka, Soteška 6, Egger Josip, Novo semenišče, Golob inž. Franja, Higieniski zavod, Jug Nada, Tyrševa 17, Jurca Branka, Volfova 6, Koman Stanko, rev. dr. žel., Kavs Ludvik, Carja Dušana 14, Kos dr. Franc, Etnografski muzej, Križaj Štefka, Mladika, Kump Leopoldina, Zrinjskega 6, Lapuh Branka, Vič 92, Malgaž E., Kocenova 3, Melijo Ivan, Cojzova, Mlakar Ljilja, Gosposvetska 13, Pavlič Francka, Samova 8, Podgornik Sava, Tyrševa 43, Pavlin inž. R., Ilirski 36, Pinter Marija, Bleiweisova 7, Rape dr. Stane, Medvedova ulica, Rodič Draga, Ježica, Sat (ali Sase), Kolodvorska ulica, Stegenšek inž. Klemen, Oražnov dom, Vidmar Mirko, uč., kavarna Zvezda, Valentič dr. Vlado, Miklošičeva 10, Verber Malka, Pogacarjev trg.

Gospod Vittorio Vauhnik, car. ravnatelj, Vilharjeva 41, naj se zgleda v načelnstvu Polzvedovalnega oddelka, Kupec Ana pa naj se zgleda v tajnistvu.

Namesto venca na grob pokojne gospe dr. Krejčeve je daroval dr. Gvido Cadež Rdečemu križu L 100, Ana Kolterer je darovala L 50, Simovič Zdravko iz Ljubljane L 50 in g. direktor Bajt Tone iz Ljubljane L 1.000. Plemenitim darovalcem se Rdeči križ iskreno zahvaljuje.

Iz Gorške pokrajine

Poroka. V farni cerkvi sv. Lucije na Mostu sta se 20. septembra poročila g. A. Skofir z Loga in gđ. Ema Grbec iz Dobreje. Bog daj obilo sreče!

»Umril je naš dolgoletni pismonoša...« Iz Kostanjevca na Krasi poročajo: Dne 26. septembra je umrl naš dolgoletni pismonoša Ivan Spazali, po domače Nani. 30 let je služboval kot pismonoša. Pokopali smo ga ob udeležbi cele vasi in mnogih sosedov. Bil je zelo dober in skromen človek. Naš župni upravitelj g. Zaletel se je med pelo sv. mašo lepo poslovil od njega. Podčrtal je zlasti njegovo požrtovalno delo, ko nam je 30 let nosil pošto, kar je vršil z ljubeznijo in poklicnim veseljem. Ker ni imel lastne družine, je bil tem bolj doma v vsaki hiši, kjer so ga radi in prijazno sprejeli. Predvsem je bil pa doma v cerkvi, kamor je zahajal dan za dnem in črpal moč za vztrajnost v dobrem. Umril je naglo. Ker ga ni bilo h korjeri po pošto, smo hiteli na dom in ga našli mrtvega. Bil je pravkar umrl, zaspal kot ptiček v svojem gnezdu. Njegov obraz je bil miren kakor je bilo mirno vse njegovo zgledno življenje. Dekleta in fantje so vse poskrbeli, da je bil pogreb res veličasten. Na grobu mu je govoril še komenske glavne pošte, ki je rekel, da ga vidi, kako neustrudno koraka s svojo zvesto palico, ki mu je služila vseh 30 let na njegovi vsakodnevni tridesetkilometerski poti, in neokljudnim nahrbtnikom, ki je služil za vse, kar so ljudje Nanetu naročili. Naj bo v časti njegov spomin in v miru njegova blaga duša!

Iz Trsta

Nov urnik v bankah je stopil v veljavo 1. oktobra. Tržaške banke poseljuje sedaj od 8 do 14, za občinstvo pa so odprte od 8.30 do 12.

Nagla smrt. Na Piazza Ponterosso se je zgrudil v torek zvečer neznanec ter se zvijal v bolečinah. Prihitieli so reševalci, ki so ga naložili na avto ter zapeljali v bolnišnico, vendar je že med vožnjo izdihnil. V bolnišnici so ugotovili, da je to neki Valentin Tortul, ne ve se pa, od kod je in kaj je bil vzrok njegove nenadne smrti.

Na Sveto Goro so poromali Tržačani v skupnem romanju v četrtek 2. oktobra. Udeležba romarjev je bila jako številna.

Tragična nesreča božastnega. V tržaško bolnišnico so pripeljali 20-letnega Albina Semca iz Milja, ki se je nevarno opekel na domačem ognjišču. Semec boleha na padavici, ki ga je prišla v kuhinji ter se je zgrudil čez ognjišče, v katerem je gorelo. Nezvesti zaradi padavice je bila tako globoka, da se ni prebudil, četudi mu je leva roka ostala v žarečem oglju, v katerem je čisto ogorela. Poleg tega je dobil še druge opekline ter je njegovo stanje jako resno.

Iz Novega mesta

Današnji šport. Danes predpolno ob 10 se na Loku nadaljuje tekmovanje v lahki atletiki v okvirju lahkoatletskega dvboja med atleti Dolenjske in Notranjske. Ljubitelji lahke atletike vabljeno!

30.000 kg žive teže. V sredo je v Novem mestu bil tretji sejem za obvezno oddajo živine. Živino-rejci iz novomeškega okoliša so na sejm pripeljali 83 glav živine v skupni teži okoli 30.000 kg. Vsa živina je bila od komisije po večini prav dobro ocenjena. Prihodnji sejm bo konec tega meseca.

Koncertna produkcija učencev glasbene šole g. Engelberta Sorge v Novem mestu se bo vršila jutri, v ponedeljek, zvečer ob osmih v dvorani tukajšnjega Prosvetnega doma. Na sporedu, čigar dobršni del bodo izpolnili harmonikarji, so slovenske in italijanske narodne ter umetne pesmi. Vstopnina 8, 6, 4 lire, galerija 5 lir, stojšča 2 lire.

Maksimalni cenik tudi za šivilje. Okrajno glavarstvo je izdalo tudi maksimalni cenik za šivilje. Po tem ceniku sme šivilja za izdelavo damskega plašča računati 35 do 45 lir, za kostum 35 do 45, obleko 15-20, kozak obleko 20-45, domačo obleko 12-15. Vse šivilje morajo imeti cenik na vidnem mestu nabit.

Mali oglasi

V malih oglaših velja pri izkazuju službe vsaka beseda L 0,30, pri tenitovanijskih oglaših je beseda po L 1,— pri vseh ostalih malih oglaših pa je beseda po L 0,60. Drevak se računa posebej. — Male oglašje je treba plačati takoj pri naročilu.

Službe

Dobe:

Kmečko dekle
sprejemem takoj za služkinjo na deželo. Starost 17—25 let. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 11679. b

Postrežnica

enažno in pošteno, rabim za takoj od 8—10 in od 14—17. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11677. b

Rodbina

dva moška in ženska, za samostojno obdelavo posestva v Ljubljani, okolici se sprejemata. — Ponudbe pod »Kmetijska« št. 11654 upr. »Slovenca«.

Služkinjo

zdravo in močno za vračanja dela sprejme. Mušar Jože, mesar, Sv. Petra cesta 61, Ljubljana.

Izkušen sadjar - gozdar

z daljšo prakso, zmožen samostojnega upravljanja gozdov in sadovnjakov - se sprejme v drž. službo za oskrbnika posestva. Prosnje s pravičljive osebo vložiti v uradni urah pri upravi umobolnice v Ljubljani, Poljanški nasip 52. b

Nočnega čuvaja

zmožnega kavlje, sprejme parna žaga »Zora« v Črnomlju. b

Kmečko dekle

pridno, zdravo, do 18 let staro, vajeno vseh gospodinskih del, iščem za takojšnji nastop. — Poznič Pavla, Ljubljana, Dravška 11 — Za Stadionom.

Služkinjo

pridno, pošteno, najraje začetnico z dežele, sprejme Rovšek, Gradisce 13.

Čevlarskega pomočnika

sprejemem takoj. Tome Franc, čevljar, Florjanov trg 3, Novo mesto. b

Hlapca

sprejemem takoj. — Vodnikova cesta 215. b

Slovenčev koledar

naročite čimpreje

Prva partija

Najbrž je to ljubezen. (Tisto pre) ... tieta otročarija, ko je bil risar ... prav ni bila ljubezen. Kje neki! Stanko ogleduje ravno novi žulji, ki se mu je naredil na dlani pri današnjem delu, in se vrača k večnemu vprašanju: kaj bi bilo, če bi bila Marija spodaj sama. Gotovo bi šel za njo — kakšna preteza bi se že našla, si misli Stanko. In jasnno bi ji rekel: Rad bi vedel, kaj vas muči? — Roke bi ji omahnile na kolena. Zakaj bi radi vedeli? — Ker sem tako sam, Marija. Če že z vami ne morem in ne smem govoriti, bi rad z vami vsaj čutil. —

Spodaj je tako tih, samo kanarček skače in cvrlika nad Marijino glavo, — morda ni Adama doma! — Stanko se je pripognil skozi okno. Ne, še zmeraj je na vrtu, čepi in beza s prstom v zemlji okoli nekaj sadih. Niti ne dvigne upadlih oči, tako je zamišljen v svoje delo ali pa v kako predolgo bolest. Zdajci je privzdignil glavo, kakor da prisluškuje. Ne, nič, in Stanko se je hotel vrniti k svojim dlanem in mislim, kar se je Adam vrnal in se napeto zagledal proti cesti. Nič ni tam, samo avto zateglo trobi in drvi proti Kristini. Nenadno se Adam pože in hiti v hišo. In že spet je zunaj, kar epotoma si oblaci sunkjic in teče, še vrtnih vrat ne zaloputne za seboj. Tá-tá, doli po cesti drvi ambulanca in za njo druga. Nekaj je v Stanku vztrepetalo. Nekaj se je zgodilo. Tu, tam priteče rudar iz hišice, zateza si jermen v pasu, skače na kolo in že drvi dol, najbrž h Kristini. Čudno je, kadar nastane v ulici tako enosmerno gibanje. Tudi ženske hitijo na prag in vse gledajo

20 letna gospodična

nevpeljana, sprejme kakršno koli pisarniško zaposlitev. Gre tudi v prukso. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zanesljiva« št. 11685. a

Boljša dekle

išče službo v pisarno kot uradnica ali poslužnica ali v trgovino kot blagajničarka ali kaj sličnega. — Ponudbe upravi »Slov.« pod: »Zanesljiva in marljiva« 11587. a

Kavcije zmožen

upokojenec, išče kakšno malo zaposlitev za takoj. Cenj. ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Mala zaposlitev« št. 11706. b

Kuharica

skrbna gospodinja, varčna in čista, vajena vsakega dela, išče mesto v župnišču. Naslov v upravi »Slov.« št. 10714. a

Oskrbniško

ali gospodinjstvo mesto iščem z znanjem vsega gospodinjstva, gospodarstva, poljedelstva, vrtnarstva in kletarstva. — Ponudbe na oglaš. odd. »Slovenca« pod »Zaupna moč« št. 11713. a

Stanovanja

Oddajo:

Stanovanje
(več sob s pritliklinami) oddam v vili na periferiji Ljubljane. — Ponudbe na oglaš. odd. »Slov.« pod št. 11668. b

Trisobno stanovanje

v I. nadstr. nove vile z vsem komfortom — takoj oddam stalni vrtni. Uporabljiva lahko tudi. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11709. b

Prostore

v sredini mesta, I. nadstr., za pisarniške ali stanovanjske namene, iz starih elegant. parketiranih sob, balkon, kuhinja, kopalnica, kabinet in ostale pritlikline, takoj oddam. Ponudbe na upravo »Slov.« pod: »Stanovanje 11748«.

Jstejo:

Enosobno stanovanje

iščeta dve osebi za 1. november v okolici Ljubljane. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11660. c

Komfortno stanovanje

dvo- ali trisobno, v centru mesta tudi Mirje, pod Rožnikom, ali Prule, iščeta dva solidna Slovenca za takoj, 15. oktober ali 1. november. — Sigurne plačnik, plačam vedno četrtletno naprej. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Solidna Slovenca« 11694. c

Inženir pri železnici

brez otrok, premeščen iz Črnomlja, išče za takoj ali pozneje dvo- ali trisobno stanovanje, če mogoče v centru Ljubljane. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Stanovanje« 11695. c

Stanovanje

eno- ali dvosobno, išče mirna stranka na periferiji. Ponudbe pod šifro »Periferija« št. 11744 na upravo »Slovenca«.

Sobe

Jstejo:

Prazno sobico

išče gospodična proti solidni stanarini ali konverzaciji italijanske. — Ponudbe na oglaš. odd. lista pod »Primorka« 11577. a

Meblovano sobo

po možnosti s kuhinjo — iščem za tričlansko uradniško družino. Ponudbe pod št. 11663 upravi »Slovenca«.

Gospodična

solidna, išče za takoj sobico pri dobri družini. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11686. b

Dvoriščno delavnico

ali dve večji sobi v pritličju, rabim takoj. Dam 250 lir nagrade. Centrum. Ponudbe na oglaš. odd. »Slov.« pod »Mirna obrt tapetnik« št. 11720. m

Kupimo

Kupujem
vse vrste suš, siviljske, krojaške odrezke, vreče po najvišjih cenah. Alojz Greben, Vošnjakova ulica št. 4, telefon 34-26.

Suhe gobe

jesensko in prejšnjorast kupi po najvišji dnev. ceni

V. H. Rohrmann

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27, telefon 29—15.

»Leitz Elmar«

9 cm 1 : 4, takoj kupim. Ponudbe je poslati podružnici »Slov.« v Novo mesto pod: Kupim 11637.

Športni otroški voziček

dobro ohranjen — kupim. Burkelje A., Zaloška 30.

1000 kg živinske pese

in 500 kg korenja, kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Pesa« 11684.

Suhe jurčke in lisčke

kupujem po najvišji dnevni ceni. R. Višnjevec, trgovec, Florijanska ul. 37.

Slamo

par tisoč kilogramov, kupim. Naslov pove upravi »Slov.« pod št. 11721. k

Prodamo

Pisalni in računski stroj

precizen, najnovejši moderne konstrukcije, takoj prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11489. l

Kislo zelje in repo

dostavlja vsako množino po najnižji ceni Homan, Sv. Petra cesta 81, telefon št. 35-39.

Kraški teran

vipavsko rebulo, original Verona, Vermuth in druga specialna vina nudim po brezkonkurenčnih cenah Ernestu Cosovi, Trst. — Zastopstvo: Ljubljana, Prisojna 5, tel. 36-35. l

Droblilna plošča

velikost 57x39x10 cm — tež. 140 kg — se ugodno prodaja. Jakob Preželj, Novo mesto. l

Otroški voziček

globok — napredaj. Poizve se pri Rogel, Verovškova ul. 21. l

Otroške vozičke,

dvokolesa, radijske aparate izberete po najnižjih cenah pri »Tehnik« Josip Banjal, d. z o. z., Ljubljana, Miklošičeva 20.

Otroški voziček

globok, dobro ohranjen, prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11729. l

Nove zapravljičke

in druge vozove, varilni aparat, napajalno parno in vrtno črpalko, kompresor z rezervoarjem — prodam. Terlep, Šiška — Jernejeva 9. l

Globok voziček

prodam. — Golob, Tugomerjeva 19. l

Gepelj

močan, dobro ohranjen, hitrost velika, napredaj. Podboršek Ivan, šmarčno ob Savi 10, pri Ljubljani.

Jabolka

prodaja Fran Pogačnik, Dunajska cesta 33, telefon 23-24. l

Otroški voziček

globok, pleten, izvrstno ohranjen, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11732. l

Gramoznico

v mestnem okolišu ter več kompleksov, prodaja ugodno »Globus«, nakup in prodaja nepremičnin. — Ljubljana, Petrarkova 26 (Komenskega), tel. 31-08.

Stroj za entlanje

vreč, znamke »Giganta«, in pisalni stroj znamke »Omega« napredaj. Greben, Vošnjakova ul. 4, Telefon 34-26.

Knjige

Knjige vseh strok

antične vrednosti, po zelo ugodni ceni prodam. Vodje univerzitetnih institucij in bibliofilov vabim. Ogled vsak dan od 15 do 18 v Kolodvorski ulici 25. l

Denar

Vse denarne

in trgovske posle izvršim hitro in točno. Obrnite se na: RUDOLF ZORE, Gledališka ulica št. 12, Telefon 38-10.

Poizvedbe

za živali

1000 lir dobi

kdo mi sporoči, kje je konj, teman pram, star 9 let, visok 160/181 cm, dolga glava, močna griva, na čelu majhna bela zvezdica, zadnja leva noga spodaj bela, na tem ob kroni črne pike. Imel je tudi žig 2655. — Ivanc Ivan, Vel. Poljane št. 16, p. Ortnek, Dol. o

Pohištvo

Vsakovrstno pohištvo

izdelujem ter sprejemam tudi v popravilo in poplitriram na novo. Plačljivo tudi na obroke. Povše Avgust, mizar, Rožna dolina, Cesta na Brdo 3. Kličite telefon št. 29-23.

Šivalni stroji

Najboljše šivalne stroje dobite pri znani trdki Ivan Jax in sin, Tyrševa cesta 36.

Posestva

Odprodaja zemljišča

V Zg. Šiški (med cesto in železnico pri gostilni Kavčič) se odprodaja zemljišče. Reflektanti naj javijo do srede 8. oktobra 1941 pismeno, koliko nudijo za kv. meter. — Reflektanti, ki si žele ogledati zemljišče na kraju samem, naj se zglase v trgovini Bertok Miran pri remizi, kjer bodo dobili potrebne informacije in kjer naj puste tudi pismene ponudbe. p

Parcela

983 m², s sadnim drevjem, na Viču, zraven Zdrženih opekarn na Brdu — napredaj. Polzvo se pri Stare Avgustu, tel. št. 90.

Vilo

kupim ali zamenjam s krasno parcelo ob bežigradski gimnaziji. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Vila« št. 11697. p

Rentabilno hišo

9 komfortnih stanovanj v centru Ljubljane ugodno prodam. Proda se tudi polovica. Upoštevajo se le resni reflektanti. Pristavec F., realitet. pisarna, Ljubljana, Gosposvetška c. 3, tel. 23-81. p

Stavbno parcelo

800 m² po 25 lir, prodam. Ponudbe pod »Periferija« 11708 upravi »Slov.« p

Novejšo hišo

v južnem ali zahodnem delu Ljubljane, kupim. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »100.000« - 11705. p

Gozd

srednje zaraščan, ca. 10 ha, ugodno napredaj. Ponudbe v upravi »Slov.« pod »Gozd« št. 11719. p

Obrt

Damska krojačica

Gregorčičeva ul. 12-II, izdeluje in predeluje vsi garderobno provostno in po zelo zmerni ceni.

Pouk

Pouk

slovenščine, italijansčine, francoščine, nemščine, angleščine po strokovno usposobljenih učiteljih. Pojasnila in prijave od 5. do 6. ure pop. pri prof. Sid. Jeras, Levstikova ulica 19.

Italijanščina in nemščina

po solidni metodi. Zvečer in podnevi. Tudi za začetnike. — Beethovnova ulica 9-I. u

Akademik

instruiral za stanovanje visokimnazijca. Naslov v poslovalnicah »Slov.« pod št. 11736. u

Dijaki

Dijaka

sprejemem na zdravo stanovanje in dobro domačo hrano. Mesečno 260 lir. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11717. D

Glasba

Več harmonik

klavirskih, diatoničnih in kromatičnih, poceni napredaj pri »Prometu«, nasproti križanske cerkve. Telefon 43-90. g

Ženitbe

Gospodična

srednjih let, ki ima pohištvo, išče moža. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Veren 11715«. z

Vajenci

Frizersko vajenko

sprejemem takoj. — Salon »Merlak«, Sv. Petra c. 76.

Vajenca

resnega, ki ima veselje do kleparske obrti, takoj sprejme Vostner, Zaloška c. 36, Ljubljana — Moste.

to pa radi tega, ker se cene tiskarskim potrebščinam kakor tudi papirju večajo in moremo ceno koledarja obdržati le, če že sedaj nakupimo vse potrebno za tisk. V tem času boste za tako lepo in pomembno našo knjigo storili največ, če »Slovenčev koledar« naročite in predplačate!

pa sem peljeta dva stara rudarja nekoga, ki se mu zapletajo noge kakor pijancu in mu glava kinka sem in tam — zdaj ga rineta skozi vrata, brččas je tam doktor. »To je Pešta?« — »Prašujejo ljudje in iztegujejo vratove. Ne, to je Kolman. — Torej Kolmanu ni nič hudega.« — Iz pisarne prihaja rudar. — »Zdravo Ferdo! Zdravo, Purkit,« kličejo ljudje, »ti si bil tam spodaj?« — »Da.« — »Pa kaj se je zgodilo?« — »Ah, detonacija! Zaslulo je tisti novi rov, ves? Pri tridesetdesetih. Franta je tam ostal.« — »Kateri Franta?« — »No Brzobohaty. Videl sem mu samo nogo.« — »In Madr ni tam?« — »Madr? Je že zunaj, ne?« — »Ali je tam Ramas?« — »Je, je ženski glas.« — »Ali ste videli tam Ramasa?« — »Ampak ne, hajte, gste Ramasa,« prigovarjajo ljudje; »saj še nihče nič ne ve!«

Zdaj se je na dvorišču malo bolj zgenilo; nekoga nesejo na nosilnici k ambulančnemu vozu. Kdo je to? — Bleha, pravijo ljudje. — »Kdo?« — »Prašujejo tisti zadaj.« — »Neki Bleha,« odgovarja nekdo, »tega niti ne poznam.« — Stanku toče srce od razburjenja. Torej takšna je nesreča v jami; človek bi mislil, da se bo iz jaska valil ogenj in dim, zdaj pa nič. Ambulančni voz se pomika k vratom: prostor! prostor. In v to gneto je zavel duh po karbolu. Stanko skoraj omedleva, rad bi izginil, pa ne more, stoji v prvi vrsti. Neka ženska zraven njega tuli: pustite me tja, pustite me, moža imam tam! — »Ampak nikar ne kričite, gospa Kuldova,« ji prigovarja vratar, »morda se pride.«

»Kristina je evinjska jama,« razlaga nekdo za Stankom. »Kar jaz vem, ne mine teden, da bi tam ne gorelo.« — Murnau je še hušja, se je oglašil nekdo drug, »tam se neprestano delajo plini.« — »Kolit se pojdi z Murnau,« je nekdo ugovarjal. »Tako ni bilo tam še nikoli, kakor tukaj pred pet-

tja dol, kjer je med drevjem videti dimnike in rudniški stolp jame »Kristine«. Nekaj se je zgodilo, čuti Stanko, strmi in se čudi, kako vsi tako naglo vedo in kako je v trenutku vse polno te novosti.

Spodaj je prišla na prag Marija in gleda tudi tja dol, šiška k prsim šivanje in stoji negibno. Stanku je začelo srce razbijati, kri se mu vali v glavo, mora se obrniti od okna, da bi mogel dihati. Tako torej. Zdaj je Marija sama doma. Zdaj je sama. In več ne stoji na pragu, najbrže je šla v hišo in spet šiva. Če bi potrkal — kaj bi ji rekel? Stanku se stiskajo ustnice, ne spravi besede iz sebe, toda to je vseeno: Marija je sama! Mrzlično si popravi ovrtnik in še enkrat pogleda skozi okno: ali se ne vrača Adam? Ne, marveč po ulici drvijo na kolesih cele trume rudarjev; neka ženska teče in ihti, skoraj tuli. — Stanko se zažene po stopnicah, topotá kakor konj, ampak zdaj mu je to vseeno. Spodaj na hodniku ga je obšla nenadno neka slabost v kolenih ali kaj. Pa je že zunaj, hvata bogu, že je na ulici in hiti tja dol, kamor se ženejo vsi. Teče z dolgimi ekoki, kar samo ga nese, še nikoli ni tako lahko tek. Stanko kar leti in se čuti močnega, lahkega in hitrega, kakor še nikoli.

Pred zaprti ograjo »Kristine« je že ljudi kakor čebel pred panjem: rudarji s kolesi, zijalci, ženske — neke ob ograji nekdo glasno cvili. Stanko se tlači v ospredje. »Kaj se je zgodilo?« Star rudar ga je mračno pogledal in ni rekel nič. »Nekaj je eksplodiralo,« je dejal drug. — »Pa so tam spodaj ljudje?« — »O, ljudje bodo tam, ampak samo druga partija, ki dela na prekopolu. Veliko jih tam ne bo.«

Stanko se rine naprej, da bi videl vsaj na dvorišče. Prazno je tam in tiho, samo kupček ljudi čaka pri ambulančnih vozovih. Od rudniškega stol-

Dolarske hijene

Stric Paddy hoče priti še bliže. Stopi korak naprej in pri tem zadene v stojalo za cvetlice. Seveda mora stojalo takoj izgubiti ravnotežje. S hruščem zagrmijo po tleh, čepinje težkega lonca s cvetlico pa veselo zaženketajo po tleh. Gizela plane pokonci. Palmer tudi. Že vidita oba strica Paddyja, ki v zadregi nekaj godrnja in jima nato hitro začne pripovedovati, da sta se že preveč časa odtegnila družbi in da jih je prišel iskat.

»Že greva, stric Paddy!« kima Gizela in prime Palmerja pod roko. Na uho pa mu zašepeta: »Ti, Jonny, sedajle bo pa očka vsem povedal, kdaj bo najina poroka.«

Palmer na videz ves vesel pokima, čeprav mu je prav sedaj postalo pošteno vroče. Za Boga, kaj bi vendar iz tega! Ne ostane mu drugega, kakor da Gizeli čimprej pove resnico. Saj ima nobenega izhoda več. Zakaj ju je moral prav sedaj zmotiti stric Paddy, ko je pogovor tako lepo napeljal in ko bi lahko Gizeli vse priznal. Zamišljen stopa z Gizelo in niti ne sliši, kaj ji stric Paddy pripoveduje. Prestrašen se odzve, ko ga stric Paddy krepko sune pod roko. Začuden zapazi, da jima je Gizela ušla in da sta ostala s stricem sama.

»Kaj pa je, stric?«

Mrko gleda stric Paddy Palmerja. »Ti, Jonny, ali veš, da se mi že kar meša v glavi od vseh teh nemogočih neumnosti, ki jih zadnje

dneve pripoveduje ljudem?« Jezno prekine Palmerja, ki hoče nekaj povedati. »Počakaj, da izgovorim! Vse kar koli si kje govoril, vse je bilo narobe... O svoji materi, ki je niti nikdar poznal, o tvojih brkih, o moji kupčiji z milom...« Vnovič sune stric Paddy Palmerja v rebra. »Ali veš, da si tako trapasto govoril, da sem v resnici prišel na misel, da nisi Jonny, ampak njegov dvojnik — Palmer!«

Palmer ostrmi. Takoj se pripravi in pazi le na to, da ga stric ne bi mogel razkrinkati. Hkrati se čudi sam sebi. Saj je pravkar hotel vse priznati Gizeli. Zakaj ne bi sedaj priznal stricu? Toda beseda mu ne gre z jezika. Nehote mu pa, ko očita joče odkimava z glavo, uide: »Toda stric, kako moreš vendar...« Že igra Palmer svojo vlogo naprej.

»Da, da, kako sem mogel,« rentiči stric Paddy. »Vse to je posledica tvojega trapastega govorjenja... Toda če mi sedaj poveš, zakaj si kvasil vse te neumnosti, potem ti odpustim! Potem me tudi nikdar več ne bodo skrbele te tvoje oslarije!«

Nehote se zasmeje Palmer. Pa je stric Paddy res tako smešen, kadar je jezen. Prav zato postane Palmer še bolj predzren, glasno se zasmeje: »Vidiš, stric, zadnjič mi je prišlo tole na misel: kljub zgodbi o dvojniku ni nikomur padlo v glavo, nikomur v vsem Newyorku, tudi policiji ne, da jaz morda nisem Jones Grill. Nihče ni računal s to možnostjo, da sem jaz Grillov dvojnik, ki mu je vendar tako podobno.«

»Hm, nekemu pa je prišlo to vendar na misel!« pripomni stric Paddy.

»Komu pa?« hitro vpraša Palmer.

»Tvojemu Charleyu... Ta je namreč opazil marsikaj, česar si ni znal razlagati.«

Charleya se je Palmer že spočetka najbolj bal in je prav zato včasih kar sovražil nič krivega in zvestega slugo Palmer je vedel, da se ne more izogniti Charleyu in da ga ta zato najlažje razkrinka, ker tudi najbolj pozna pravega Grilla.

»Da, da,« pravi zaničevalno, »Charley je star in postaja že nekoliko čudaki... Ker nihče ni prišel na to misel, je mene prav posebno mikalo, da bi preizkušal ljudi in se malo norčeval. Zato sem govoril križem vprek vse narobe. Razumeš?«

»Ne, res ne razumem!« godrnja stric Paddy. »To je vendar popolnoma enostavno, stric... Preizkusiti sem hotel, koliko sumljivih okoliščin je sploh treba, da se vzbudi sum. Vso zgodbo o dvojniku je vendar dovolj razvleklo časopisje... Če bi se torej jaz sumljivo obnašal, bi vendar moralo priti komu na misel isto kot meni... Toda zdi se mi, da so bili vsi slepi.«

Stricu Paddyju se zdijo vse to početje sicer nesmiselno, prinaša pa mu vendar razumljivo razlago. Sedaj lahko pokoplje strahove, ki si jih je podzavestno bal in ki mu niso dali več miru. Potolažen jo mahne z Jonnyjem v sprejemnico.

Tam ju že nestrpno pričakujejo. V širokem polkrogu stoje gostje. Dv anatararja ponujata polne kozarce penecnega se vina. Harley Morton je položil roko na Gizelino ramo. Gizela nekoliko zardi, ko stopi Palmer k nji.

»Ljubi moji gostje!« pravi Harley Morton s posebnim poudarkom. »Sporočiti vam moram, da

bomo doživeli v kratkem pomemben družabni dogodek za ves Newyork!«

Vsi vedo, kaj hoče Harley Morton povedati. Le vljudnost zahteva, da vsi potrpežljivo čakajo s čašami v rokah.

»Dve ugledni in pomembni podjetji se bosta v bližnji prihodnosti tesno združili. Združila jih bo zveza, v katero nameravata stopiti Gizela in naš ljubi Jonny Grill. Zato dvignimo čaše in jih izpraznimo na srečo mladega para, ki bo devetnajstega septembra stopil pred oltar!«

Vsa družba zaživi. Vse se smeje, veselo žvenkečejo čaše. Vse napija Gizeli in Palmerju. Tudi stari Morton oživi in postane prav vesel. Potem, ko je izpraznil nekaj kozarcev, veselo zabava vse, ki ga poslušajo, s prešernimi zgodbami. Zdi se, da se je ob sreči svoje hčerke pomladil. Tudi stric Paddy drži z njim. Oba skupaj hodita med mladimi in se veselita z njimi. Pozno v noč ostane dobro razpoložena družba skupaj in se neprisiljeno zabava. Celo Palmerja prevzame dobro razpoloženje, skrbi in težave so se za trenutek umaknile v kot. Te kratke ure preživi res kot pravi Grill.

Ko v ranem jutru mahata stric Paddy in Palmer proti domu, sta oba malo okajena. Stric Paddy drži svojega nečaka pod roko, Palmer pa se večinoma prešerno smeje. Ko korakata po Peti aveniji, jima pihla hladni jutranji zrak v lica.

»Ti, Jonny,« se smeje stric Paddy, »ali si srečen?«

»In kako srečen!«

»No, potem je pa vse dobro.«

S. A. Distilleria

Liquore Strega

La più antica e nota marca italiana di liquori.

Najstarejša in najslavitejša italijanska znamka likerjev.

DITTA ALBERTI — BENEVENTO

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob 16. in 19. uri, ob nedeljah in praznikih pa ob 10.30, 15., 17. in 19. uri

Velika dirka

Senzacionalne konjske dirke... Zadnja filmska romanca slavnega Adolfa Menjoua. Adolf Menjou, Roger Daniel, Dolores Costello in dr.

KINO UNION TEL. 22-23

Natrapežih cirkus in na arenah velikih gledališč in varietetev se odigrava zanimiva in globoka ljubzenska zgodba

Smej se bajazzo

Fosco Giachetti — Laura Solari

KINO MAI CA TEL. 22-43

Vesela dogodivščina slavnega tenorista

POMLADNA PESEM

V glavnih vlogah G. LUGO, znan iz filma, Pesem vetru, Ameriški komik OLIVER HARDY v filmu polnem smeha in veselja

ZENOBIA

Predstave ob 14, 16.30 in 19. uri

KINO KODELJEVO - TEL. 41-64

STROJNO PODJETJE

R. WILLMANN, Ljubljana

Slomškova ulica št. 3, telefon št. 20-55

Beneški jarmeniki, cirkularke, nihalne žage najnovejših konstrukcij, brusilni stroji. — Železni deli k pogonu mlinjskih kamnov, zatvorjenice. Transmisijski deli, kakor osovine, ležišča, spojke, jermenice vseh vrst in velikosti. — Rebraste cevi iz kovanega železa z ugodnim grelnim učinkom. — Elektro- tovarna in jamska dvigala, viti in dvigalne ter transportne naprave. — Projektiranje in oprema žag in mlinov ter drugih industrijskih naprav. Vsakovrstna popravila strojev. — Ponudbe brezplačno, na željo strokovnjaški obisk.

Sciroppo Gerolamo Pagliano

depurativo del sangue

FIRENZE

a Lubiana presso d. d. Salus

Sirup Gerolamo Pagliano

za čiščenje krvi

v Ljubljani pri d. d. Salus

I. S. D. A. Impianti Sollevamento Distribuzione Acqua **Torino**

Črpalna postrojenja in vodovodna omrežja vseh obsegov, vse vrste črpal, bencinski in Diesel-motorji za poljedelstvo, cevovodi itd.

I. N. C. E. I. Industria Nazionale Cavi Elettrici **Torino**

Vse vrste električne žice iz aluminija in bakra z izolacijo iz avtarkičnega materiala, kabli, specialne žice za vse industrije itd.

DALMINE, Bergamo

Jeklene cevi vseh dimenzij jeklenke za kisik, vodik, metan itd. specialni komadi za cevovode.

Zastopstvo za Ljubljansko pokrajino

Dipl. ing. FEDOR ŠVIGELJ, Ljubljana

Verdijeva ul. 2/V. Tel. 38-53 Velesojem: Paviljon „D“

VODNE TURBINE

VENECIJANKE, KROŽNE ŽAGE, MLINI, TRANSMISIJE, ITD.

STROJNO PODJETJE ING. BORSTNAR

LJUBLJANA-ŠIŠKA, SV. JERNEJA 18. TEL. 45-60

NA VELESEJMU PAVILJON H

ZAHVALA. Vsem, ki so sočustvovali z nami ob težki izgubi našega nadvse ljubljene očeta

IVANA MIHEVCA

kakor tudi vsem darovalcem vencev in cvetja, se najiskrenejše zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni g. dr. Slavkoti Oblaku, ki je ob času boleznih z največjo požrtvovalnostjo in ljubeznijo storil za draga pokojnika vse, kar je bilo mogoče. Prav tako se zahvaljujemo č. g. župniku in g. Jožetu Skvarči za ganljiva govora pri odprtem grobu. Enako se zahvaljujemo pevcem in godbi za prekrasne žalostinke, kakor tudi vsem ostalim udeležencem, ki so draga pokojnika spremlili na zadnji poti. — Sv. maša zadušnica bo v ponedeljek, dne 6. oktobra ob pol sedmih v cerkvi sv. Nikolaja.

Dol. Logatec, 4. oktobra 1941. Zahlujoči.

Objave

Maslarica iz Škofje Loke

Je pustila pri neki stranki kovček s perilom in pri drugi stranki zavoj z obleko. Prosim, da se dotični stranki javiti na tel. št. 26-95 ali Papirni, Wolfova ulica 8, ali tel. 27-36

Dražba hlobov!

Šumska uprava razlaščenih gozdov v Kočevju št. 189 bo prodala cca. 270 kub. metrov iglaste hlobovine fre. gozd iz gozdov podpisane uprave na javni dražbi, ki bo dne 7. oktobra t. l. ob 10. uri pri Šumski upravi razlaščenih gozdov v Kočevju. Vsa pojasnila za to dražbo daje Šumska uprava razlaščenih gozdov v Kočevju.

»Servis biro«

Prevozi, prepisi, razmnoževanja. Razne osebne usluge. Potovanja. Prekrba listin in naslovov. Nasveti in pomoč. Zanesljivo in diskretno. Zahtevatve informacije »Servis biro«, Ljubljana, Sv. Petra c. 29-II, tel. 21-09.

Ukradena je bila

tehtnica »Berkel« 20 kg z računalom od 2.— do 30.—. Kdor izsledí, dobi 300 lir nagrade. Remic F., Malejeva 9, Kodeljevo.

Avto-motor

Oblastv. koncesionirana šoferska šola za poklicne šoferje in amaterje

I. Gaberšek

bivši komisar za šoferske izpite Kolodvorska ulica št. 43 Telefon št. 28-28

Brezplačno na poizkušnjo

Vam montiramo naš novi super generator na vse vrste avtomobilov (tudi na DKW), motorna koleza in stabilne motorje. — Najboljše reference na razpolago. Generator delavnica, Tyrševa cesta 13 (Figovec, levo dvorišče).

Tovarni avto

napredaj zaradi opustitve obrata; na plinski pogon, guma in voz se v dobrem stanju. — Kovač, Prisojna ulica 5.

Naročajte in širite »Slovenca« !

Filatelija

Pravi filatelisti

znank ne lepijo! Edina in polno vredna znamka je brez prilpeke. Zbirajte v vložnih albumih najboljše kvalitete — Jol — ki jih dobite v vseh formatih v knjigarni Janez Dolžan, Ljubljana, Stritarjeva 6.

Filatelisti pozor!

Najugodnejše kupite in vnovčite znamke vseh kontinentov do poslednjih okupacijskih znamk — v knjigarni Janez Dolžan, Ljubljana, Stritarjeva 6.

Filatelija Modrijan,

Ljubljana, Miklošičeva 34, razstavlja na velasejmu svoje albume in vložne albume »Jol«. Prevzame v komis. prodajo znamke ljubljanskih izdaj, serije raznih držav in kompletne zbirke.

Vse okupacijske znamke

dobiš najhitreje v Mladinski založbi, Ljubljana, Stari trg 30.

Živali

Konja

srednje velikega, kupim. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11722.

Psa volčjaka

čistokrvnega, krasnega, starega 8 mesecev, dresiranega, prodam. Okiškega ulica 14, Kodeljevo.

SLOVENEČ

SLOVENEČ • SLOVENEČ • SLOVENEČ •

JE NAJVEČJI, NAJBOLJŠI IN NAJBOLJ RAŠIRJENI SLOVENSKE DNEVNIK

ZATO GA NAROČITE IN ŠIRITE!

GASSOGENI A CARBONE DI LEGNO

GENERATORJI NA OGLJENI PLIN

FRIGONUBEX brevettato patentirano

Za vse potniške in tovarne avtomobile in stabilne motorje

NOVOST: GENERATORJI ZA DIESEL-MOTORJE

Specijalna tovarniška izdelava NAJNIZJE CENE

Rap. gen. Gen. zast. **I. M. KENDA** Adler-Service

Tel. 45-58 **LJUBLJANA — KERSNIKOVA 2**

Gepe domače jaslice

mora imeti o Božiču vsaka naša hiša

ZATO NAROCITE TAKOJ »SLOVENEČEV KOLENDAR«, S KATERIM JIH BOSTE DOBILI ZASTONJ!

V koledarju bo tudi lepa tribarvna bakrotiskna reprodukcija Žužemberške Matere Božje, ki bo lahko v najlepši okras vsaki hiši!

Naročite koledar takoj! Še ta mesec imate čas!

Samo 9 lir in 2 liri za pošiljatveno stroške.

Banca cooperativa economica S. A. a Lubiana

eseguisce tutte le operazioni di banca alle più favorevoli condizioni
Emissione d'asegni circolari

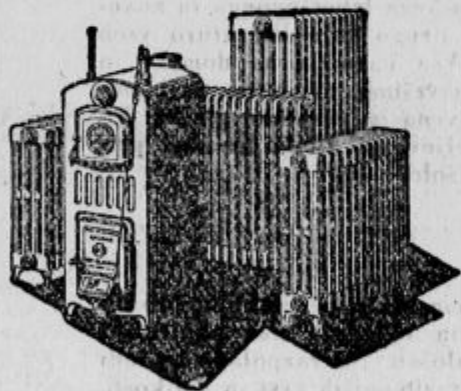
Telefono 2057, 2979

Zadružna gospodarska banka D. D. v Ljubljani

izvršuje vse bančne posle po najugodnejših pogojih
Izdaja cirkularne čeke

14 stavbenih parcel

po 500 do 700 kvadrat. metrov ob Kamnogi-
riški cesti v Dravinah po ugodni ceni na
prodaj. Poizvedbe pri J. Kogovšek, Ljubljana
VII Kamnogiška 26 ali pa v pisarni dr.
Tomšiča, Tavčarjeva 13

'IDEAL NEO-CLASSICO'

Radiatori, radiatori, accessori "IDEAL"
per impianti di riscaldamento civili
e industriali di qualsiasi potenza.
Materiale "Ideal Neo Classico" per
impianti autonomi.

Radiatori, peči, pripadajoči deli "IDEAL"
za toplotne napeljave, zasebne in
industrijske, kakršne koli zmogljivi-
nosti. Material "Ideal Neo Classico"
za samostojne naprave.

Zahtevajte knjižice, L' brezplačno pri

SOCIETÀ NAZIONALE DEI RADIATORI

Via A.M. Ampère 102 Milano Tel. 286805-286830

„SPEKTRUM“ d. d.

tvornica ogledal in brusilnica stekla

Začeta okenskega stekla
zastekjevanje novih stavb

Ljubljana VII Celovška c. 81 Tel. 23-43

Zrcalno steklo. Portalno steklo za izločbe, strojno
4-6 mm debelo steklo. Ogledala v vseh veliko-
stih in oblikah. Brušeno steklo, matirano in or-
namentno steklo za nove stavbe in pohištvo itd.

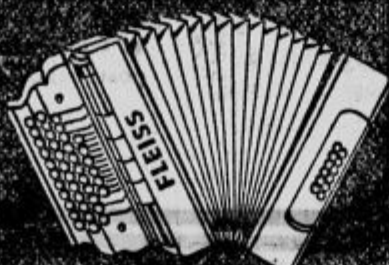
Nočni čuvaj,

vesten, pošten in trezen se
sprejme takoj. Prednost i-
majo orožniški upokojenci.
Pismene ponudbe s točnimi oseb-
nimi podatki je poslati najka-
sneje do 10. oktob. 1941 na upr.
Slov. pod „Nočni čuvaj“ 11674.

„Slovenčev koledar“ boste vsled
njegove vsebine nujno potrebovali
vse leto — stane pa za naročnike
naših listov le 11 Lir

IZDELOVANJE HARMONIK

JOS. FLEISS
LJUBLJANA
TYRŠEVA C. 35
ZAHTEVAJTE CENIK

Istituto „Guglielmo Marconi“ - Venezia

specializzato corsi recupe-
ro anni e abbreviazione. —
Proroga servizio militare.
— Convitto. — Semiconvitto.
Pensionato alunni e scuole
regie. Aperte iscrizioni.
Chiedere programma.

specializzati corsi per za-
nimanje ali skrajšanje
učnih let. — Odložena vo-
jaška obveznost. — Zavod
za notranje in zunanje u-
čenje. — Pensionat in kra-
ljavske šole. Vpisovanje pro-
sto. Zahtevajte program

*Cordial Campari... un magico nome
che è ripetuto ogni giorno in tutte
le lingue del globo; un soave liquore
che rianima nelle avverse circo-
stanze, ed esalta nelle ore liete.*
DAVIDE CAMPARI & C. - Milano, Via Montoni 19

**CORDIAL
CAMPARI**
Liquor

*Cordial Campari... čarobno ime,
katero ponavljajo vsak dan v vseh
jezikih sveta; lahek liker, ki v
neprijetnih okoliščinah poživilja
in v veseljih urah navdušuje.*
DAVIDE CAMPARI & C. - Milano, Via Montoni 19

TORINO • 1835

CORA - CORA

l'aperitivo di gusto moderno.
Si prende con seiz.

aperitivo modernega okusa.
Pije se s sodavico.

Izbira ni ležka,

kadar treba določiti časopis, v katerem
naj oglašuje trgovec ali obrtnik. Vsakdo
bo pri tem upošteval list, potem kate-
rega bo prišel najsigurnejše v stik z naj-
širšimi kupnomočnimi sloji prebivalstva.
In to je naš dnevnik „SLOVENE<“, ki
ga bere — posebno ob nedeljah — z
malo izjemo vsaka slovenska hiša. —
En poskus Vas bo o uspehu prepričal!

Konzul nezavisne države Hrvatske

v Ljubljani poziva vse hrvatske državljane, ki stalno bivajo v Ljub-
ljani, da se radi očevidnosti osebno javijo na konzulatu, Prešerno-
va ulica 54/l. od 16. — do 18. ure popoldne v sledečem redu:

Z začetno črko priimka

A. do vključno E.	v torek 7. oktobra
F — J	v sredo 8. oktobra
K — M	v četrtek 9. oktobra
N — S	v petek 10. oktobra
Š — Ž	v ponedeljek 13. oktobra

Hrvatski državljani ki so stalno nastanjeni v Ljubljanski pokrajini, pa ne morejo
osebno priti na konzulat, morajo pismeno najkasneje do 15. t. m. dostaviti sledeče
podatke:

Priimek in ime. ime očeta ter rodbinsko ime in ime matere, poklic, pristojnost,
narodnost in raso pripadnost, vera, s-kom poročen(a). Tu navedi ime in priimek
moža, odnosno ime in rodbinsko ime žene, njeno narodnost, raso in vero ter dan
in kraj rojstva. Nadalje mora izjaviti od kdaj in zakaj stalno biva v Ljub. pokrajini,
kdaj je bil zadnjikrat na Hrvaškem in katere jezike govori. Tem podatkom je
treba dodati čisto kratak življenjepis.

Konzul Dr. Ivanić I. r.

Ko dneva nam ugasne luč
in stan nam in stezo noč temna pokrije ...
Do dnevne svetlobe Vam v žep dajo ključ
Trpežne odlične

„ZMAJ“
BATERIJE

Na svojem domu v Gornjem gradu je po dolgotrajni težki bolezni 1. oktobra
umrla preblaga gospa

Josipina Viktorija Zipkin
roj. Flere

in je bila pokopana v petek ob 2 popoldne na tamošnjem pokopališču.

Maša zadušnica se bo brala v Ljubljani v frančiškanski cerkvi v ponedeljek,
dne 6. oktobra 1941 ob pol osmih zjutraj.

Preblago in dobro pokojnico ohranimo v najlepšem spominu.

Žaljuči

SE TA MESEC IMATE ČAS!

Nov prevod dela Dantejeve »Božanstvene komedije«

Naš znani prevajalec in literarni kritik dr. Tine Debeljak
je nad vse uspelo prevedel tri najlepše speve Dantejeve
»Božanstvene komedije« in sicer 32., 33. in 34. spev, ki opi-
suje kazni v zadnjem krogu pekla. Prevod teh spevov z bo-
gatimi ilustracijami bo izšel v »Slovenčevem koledarju«, ki
ga takoj naročite.

Prelep prevod najlepšega dela »Božanstvene komedije«
in številne ilustracije že sami zaslužijo, da si zaradi njih
naročite naš koledar, ki stane le 9 lir in 2 liri za pošilja-
tvene stroške.

Vsak, kdor bo naročil »Slovenčev koledar«, bo dobil
lepe jaslice, ki so središče naših družin o božiču, zastonji
Jaslice so delo našega znanega akad. kiparja Goršeta.

V koledarju bo notranje političen, zunanje političen in
gospodarski pregled, številni drugi znanstveni, zlasti pa
leposlovni članki ter kakor vedno v koledarju, predvsem
koristne gospodarske razprave in nasveti.

Poleg vsega bo pa v koledarju še lepa povest.

KOLEDAR V VSAKO SLOVENSKO HIŠO!

Te dni hodijo inkasantje naših listov pobirat naročnino
za list; blagovollite jim poravnati tudi naročnino za kole-
dar, kajti le ta mesec imate še čas, da si ga naročite

HRANILNICA LJUBLJANSKE POKRAJINE

PREJ
HRANILNICA
DRAVSKE
BANOVINE

SEDEŽ LJUBLJANA
TELEF. 35-26, 35-27

EKSPOZITURA
KOČEVJE - TELEF. 1

IZVRŠUJE NAVADNA IN KLIRINŠKA
NAKAZILA, VNOVČUJE ČEKE IN
NAKAZNICE TER OPRAVLJA
VSE BANČNE POSLE

LJUDSKA KNJIGARNA DRUŽBA Z O. Z. V LJUBLJANI

Knjižarniški oddlek

priporoča svojo bogato izbiro slovenskih leposlovnih, jezikovnih, znanstvenih in poljudno znanstvenih knjig, gospodarska, gospodinjska in praktična dela ter mladinsko in nabožno slovstvo. ● Opozarjamo posebej na veliko zalogo italijanskega leposlovnega in znanstvenega slovstva in na drugo tujo literaturo vseh znanstvenih panog. ● Vsa naročila na domače in tuje časopise in revije izvršimo točno po najugodnejših pogojih. ● Cerkvena in posvetna glasba domačih in tujih skladateljev. ● Učila in učni pripomočki za katehete in šole.

Papirnica

Cenjene odjemalce vabimo, da si pri nakupu šolskih in pisarniških potrebščin ogledajo naš papirniški oddlek, ki je bogato založen. Na razpolago so tudi vse poslovne knjige najrazličnejših vrst in velikosti.

Podružnica Ljudske knjižarne

Ljubljana — Kopitarjeva ulica 2

ima v zalogi lepo in bogato izbiro pisarniških in šolskih potrebščin, devocionalije, podobice, molitvenike, križe ter nabožne slike in kipe raznih velikosti. ● Cenjenim odjemalcem jamčimo za točno in vestno postrežbo. ● Cene skrajno nizke!

Naročite Slovenčevo knjižnico čimpreje

25. knjigo: VELIKI BELI MOLK (spisal L. Rouquette bomo dali vsem onim **zastonj**, ki so se naročili na vso zbirko 24 knjig »Slovenčeve knjižnice« in bodo vso zbirko plačali vsaj **preden izide** 23. knjiga. — Nagradna knjiga »Veliki beli molk« je krasna in znamenita povest z Aljaske, ki opisuje življenje med Eskimi. V knjigi bodo številne slike.

Kdor naroči vso zbirko, to je 24 knjig »Slovenčeve knjižnice«, bo dobival knjige dostavljene na dom!

Ne odlašajte niti dneva, ampak takoj naročite »Slovenčevo knjižnico« z dopisnico na naslov: »Slovenčeva knjižnica«, Kopitarjeva 6 — Ljubljana, ali po zastopnikih, ki Vas obiskujejo.

Če naročite našo zbirko knjig, boste s tem podprli tudi številne tiskarske delavce, ki bodo ostali pri delu. Tudi zastopniki, ki Vas obiskujejo so večinoma taki, ki so sedaj brez služb in z nabiranjem naročnikov preživljajo sebe in svoje družine.

Naročite »Slovenčevo knjižnico« čimprej, ker s tem doprinašate kulturnim in socialnim nalogam našega naroda!

Slovenčeva knjižnica, Kopitarjeva ul. 6 - Ljubljana

Knjige po
5 LIR
samo v Sloven-
čevi knjižnici

Zbirka prvega letnika „Slovenčeve knjižnice“ bo imela predvidoma sledeče knjige:

1. Jalen: **Trop brez zvoncev**. Krasna lovsko-plažinska povest. Že izšla.
2. Deledda: **Marianna Sirca**. Sardinska povest slavne pisateljice. Zgodba o ljubezni premožne deklice in razbojnika.
3. Björnson: **Deklica s Prisoj**. Anže. Dve sončni vaški zgodbi, ki vam bodo pravi užitek za dolge zimske večere.
4. Vieser: **Podkroški gospod**. Zgod. povest iz Koroške pred 500 leti.
5. Nemcova: **Pravljice**. Svetovno znane pravljice za stare in mlade.
6. Elvestad: **Mož, ki je oropal mesto**. Napeta detektivska povest o znanstveniku, ki je postal tat.
7. Claes: **Pokojni župnik Kampens**. Veder in zanimiv roman visoke vrednosti, o zgodah in nezdah gospoda Kampensa.
8. Bevk: **Vedomer**. Kmečka povest enega največjih naših pisateljev.
9. Wast: **Zlato večnega juda**. Roman o judovstvu, njegovem denarju in skrivnostih.
10. Pellico: **Moje ječe**. Znamenita dokumentarna knjiga velikega italijanskega pisatelja iz prejšnjega stoletja.
11. Haggard: **Družina ledene dobe**. Roman znanega Haggarda iz davne preteklosti človeške zgodovine.
12. Lavrenčič: **Tonca iz lonca**. Mladinska povest s slikami.
13. Jalen: **Ovčar Marko**. Najlepša slovenska pastirska povest.
14. Osendowsky: **Ljudje, živali, bogovi**. Senzacionalni opisi pisateljevega potovanja po Mongoliji in skrivnostnem Tibetu.
15. Biggers: **Zametne copate**. Napet kriminalen roman, v katerem ima glavno vlogo slavni Charlie Chan.
16. Bonelli: **Črni križar**. Zgodovinski roman iz časov križarskih vojsk.
17. Malešič: **V zelenem polju roža**. Zelo lepa domača povest o uspehih in nezdah mlade ljubezni.
18. Bourget: **Ljubezen, ki ubija**. Pretresljiv roman velikega francoskega pisatelja.
19. Konstantin: **Baj Ganjo**. Najboljši bolgarski humorist nam tu popisuje, kako je Baj Ganja romal po Evropi in kaj je vse doživel.
20. Grossi: **Marco Visconti**. Velik zgod. roman iz srednjeveške Italije.
21. Čampa: **Koliba onkraj Blošče**. Lepa ljudska povest našega mladega in že priznanega pisatelja.
22. Rohmer: **Skrivnost dr. Fu-Mančuja**. Silno napet kriminalen roman o zločinskem Kitajcu Fu-Mančuju, ki ga lovijo detektivi.
23. **Knjiga nasvetov**. V njej bodo zbrani važni nasveti za gospodinjstvo, gospodarstvo, poljedelstvo in sploh za vsakega, zlasti glede zdravja.
24. Pierre Benoit: **Veliki jez**. Roman iz Irske zgodovine o veliki domovinski ljubezni.

Pridržujemo si pravico, da iz umljivih razlogov, kakšno knjigo nadomestimo z drugo.

KNJIGOTISK

Tiskovine za urade, trgovino in obrt, časopisi, revije, prospekti, katalogi, brošure, ceniki, letaki. Eno- in večbarvni ilustracijski tisk

KNJIGOTISK
OFSETNI TISK
LITOGRAFIJA
KAMENOTISK

BAKROTISK
KLIŠARNA
FOTOGRAFIJA
KNJIGOVEZNICA

KLIŠARNA

Klišeji v vsaki obliki, za reprodukcijo slik, fotografij in drugo, za enobarvni in večbarvni tisk v največji velikosti 70 x 100 cm

LITOGRAFIJA

Plakati, vrednostni papirji, diplome, katalogi, prospekti, etikete v eno- in večbarvnem tisku. Kameno- in offsettisk, fotolitografija

BAKROTISK

Umetniške ilustracije, prospekti, albumi, koledarji, razglednice, diplome, propagandne tiskovine v eno- in večbarvnem bakrotisku

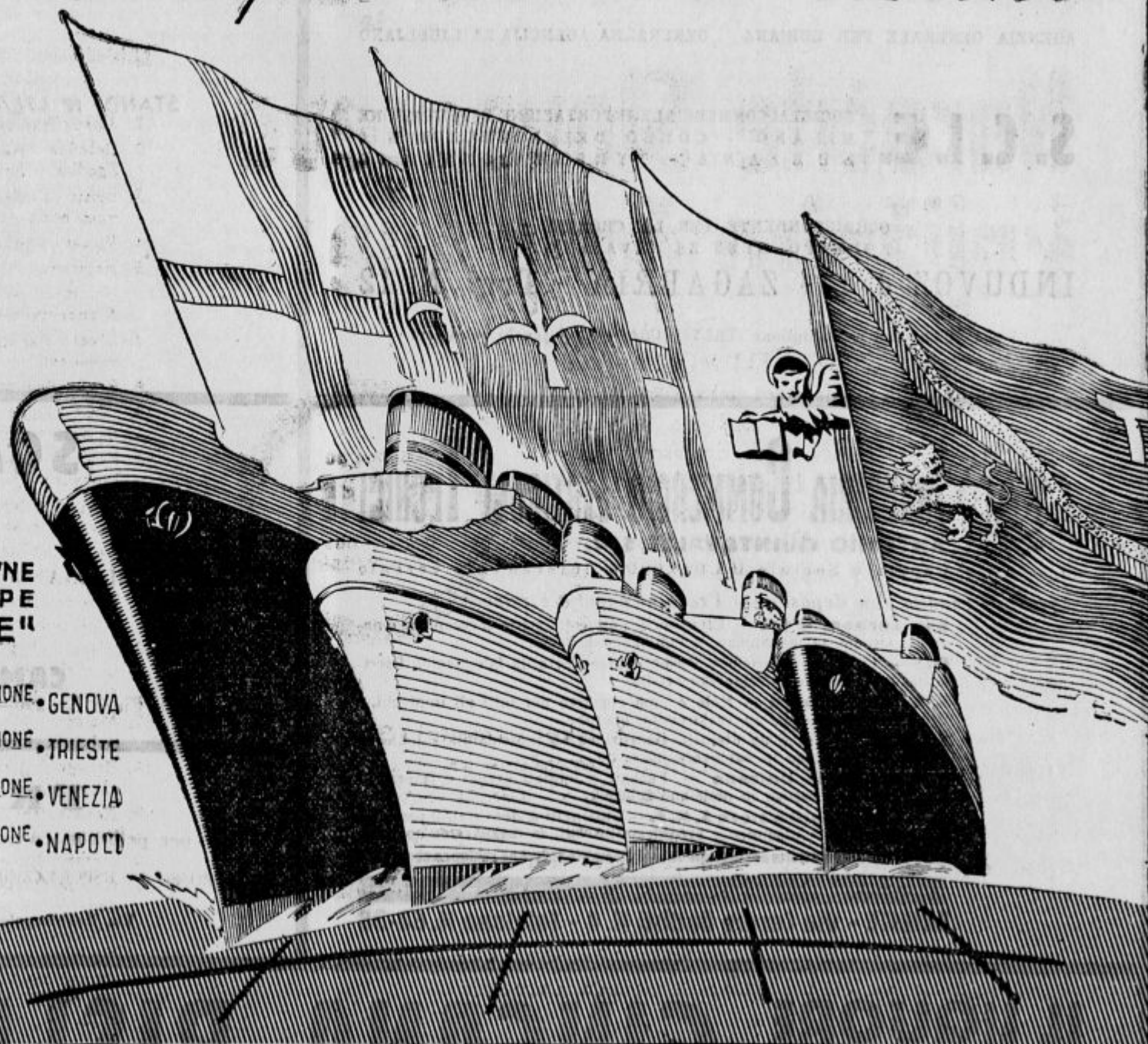
LJUDSKA TISKARNA LJUBLJANA

Telefon interurban 4001-4005

Navi italiane per tutto il mondo

LE 4 COMPAGNIE DI ŠTIRI PAROPLOVNE
NAVIGAZIONE DEL DRUŽBE GRUPE
GRUPPO "FINMARE" "FINMARE"

I T A L I A . SOC. NAVIGAZIONE . GENOVA
LINEE TRIESTINE PER L'ORIENTE . SOC. NAVIGAZIONE . TRIESTE
A D R I A T I C A . SOC. NAVIGAZIONE . VENEZIA
T I R R E N I A . SOC. NAVIGAZIONE . NAPOLI

Italijanske ladije po celem svetu

ESPOSITORI ALLA FIERA DI LUBIANA

RAZSTAVLJALCINA LJUB- LJANSKEM VELESEJMU

ITALIA

**BELLEZZE NATURALI
ARTE - LAVORO**

**NARAVNE LEPOTE
UMETNOST - DELAVNOST**

Nel visitare la Fiera di Lubiana recatevi al Padiglione italiano dove troverete un'ampia documentazione fotografica dell'operosità creativa del popolo italiano nella cornice di bellezze naturali ed artistiche.

Ko boste obiskali ljubljanski velesejem pojdite v italijanski paviljon, kjer boste našli obširne fotografske dokaze stvariteljske delavnosti italijanskega naroda v okviru naravnih in umetnostnih krasot.

FEDERAZIONE ITALIANA DEI CONSORZI AGRARI

ITALIJANSKO ZDRUŽENJE POLJEDELSKIH KONZORCIJEV

Tutte le materie e macchine per l'agricoltura
Tutti i prodotti dell'agricoltura
Vse orodje in stroji za poljedelstvo
Vsi proizvodi poljedelstva

ROMA - Via XXIV Maggio, 43

ITALVISCOSA

MILANO - CORSO VITTORIO EMANUELE N. 37-39

Società per la vendita esclusiva delle fibre tessili artificiali viscosa prodotte da:

Družba za izključno prodajo umetnih viskozni tekstilnih vlaken, ki jih izdelujejo:

SNIA VISCOSA - CISA VISCOSA - CHATILLON
43 stabilimenti -- 38.000 operai 43 tovarn --- 38.000 delavcev

PRODUZIONE

raion lucido
raion opaco
lavorati di raion
fiocco opaco
fiocco lucido
filati speciali

IZDELKI

bleščeči raion
moten raion
rajonski sukanci
moten fiocco
bleščeči fiocco
posebne vrste prediva

AGENZIA GENERALE PER LUBIANA GENERALNA AGENCIJA ZA LJUBLJANO

S. C. I. E. SOCIETÀ COMMERCIALE IMPORTAZIONE ESPORTAZIONE
MILANO - CORSO DEL LITTORIO N. 9
LUBIANA - TYRSEVA CESTA 33

CORRISPONDENTE PER LA CROAZIA
KORRESPONDENT ZA HRVATSKO

INDUVOZ d. d. - ZAGABRIA - Trg „N“ 12

Fiera di Lubiana - Padiglione ITALVISCOSA - Ljubljanski velesejem

ARRIGONI

CONSERVE
ALIMENTARI

JEDILNE
KONZERVE

STAND N° 478/483

P/193

INDUSTRIA COMMERCIO ARTICOLI TECNICI

ANTONIO QUINTAVALLE S.A.

Capitale Sociale L. 1.000.000 - interamente versato

Agenti di vendita con deposito - Produttori agenti e zalogo:

Elli, Zerbani & Co. - Utensileria per le industrie meccaniche e navali. - Orodje za mehanične in ladijske industrije.

Filp - Lime di precisione, raspe e utensileria da falegname. Precizijske pile, rašplje in mizarsko orodje.

S. A. Mole Norton - Mole e lime abrasive per tutti gli impieghi. - Brusi in strgalne pile za vsakovrstne uporabe.

S. I. A. U. - Acciai da utensili, costruzione ed inossidabili. - Jeklo za orodje, konstrukcije in nerjavče jeklo.

S. A. Acciaierie Bolzano - Fusioni e forgiati greggi e lavorati. - Lito in kovano surovo in obdelano železo.

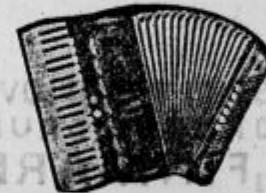
S. A. I. Cuscinetti a sfera S. K. F. - Cuscinetti a sfere e rulli per tutte le applicazioni. - Blazinice s kroglicami in valji za vsakovrstno uporabo.

Teste automatiche a scatto per filettare TAS - Avtomatizirane glave na zaklep za obrobe TAS

TRIESTE - Via Cesare Battisti N. 4 - Telefono N. 68-38

SCANDALLI

LA GRAN
MARCA ITALIANA

VELIKA ITALI-
JANSKA ZNAMKA

CAMERANO - (Ancona)

Posteggio Fiera No 296-297

Prostor na velesejmu št. 296-297

FRANCO GAY

Pelli per pellicceria e confezioni

Kože za krznarstvo in konfekcije

INGROSSO - ESPORTAZIONE

stand No. 6 218-221

NA DEBELO - IZVAZANJE

Via Montenapoleone 5 - **MILANO** - Telefono N. 75-231

IL LIQUORE

di tutte le stagioni e di
tutte le ore

GINCANA BISLERI

LIKER

za vse letne čase in ob
vsaki uri